

АЗƏРБАЈЧАН ХАЛГ
МАҢНЫ ВƏ
ТƏСНИФЛƏРИ

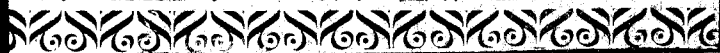

Азәрбајҗан мусиги фолклорунун
биличиси, маһны вә
тәсһифләримизин мисилсиз ифачысы,
бејүк мұғаннимиз
ССРИ халг артисти,
профессор Бұлбұлүн әзиз хатирәсинә
итһаф едирәм.

АЗƏРБАЈЧАН ХАЛГ МАЊНЫ ВƏ ТƏСНИФЛƏРИ

БАКЫ
1985

Азербайжан халг маһны вә тәснифләри. Топлу. Тәртиб едәни: Гафар Намазәлијев. Өн сөз мүүәлифи: бәстәкар Тофиг Гулијев. Артырылмыш вә тәкмилләшдирилмиш икинчи нәшри, Б., «Ишыг» нәшријаты, 1985. — 196 сәһ.

Китабада кениш јаылмыш Азербайжан халг маһны вә тәснифләринин мәтнләри топланмышдыр. Биринчи нәшри 1979-чу илдә бурахылмыш маһны вә тәсниф мәтнләринин үзәриндә тәртибчи јенидән ишләмиш, бир чох мисра вә бәндләрин әсл вариантыны бәрпа етмиш, чәтин алашылан бә'зи алынма сөзләрин лүгәтини вермишдир.

Бәди өзфәәлијјәт дәрнәкләринин коллективләри вә рәһбәрләри, еләчә дә кениш охучу кутләси үчүн нәзәрдә тутулмушдур.

4700000000—000 13—84

А J—654—85

© «Ишыг» нәшријаты, 1979.

© «Ишыг» нәшријаты, 1985.

Әсрләрдән-әсрләрә кечән, нәсилләрдән-нәсилләрә јади-кар галан мусиги фолклорумузун нәшр олунмасы чохдандыр ки, јахшы бир ән'әнә һалыны алмышдыр. Бу ишин бөјүк әһәмијјәтини дәнә-дәнә хатырладан даһи бәстәкарымыз Үзејир һачыбәјов вахтилә топладығы халг маһныларыны топлу һалында нәшр етдирмишдир. Унудулмаз халг ханәндәмиз Чаббар Гарјағдыоғлу, бөјүк мүүәннимиз Бүлбүл бу сәһәдә мисилсиз ишләр көрмүшләр. Профессор Бүлбүл икинчилдик «Азербайжан халг маһнылары»нын (нота көчүрәнләр көркәмли бәстәкарымыз Фикрәт Әмиров, Сәид Рүстәмов вә бу сәтирләрин мүүәлифи олмушдур) нәшри бу өлмәз мә'нәви сәрвәтләри унудулмагдан хилас етмәк, чилалајыб јенидән халга гәјтармаг кими нәчиб бир мөгсәд дашыјырды. Сирр дејилдир ки, бә'зи ифачыларын мәтнә јерсиз мүдахиләси онларын сүжетиндә ја мәнтигсизлик јаратмыш, ја да мусигинин ифадә етдији бәди-естетик мәзмүна хәләл кәтирмишдир. Мәтнә мүүәнни биканәлији исә даһа дәрин сәһвләрә кәтириб чыхармышдыр. Мәсәлән, «Апарды селләр Сараны» маһнысындан ешидирик:

«...Апарды селләр Сараны,
Бир ала көзлү баланы.
Ај аллы-күллү бәхтәвәр,
Бағчасы күллү бәхтәвәр,
Ај ширин дилли бәхтәвәр...»

Әкәр диггәт јетирилсә, бу сәһвин (сонунчу үч мисранын бу маһныда охунмасы) һардан кәлдији ашкар олар; мә'лумдур ки:

«Сәһәрдән сәјрана вардым,
Јары көрдүм бағ ичиндә»—

мисралары илә башлајан «Бәхтәвәр» адлы халг маһнымыз «Апарды селләр Сараны» маһнысынын мелодијасы илә охунур. Көрүндүјү кими, ујғун мусигинин ахарына алудә олан мүүәнни маһныны кор-коранә, мәтнин мәтләбинә вармадан ифа етмишдир.

Һәр һансы бир маһны вә тәснифи илк дәфә сәсләндирмәјә тәшәббүс көстәрән бә'зи мүүәнниләримиз бир сәһвә дә јол верирләр. Ејни бајатыны мүхтәлиф маһны вә тәснифләримизин мәтни кими охујурлар. Тәртибчи бундан чыхыш јолу талмыш, бајатыларымызы арашдырмыш, белә тәкрарлары арадан галдырмышдыр.

Узун илләр концерт мүәссисәләринин мәтнә назарәтсизлији нәтижәсиндә бир чох маһны вә тәснифләрин ифачылар тәрәфиндән нәинки бәситләшдирилмиш, һәтта бајағылашдырылмыш мәтн вариантлары мејдана чыхмышдыр. Бүл. бүлүн ифасында лентә јазылмыш «Әраг тәснифи»нин (сәһ. 152), Сара Гәдимованын ифа етдији «Судан кәлән сүрмәли гыз» (сәһ. 69) вә Хан Шушинскинин охудуғу «Гара гашын вәсмәси» (сәһ. 116) маһныларынын мәтнини һәмин нүмунәләрин башга мугәнниләрдән ешитдијимиз сөзләри илә муһажисә едәнләр буну ајдын көрә биләрләр. Бәсит мәтнлә охунан вариантларын телевизија вә радио васитәсилә даһа тез-тез сәсләндијини дә нәзәрә алсаг, һәмин нүмунәләрин мәһз әввәлки там мәтнинин бәрпасы мүәјјән әһәмијјәтә маликдир. Бәзи пешәкар ханәндәләрин сәһвини бир аз да дәринләшдирән өзфәалијјәт ифачылары үчүн бу, даһа фәјдалы олачагдыр.

Халг маһны вә тәснифләрини әввәлки, даһа уғурлу мәтнинә мәнһәл гојмајыб, «оријиналлыг» хәтиринә ону јени сөзләрә лентә јаздыран мугәнниләр унудурлар ки, мәтн-дәки дәјишиклик (вариантлылыг) маһнын мусиги вариантына әсасланмалыдыр. Мәсәлән, «Кулоғлан» маһнысында олдуғу кими; о, өзүнүн әввәлки вариантындан нәгәрат мусигисиндә ифадәсини тапмыш мелодија илә фәргләнир. Ола да биләр ки, мусиги тәртибаты заманы маһнын јени мәтн вариантынын зәрурилији мејдана чыхсын. Сәчијјәви хүсусијјәтләринә көрә маһныдан сечилән мугам тәснифләри ајрыча бәлмәдә групплашдырылмышдыр. Милли мусиги фолклорумуза, шифаһи ән'әнәләрә әсасланан профессионал мусигимизә—классик мугамларымыза нәзәри вә практик чәһәтдән јакшы бәләд олан тәртибчи тәсниф мәтнләрини мугамларын шә'бә вә кушә ардычыллыгына әсасән дүзмүш, мәтнләрин оријинал илә фәргини мүәјјәнләшдирмиш, мүәллифләринин адыны гејд етмиш, изаһыны зәрури һесаб етдији сөзләрин лүгәтини вермишдир.

Халг јарадычылығынын инкишафына, үмумијјәтлә, классик ирсә, фолклорун топланыб нәшр олунамасына партија вә дәвләтимиз тәрәфиндән бөјүк диггәт вә гајғы кәстәрилдији идики вахтда журналист—мусигишүнас Гафар Намазәлијјевин топлајыб тәртиб етдији «Азәрбајҗан халг маһны вә тәснифләри» топлусу, шүбһәсиз ки, бөјүк әһәмијјәтә маликдир.

*ТОФИГ ГУЛИЈЕВ,
Азәрбајҗан ССР халг артисти,
республика Дәвләт мукафаты лауреаты.*

ХАЛГ МАҢНЫЛАРЫ

АМАН НЭНЭ

*Муусиги тэртибаты
Үзејир һачыбэјовундур*

Аста јери, кэмэр дүшэр белиндэн,
Аман нэнэ, залым нэнэ, јар, нэнэ!
Ајры дүшдүм күлүмдэн, бүлбүлүмдэн,
Аман нэнэ, залым нэнэ, јар нэнэ!
О гэдэр сеvirэм дүшмэз дилимдэн
Ај аман јар, ај залым јар,
Ај көзэл јар, ај күл јарым!

нэгэрат:

Аман нэнэ, залым нэнэ, јар, нэнэ һеј,
Јар нэнэ һеј, јар нэнэ һеј, јар нэнэ!

Јарыма демишэм мэнэ саз алсын,
Аман нэнэ, залым нэнэ, јар, нэнэ!
Ону чалым, дэрдү гэмим азалсын.
Аман нэнэ, залым нэнэ, јар, нэнэ!
Мэкэр мэн өлмүшэм јарым гыз алсын?!
Ај аман јар, ај залым јар,
Ај көзэл јар, ај күл јарым!

Гејд: Бу бөлмөјө бајатыларла, мүхтәлиф халг ше'р формалары илэ вэ шаирлэримизин сөзлэри илэ охунан маһ-нылар дахилдир.

нэгэр а т.

Бир жајлығым вардыр күлү өзүндөн,
Аман нэнэ, залым нэнэ, жар, нэнэ!
Доланыр бојнума өзү-өзүндөн,
Аман нэнэ, залым нэнэ, жар, нэнэ!
Мэн нэ дедим күсдүн мэнин сөзүмдэн?
Ај аман жар, ај залым жар,
Ај көзэл жар, ај күл жарым!

нэгэр а т.

АЈ ЛОЛО

(Икинчи вариант)

Мусиги тәртибаты
Үзејир һачыбәјовундур.

Ај Лоло, јар дүјмәләри мәрчан. (2)
Ај Лоло, гызыл үзүк лахлады,
Ај Лоло, вердим, амам сахлады;
Ај Лоло, амама гурбан олум,
Ај Лоло, мәни дә адахлады.

нэгэр а т:

Алча күл ачды, нәнәм еј,
Дилим долашды, нәнәм еј,
Ах, бу евин кичик гызы }
Гошулду гачды, нәнәм еј;
Гошулду гачды, нәнәм еј!

Ај Лоло, јар дүјмәләри мәрчан. (2)
Ај Лоло, чәмәниликдә кәзәрәм,
Ај Лоло, јахама күл дүзәрәм.
Ај Лоло, јара мәррибан оллам,
Ај Лоло, һәр чөврүнә дөзәрәм.

нэгэр а т.

ЛӘЛИ

Мусиги тәртибаты
Үзејир һачыбәјовундур.

Ај кәлән јар, һаралысан?
Лә'ли, гурбанын олум,
Ғашлары гаралысан ај,
Лә'ли, јар Лә'ли,

Ај Лә'ли јар, Лә'ли јар, Лә'ли. (2)

Көзләриндән таныјырам
Лә'ли, гурбанын олум,
Бизим јерин маралысан
Лә'ли, јар, Лә'ли,
Ај Лә'ли јар, Лә'ли јар, Лә'ли. (2)

Јар гапыны ачыбдыр ај,
Лә'ли, гурбанын олум,
Јенә рәнки гачыбдыр ај,
Лә'ли, јар, Лә'ли,
Ај Лә'ли, јар, Лә'ли, јар, Лә'ли. (2)
Дур кәл бизим бағчамыза
Лә'ли, гурбанын олум,
Көр нә күлләр ачыбдыр ај,
Лә'ли, јар Лә'ли,
Ај Лә'ли јар, Лә'ли јар, Лә'ли. (2)

КЕДӘК КӘЗӘК БАҒЧАДА

Мусиги тәртибаты
Үзејир һачыбәјовундур

Кедәк кәзәк бағчада,
Ај аман, ај аман, ај аман,
Дүшсүн көзәлләр јада
Ај аман, ај аман, ај аман, ај аман.

нэгэр а т:

Аһ, јаман јар әлиндән, }
Әл-аман јар әлиндән. }

Баға кирдим нар үчүн
Ај аман, ај аман, ај аман, ај аман.
Нары дәрдим јар үчүн
Ај аман, ај аман, ај аман, ај аман.

нэгэр а т.

ТЕЛЛО

Мусиги тәртибаты Узејир Намыбәјовундур.

Араз үстә, буз үстә, Телло,
Қабаб јанар көз үстә, Телло,
Гој мәни өлдүрсүнләр, Телло,
Бир ала көз гыз үстә, Телло.

нәгәрат:

Аман, Телло,
Теллочан, Телло,
Чаным, Телло,
Теллочан, Телло.

Араз ахыр лил илә, Телло,
Дәстә-дәстә күл илә, Телло,
Мән јарымы сеvirәм, Телло,
Ширин-ширин дил илә, Телло.

нәгәрат.

Баға кирдим бар үчүн, Телло,
Һејва үчүн, нар үчүн, Телло,
Әсиркәмә чаныны, Телло,
Бу вәфалы јар үчүн, Телло.

нәгәрат.

ГОЈ КҮЛҮМ КӘЛСИН

Мусиги тәртибаты Фикрәт Әмировундур

Мән ашигәм зирәсэн,
Зәфрансан, зирәсэн.
О күнә гурбан олум,
Сән гапыдан кирәсэн.

нәгәрат:

Гој күлүм кәлсин, ај нәнә,
Гој јарым кәлсин, ај нәнә,

Гапыда дуран оғлана
Ирәһмин кәлсин, нәнә.
Һеј!..

Гарабағын дүзү вар,
Дүзләриндә гузу вар,
Ики көнүл бир олса,
Кимин она сөзү вар?!

нәгәрат.

Күн доғмаса Ај батмаз,
Дәрдлиләр кечә јатмаз,
Аләм мәни атса да,
Севкилим мәни атмаз.

нәгәрат.

КӨЗӘЛИМ СӘНСӘН

Мусиги тәртибаты Фикрәт Әмировундур.

Көзәлим, сәнсән көзүмүн нури,
Чәннәтдә јохдур сәнин тәк нури. (2)
Өлдүрдү мәни јарымын чөври,

Она мән вурулдум, } 2
Она мән јар олдум. }

нәгәрат:

Севкилимә дәјмә, дәјмә, дәјмә, дәјмә, } 2
Күлүмүн бутасын әјмә, әјмә, әјмә. }

Уча дағ башында чејран јол ејләр,
Үрәјим башына пејкан јол ејләр. (2)
Севән севдијинә чан гурбан ејләр.

Она мән вурулдум, } 2
Она мән јар олдум. }

нэгэрат.

Уча даг башында битэр лалэлэр,
Күл-чичэк үстүнэ дүшэр жалэлэр. (2)
Күлдэн өтрү бүлбүл едэр налэлэр.

Она мэн вурулдум, }
Она мэн јар олдум. } 2

нэгэрат.

ЕВЛЭРИ ВАР ХАНА-ХАНА

*Мусиги тәртибаты
Фикрэт Әмировундур*

Евлэри вар ај аман, хана-хана (2)
Мэн күл олдум ај аман, ај аман, јана-јана, (2)
Јајлығынын јаны бута, (2)
Салды мәни ај аман, ај аман, јанар ода, (2)
Обалары ај аман, ојмаг-ојмаг, (2)
Јалан сөздүр ај аман, ај аман, јардан дојмаг, (2)
Үзү күл, ләблэри гајмаг, (2)
Јалан сөздүр ај аман, ај аман, јардан дојмаг. (2)

Һеч олмазмыш ај аман, ај аман, јардан дојмаг,
Јалан сөздүр, јалан сөздүр јардан дојмаг.

ДАҒЛАР КӨЗЭЛИ

*Мусиги тәртибаты
Нијазининди р*

Көзэл сона, кетмә дајан,
Үрәкдә сөзүм вар.
Кәл ејләмә бағрымы ган,
Көзүндә көзүм вар.

нэгэрат:

Чаным гурбан телинә, }
Ширин-ширин дилинә, }
Гашын-көзүн зил гара, }
Ашиги чәкмә дара. } 2

Кедәк бага лалә дәрәк,
Ај дағлар көзәли,

Синәмиз үстүнә сәрәк,
Ај дағлар көзәли.

нэгэрат.

Думан чөкдү даг башына,
Ај көзәл, кәл бәри.
Кәл доланым мән башына,
Ај көзәл, кәл бәри.

нэгэрат.

БӘНӘФШӘ

*Мусиги тәртибаты
Солтан Намыбајовундур*

Дағлара күн дүшүбдүр, }
Ачыл бәнәфшәм, ачыл. }
Бағлара күн дүшүбдүр, }
Ачыл бәнәфшәм, ачыл. } 2

Дағлара чөкдү думан, }
Кизлән бәнәфшәм, кизлән. }
Бағлара чөкдү думан, }
Кизлән бәнәфшәм, кизлән. } 2

Дағлара әсди күләк, }
Дикәл бәнәфшәм, дикәл. }
Дикәл бәнәфшәм, дикәл. }
Бағлара әсди күләк, } 2

Дағлара гар јағыбдыр, }
Јығыл бәнәфшәм, јығыл }
Бағлара гар јағыбдыр, }
Јығыл бәнәфшәм, јығыл } 2

Ачыл бәнәфшәм, ачыл. }
Дағлара күн дүшүбдүр, }
Бағлара күн дүшүбдүр, }
Ачыл бәнәфшәм, ачыл. } 2

СЭНДЭН МЭНЭ ЯАР ОЛМАЗ

*Мусиги тәртибаты
Асəф Зејналлынындыр*

Сəндəн мəнə яар олмаз,
Эндə вəфадар олмаз.
Јүз мин күл-чичək олса,
Бүлбүлсүз баһар олмаз.

нəгəрат:

Күсдүрмүсən чək назымы,
Гыша дөндөрмə јазымы,
Чалыб диндирмə сазымы,
Јаралыјам, јар. } 2

Һәр ағачда бар олмаз,
Һејва олмаз, нар олмаз.
Јүз мин күл-чичək ачса,
Бүлбүлсүз баһар олмаз.

нəгəрат.

АЛАКӨЗ БАЛАМ

*Мусиги тәртибаты
Сəид Рүстəмовундур*

(Биринчи мəтн)

Баға кирдим бағбаныны көрмəдим,
Дəстə тутуб күлдən чөлəнк һөрмəдим, (2)
Һәр көзəли севиб көнүл вермəдим. (2)

нəгəрат:

Дəрдимин дəрманы }
ај алакөз балам, } 2
Көзлəрин гурбаны }
ај алакөз балам. }

Мəн ашиг олмушам ај гашларына,
Һəsəd чəкир инан Ај гашларына,
Чаным гурбан ола тај гашларына.. (2)

нəгəрат.

Көзүн гајдасыдыр баһар, билирəm,
Кизли-кизли сүзэр, аһар, билмирəm, (2)
Ашиги јандырыб јаһар, билирəm . (2)

нəгəрат.

Этир алыр сəндən күл-јасəмənлэр,
Чичəклəнир дүзлэр, чөллэр, чəмənлэр. (2)
Кечэр өз чанындан сəни севəнлэр. (2)

нəгəрат.

ЈАША, АЗƏРБАЈЧАН!

*Мусиги тәртибаты
Сəид Рүсəмовун
сөзлəри Сəмəd Вурғунундур.*

Чох кечмишəm бу дағлардан, (2)
Дурна көзлү булаглардан, (2)
Ајрылармы көнүл чандан, (2)
Азəрбајчан! Азəрбајчан!

нəгəрат:

Јаша, јаша, Азəрбајчан!
Ај анам—Азəрбајчан! (2)

Ел билир ки, сən мəнимсən, (2)
Јурдум, јувам, мəскəнимсən, (2)
Анам доғма вэтəнимсən—(2)
Азəрбајчан! Азəрбајчан!

нəгəрат.

Дағларынын башы гардыр, (2)
Ағ өрпəјин булудлардыр, (2)
Оғлун, гызын бəхтијардыр, (2)
Азəрбајчан! Азəрбајчан!

нəгəрат.

НЭБИ

Мусиги тәртибаты Тофиг Гулијевинди

Мәтнә «Гачаг Нәби»
дастанындан көтүрүлмүшдү

Боз ат, сәни сәр төвләдә бағларам, (2)
Анд ичирәм, сәни мэхмәр чулларам,
ај Боз ат, чулларам.
Әкәр мәни бу давадан гуртарсан, (2)
Гызылдан, күмүшдән сәни налларам,
ај Боз ат, налларам.

Нәбинин бығлары ешмә-ешмәди, (2)
Папағы күлләдән дешмә-дешмәди,
дешмә-дешмәди.

Нәбинин Боз атын бир ат кечмәди,
Гој сәнә десинләр ај надан, Нәби!
Түфәнкин хавада ојнадан, Нәби!
ојнадан Нәби!

Күн кәлибдир күнортанын јеринә, (2)
Һәчәр ханым галкыб атын белинә,
атын белинә.

Әшрәфи, мирвары дүзүб телинә, (2)
Гој сәнә десинләр ај гачаг Нәби!
Һәчәри өзүндән ај гочаг Нәби!
ај гочаг Нәби!

ГАЛАЛЫ

Мусиги тәртибаты Тофиг Гулујевиндир.

Бу күн ајын үчүдүр,
Де күлүм, нанај, ај нанинај, }2
Кирмә бостан ичидир,
Јар, кирмә бостан ичидир. }2
Додагларын бал, шәкәр, (2)
Һеј!..
Дилин бадам ичидир.
Јар, дилин бадам ичидир. (2)

нәгәр а т:

Гыз, белин инчәдир, ај инчә,
Ләбләр инчәдир, ај гөнчә.
Гыз, белин инчәдир, инчә, }2
Ләбләр инчәдир, гөнчә }

Дам үстүндә дамымыз
Де күлүм, нанај ај нанинај. }2
Гошадыр ејванымыз.
Јар, гошадыр ејванымыз, (2)
Сән ордан чых мән бурдан, (2)
Һеј!..
Кор олсун дүшманымыз,
Гој кор олсун дүшманымыз. }2

нәгәр а т:

ЛЕЈЛА

Мусиги тәртибаты Чаһанкир Чаһанкировун сөзләри Мәммәд Раһиминдир

Кетсән бағдан әкәр,
Күлләр бојнун әјәр,
Бүлбүл ган-јаш төкәр,
Ағзы ширин-шәкәр.

нәгәр а т:

Аллы, күллү Лејла,
Ширин дилли Лејла,
Ај гыз, сеvirәм, Лејла,
Һеј, Һеј, Һеј, Һеј, Һеј.

Дедим: адын Чејран,
Чејран сәнә Һејран,
Әтрин бағда, чанан,
Алыр сәндән рејһан.

нәгәр а т.

Гашын-көзүн гара,
Чөкмә мәни дара!
Әјниндә ал-хара,
Чаным гурбан јара.

нәгәр а т.

КҮРД ГЫЗЫ

*Мусиги тәртибати
Чаһанкир Чаһанкировунду*

Күрд гызы отуруб тохујур халы,
Дилләрде эзбәрдир һуснү, чамалы,
Ону севән нејләр дүнјада малы.

нәгәрат:

Сөһбәти шириндир, сөзү мазәли,
Сөзү мазәли, күрдүн көзәли, күрдүн көзәли.
Күрдүн көзәли, күрдүн көзәли.

Күрд гызы отуруб телини бәзәр,
Нишанлы гызларла доланыб кәзәр,
Хумар бахышлары чанлары үзәр.

нәгәрат.

Күрд гызы батыбдыр шала, гумаша,
Јериши аһу тәк, боју тамаша,
Өмрү хошбәхт кечир долдугча јаша.

нәгәрат.

ДАРА ЗҮЛФҮН

*Мусиги тәртибати
Сүлејман Әләскәровунду*

Дара зүлфүн, сал һәр јана,
Көзләрин бәнзәр чејрана.
Бир дәнә зүлфүн вермәрәм
Шәки, Ширван, һәм Салјана.

нәгәрат:

Ај гыз, мәнә бир бах-бах, }
Һәрдән мәнә бир бах-бах. } 2

Әлимдә нарынч ашларам,
Севдијимә бағышларам.
Көзүмү сәнә дикмишәм,
Кетмә, килејә башларам.

нәгәрат.

АНАЧАН

*Мусиги тәртибати
Сүлејман Әләскәровунду*

Аначан, бағрымы ган ејләмишәм мән,
Көзләrimi кирјан ејләмишәм мән,
Бир ала көзлү јарын ешги јолунда (2)
Өз чанымы гурбан ејләмишәм мән.

нәгәрат:

Аначан, ағрын алым,
Аначан, башына дөнүм,
Гој доланым мән, мән, мән, мән, }
Мәним өз севкилимә } 2
Һејран олум мән, мән, мән, мән.

Күлү-хәндан кимидир јарын ләбләри,
Чејрана бәнзәр онун ала көзләри,
Ики кәлмә данышыб ажрылды мәндән, (2)
Гәлбими нур еләди ширин сөзләри.

нәгәрат.

Аначан ешг одуна јанмамышам мән,
Һәлә дә бир тәчрүбә алмамышам мән,
Нә јаман олур јардан ажры дүшәндә, (2)
Бәлкә дә јахшы-јаман ганмамышам мән.

нәгәрат.

КИРДИМ ЈАРЫН БАҒЧАСЫНА

*Мусиги тәртибати
Сүлејман Әләскәровунду*

Кирдим јарын бағчасына, чичәкләр ачмыш,
О күл мәним үрәјимә әтирләр сачмыш. (2)

нәгәрат:

Кәл, кәл, кәл көзәлим кәл,
Кәл бир көрүм сәни,
Әкәр гисмәтим оларса, }
Аларам сәни. } 2

Яр жолунда даглар кечдим, сулардан ичдим,
Мин бир көзөл көрдүм ај гыз, тэк сәни сечдим

нэгэрат.

Көч жашында бир гыз севдим, мәним олмады
Сәни көрүб севдим, ај гыз, гәмим олмады, (2)

нэгэрат.

ЧЕЈРАНЫН ОЛЛАМ

Мусиги тәртибаты
Һачы Ханмәммадовунд

Јери, јери, дүшүн јар,
Тәзә ешгә дүшән јар,
Елчиләри јорулуб,
Өзү елчи дүшән јар.

нэгэрат:

Оғлан чејранын оллам, }2
Оғлан, чејранын оллам. }2
Кедәрсән јола саллам,
Галарсан гадан аллам.

Бәнөвшә дејиләм мән,
Јел вура әјиләм мән.
Мәнә бивәфа демә,
Илгарсыз дејиләм мән.

нэгэрат.

Әзизим јанар ода,
Пәрванә јанар ода,
Дәрдими ким ешитсә,
Һалыма јанар о да.

нэгэрат.

АЈ ГАДАСЫ

Мусиги тәртибаты
Һачы Ханмәммадовундур.

Гашларын һилал,
Ағ үзүндә хал,
Көрпә бир марал }2
Ај гадасы.

нэгэрат:

Дәбләрин шәкәр
Олмаса әкәр,
Ким назын чәкәр, }2
Ај гадасы.

Јандым ешгинә, }2
Гурбанам сәнә.
Наз етмә мәнә,
Ај гадасы.

нэгэрат.

Севдијим никар, }2
Ағ үзүндә хал,
Көрпә бир марал,
Ај гадасы.

нэгэрат:

СӘНӘ СӨЗҮМ ВАР

Мусиги тәртибаты
Гәнбәр Һүсејликиндир.

Ај гыз, сәнин бизим күлбағчада нә ишин вар, (2)
Чејран кими бахышын, дурушун, јеришин вар,
Кетмә, мәнә рәһм ејлә күлүм, }2
Дајан, сәнә сөзүм вар.

нэгэрат:

Гурбан олум о көзләрә, }2
Салыбдыр мәни дүзләрә.

Багчамыздан дәрдијим күл }2
Пешкәш олсун сән көзәлә.

Ај гыз, сән кәл бизим күлбагчаны тәрк ејләмә, (2)
Көзләринә, ај гыз, күвәнмә сән, фәхр ејләмә, (2)
Бир көнүл вер ашигина,¹
Мән фәгири рәдд ејләмә (2)

нәгәр а т.

НАР-НАР

Мусиги тәртибаты
Адил Кәра,
сөзләри Нәби Хәзрининә

Күл-чичәји дәрәрәм, Нар-Нар, (2)
Әлван чәләнк һәрәрәм, Нар-Нар, (2)
Һәр дәм сәни көрәндә, Нар-Нар, }2
Өз бәхтими көрәрәм, Нар-Нар.

Дағлара күн дүшәјди, Нар-Нар, (2)
Демә: «Нечүн дүшәјди?», Нар-Нар (2)
Бизим евин јанындан, Нар-Нар, }2
Јолун һәр күн дүшәјди, Нар-Нар.

Ганадланыб учајдым, Нар-Нар, (2)
Гәмдән узаг гачајдым, Нар-Нар, (2)
Үрәјими бир ахшам, Нар-Нар, }2
Севдијимә ачајдым, Нар-Нар

Досту јаддан сечәјдик, Нар-Нар, (2)
Буз булагдан ичәјдик, Нар-Нар, (2)
Бары бизим күчәдән, Нар-Нар, }2
Бир күн гоша кечәјдик, Нар-Нар.

ЈАР КӘЛДИ

Мусиги тәртибаты
Адил Кәрајы
сөзләри Әли Кәриминди

Одуна чох јанмышам,
Башына чох доланмышам. }2
Јолунда дајанмышам,
Јар кәлди, јар кәлди, јар кәлди. }2

¹ Бу мисра инди белә охунур: «Бир бусә вер, әр едирәм».

Өзүнә өзүм гурбан, }2
Сөзүнә бу сөзүм гурбан, }2
Көзүнә көзүм гурбан, }2
Јар кәлди, јар кәлди, јар кәлди.

нәгәр а т:

Әлиндә ипәк дәсмап }2
Јар кәлди, гурбаны олум. }2
Чәкмишәм һәсрәтини,
Гәмини, мөһнәтини.
Бу одур, јохса, хәјал? }2
Јар кәлди, јар кәлди, јар кәлди.

Кетмә мәнән узаға, }2
Көнлүмү салма фәраға. }2
Севдијим ај ел-оба,
Јар кәлди, јар кәлди, јар кәлди. }2

Гојмарам бир дә кедә, }2
Јарыны һәсрәтли едә, }2
Гој дејим мән јенә дә:
Јар кәлди, јар кәлди, јар кәлди. }2

нәгәр а т:

СЕВКИЛИ ЈАР

Мусиги тәртибаты
Назим Әливердибәјовундур.

Севкили јарым, көзләрин }2
Алыб чанымы, нејлим? }2
Ашигәм сәнә дилбәр, }2
Дүшүбдүр сәнә мејлим.

нәгәр а т:

Ағ бухагда халын }2
Көрүб һејранын оллам, }2
Кәл мәни гонаг ејлә, }2
Көзәл, меһманын оллам. }2
Гојнунда вар бир чүт бар: }2
Ај бири һејва, бири нар.
Севкилимсән көзәл јар, }2
Ај гара гаш, гара көз.

Илк баһар олчаг охујур }
Булбүлләр чәмән ичрә, }
Көнлүм ачылыр көрчәк }
Јары јасәмән ичрә. } 2

нәгәр а т.

КУЛ БАҒЧАЛАР

Мусиги тәртибаты
Назим Әлиәрдибәјовун
сөзләри Ислам Сәфәрлинин

Кул бағчалар кәнарында }
Гоша кәзир көзәлләр. }
Онлар тутмуш әлләриндә }
Әтирли гызыл күлләр. } 2

Күлүр онлар, күлүр баһар. }
Севинир үрәкләри. }
Онларын хөш маһнылары }
Охшајыр чичәкләри. } 2

Онлар сусмуш олсалар да, }
Үрәкләри данышыр. }
Ешгин мави көјләриндә }
Улдузлары барышыр. } 2

КЕЧМӘ МӘНДӘН

Мусиги тәртибаты
Рәшид Әфәндијевиндә

Икинчи вариант

Мән ашиг кечмә мәнән,
Чај мәнән, чешмә мәнән.
Инанма һәр сөзә сән,
Јазыгам, кечмә мәнән. } 2

нәгәр а т:

Бу дәрд мәни тәнк ејләр, севкилим,
Вурар баша, дәнк ејләр, севкилим.

Ешг ашиги өлдүрмәз,
Саралдар бәдрәнк ејләр. } 2

Баға кирсән, бар мәнән,
Һејва мәнән, нар мәнән,
Билмирәм нә демишәм, }
Инчијибдир јар мәнән. } 2

нәгәр а т.

Мән ашигәм үзүнә,
Буна сәнин сөзүн нә?
Сән мәнән әл үзмәздин, }
Бахдын өзкә сөзүнә. } 2

нәгәр а т.

БАҒЧАДА КУЛ

Мусиги тәртибаты
Муса Мирзәјевин
сөзләри Кәрај Фәзлининдир

Шәфәг сачыр күн бизә,
Бәһ-бәһ, нә көзәл олур!
Чыхаг тарлаја, дүзә,
Бәһ-бәһ, нә көзәл олур!
Гызлар, бу ал сәһәрлә }
Кәлин дураг үз-үзә. } 2

нәгәр а т:

Бағчалар күл ачыр, }
Булбүлләр дил ачыр, }
Кејинир ал-әлван, }
Бәһ-бәһ, нә көзәл! }
Бәһ-бәһ, нә көзәл! } 2

Тарлаларда биз кәрәк
Бәһ-бәһ, нә көзәл олур!
Памбыг јығаг, күл дәрәк,
Бәһ-бәһ, нә көзәл олур!
Муғанын сәрвәтиндән }
Дост елләрә көндәрәк. } 2

нәгәр а т.

Бүтүн еллэр ојансын,
Бәһ-бәһ, нә көзәл олур!
Челлар нура бојансын,
Бәһ-бәһ, нә көзәл олур!
«Ағ гызыл» тајалары }
Булуллара дајансын. } 2

нәгәрат.

ЧАЛ-ОЈНА

Мусиги тәртиби
Рашид Шәфәғи

Көј көлләрдә үзәр газлар,
Лачын (ај) вуруб, түкүнү тозлар. (2)
Дәстә-дәстә кәлир гызлар,
Кәлир (ај) назлана-назлана. (2)

нәгәрат:

Меһрибаным, күл оғлан, }
Дур ојна, чал-ојна. } 2
Гәшәнк оғлан, көзәл гыз, дур ојна.
Көзәл оғлан, гәшәнк гыз, чал- ојна.

Дост бағында ачылымыш күл,
Сарылымышдыр күлә бүлбүл, (2)
Гызлар санчымыш телинә күл,
Кәлир (ај) назлана-назлана. (2)

нәгәрат.

Дост бағында битәр алчалар,
Тез чичәкләјәр, јетәр алчалар. (2)
Тојларымызда белә гајда вар:
Гызлар ојнар, оғланлар әл чалар,
Оғланлар ојнар, гызлар әл чалар.

нәгәрат.

БИЗИМ ЈЕРДӘДИР

Мусиги тәртибаты
Гыльман Салаһовун
сөзләри Әлиаға Ваһидиндир.

Ај ашыг, сөһбәт ач күлдән-чичәклән, (2)
Чәмәнләр зинәти бизим јердәдир. (2)
Бүлбүлләр зөвг алыр күлләримиздән, }
Баһарын ләззәти бизим јердәдир. } 2

Чал-оху шур илә чобан-бајаты, (2)
Сазында тәрифлә бу шән һәјаты. (2)
Әтирли күлләри, бағы бағаты, }
Көзәллик хилгәти бизим јердәдир. } 2

Сазын, каманчанын, гармонун, тарын, (2)
Охујуб-чаланын, күлүн, баһарын. (2)
Әдибин, шаирин, һәр сәнәткарын }
Ән бөјүк гијмәти бизим јердәдир. } 2

АЈ ЛОЛО

(Биринчи вариант)

Ај Лоло, гызыл үзүк фирузә,
Ај Лоло, кедин дејин хоруза,
Ај Лоло, бу кечә банламасын,
Ај Лоло, јар кәләчәкдир бизә,
Ај Лоло, јар дүјмәләри мәрчан. (2)

Ај Лоло, бу дағда маралым вар,
Ај Лоло, овчујам јарағым вар.
Ај Лоло, нә кечә јухум кәлир,
Ај Лоло, нә күндүз гәралым вар.
Ај Лоло, јар дүјмәләри мәрчан. (2)

Ај Лоло, јөнүмү даға веррәм,
Ај Лоло, даға гадаға веррәм.
Ај Лоло, әкәр вүсала јетсәм,
Ај Лоло, чаным садаға веррәм.
Ај Лоло, јар дүјмәләри мәрчан. (2)

Жарын багчасында үч күл ачылып—
 Аф күл, гырмызы күл, бир дэ сары күл,
 бир дэ сары күл.
 Һәр бириси бир-бириндән өймәли, (2)
 Ај ала көз жарым,
 Аһу-чејраным.
 Аф күл, гырмызы күл, бир дэ сары күл,
 бир дэ сары күл.

Ағча күлүн гапысындан бахмалы,
 Гызыл күлү дэстә тутуб гохмалы,²
 Сары күлү тәр бухаға тахмалы. (2)
 Ај ала көз жарым,
 Аһу-чејраным,
 Аф күл, гырмызы күл, бир дэ сары күл,
 бир дэ сары күл.

Ағ күлү бәнзәтдим көјдә лачына,
 Гызыл күлү дүздүм жарын сачына.³
 Һүсејн мүштагдыр күлүн үчүнә, (2)
 Ај ала көз жарым,
 Аһу-чејраным,
 Аф күл, гырмызы күл, бир дэ сары күл,
 бир дэ сары күл.

¹ Лент жазысында Ашыг Ибраһимин, «Ашыглар» китабында Ашыг Шәмкирли Һүсејнин адына чыхылан бу гошма гочаман ашыг Микајыл Азафлынын тәсдиг етдијинә көрә, индијә гәдәр чап олунаммыш «Јетим Һүсејн» дастанындандыр.

² Муסיгинин аһәнкинә ујғун олсун дејә икинчи мисра илә үчүнчү мисранын јери дәјишдирилмишдир.

³ Үчүнчү бәндин биринчи вә икинчи мисралары оријиналда бәләдир:

«Ағ күлү бәнзәтдим ағ көјәрчинә,
 Гызыл күл бәнзәјир көјдә лачына».

Сөзләри «Әсли вә Кәрәм»
 дастанындан көтүрүлмүшдүр.

Салланыбан кәлән дилбәр, (2)
 Јахан дүјмәлә-дүјмәлә.
 Мәни дәрдә салан дилбәр,
 Јахан дүјмәлә-дүјмәлә.
 Дәрдин алым, дәрдин алым,
 Дәрдин алым, дәрдини.
 Мәни дәрдә салан дилбәр,
 Јахан дүјмәлә-дүјмәлә.
 Јашылыгда гузу мәләр, (2)
 Гузу мәләр, чобан күләр.
 Сән кими бир јосма дилбәр,
 Јахан дүјмәлә-дүјмәлә.

Дәрдин алым, дәрдини.
 Дәрдин алым, дәрдин алым,
 Сән кими бир јосма дилбәр,
 Јахан дүјмәлә-дүјмәлә.

Кәрәм сәнә нәләр демиш, (2)
 О дил-додағыны јемиш.
 Кәтан көјнәк, бәнди күмүш,
 Јахан дүјмәлә-дүјмәлә.
 Дәрдин алым, дәрдин алым,
 Дәрдин алым, дәрдини.
 Кәтан көјнәк, бәнди күмүш,
 Јахан дүјмәлә-дүјмәлә.

САРЫ БҮЛБҮЛ

Вәтән бағы ал-әлвандыр,¹
 Јох ичиндә хары бүлбүл,
 Өмүр сүрмәли дөврәндыр,
 Сәсин кәлсин бары, бүлбүл.
 Сәсин кәлсин, сары бүлбүл,
 Сары бүлбүл, сары бүлбүл.

¹ Бә'зән маһнынын биринчи бәнди «Таһир вә Зөһрә» дастанындан көтүрүлмүш бу сөзләрлә охунур:

«Сәһәрин күлшән чағында,
 Нә кәзирсән бағы, бүлбүл,
 Охудун, ағлым апардын,
 Олдун мәнә јағы, бүлбүл.»

Оху, гушлар дилэ кэлсин,
Хош нэфэсин елэ кэлсин,
Жарым күлэ-күлэ кэлсин,
Мэн чаланда тары, бүлбүл. (2)
Сары бүлбүл, сары бүлбүл.

Кејмиш донун јашыл чөллөр,
Нэвэсиндэн ачыр күллөр,
Төкүб ширин-ширин диллэр
Кэл ојадаг, жары, бүлбүл. (2)
Сары бүлбүл, сары бүлбүл.

Бүлбүл, сэнин ишин ганды¹
Ашиглэр одуна јанды,
Нэдэн һэр јерин элванды,
Көксүн алты сары, бүлбүл. (2)
Сары бүлбүл, сары бүлбүл.

ВАГИФИ

сөзләри
Молла Пәнаһ Вагифиндир

Бир назик камаллы, бир назик ишли,
Ширин кэлэчили, шөкөр күлүшлү,
Бир мәрчан бахышлы, дүрданэ дишли.

нэгәрат:

бир назик ишли,
шөкөр күлүшлү,
дүрданэ дишли, кэл.

Бир дурна авазлы, бүлбүл нэвалы,
Бир Иса нэфэсли, Лоғман дэвалы.
Бир бәнөвшә ијли, әнбәр нэвалы.

нэгәрат:

бүлбүл нэвалы,
Лоғман дэвалы,
әмбәр нэвалы, кэл. }²

Вагифәм, севмишәм бир шух дилбәри,
Көзәлләр сәрдәри, хублар сәрвәри,
Ағызлар тәрифи, дилләр әзбәри.

нэгәрат:

бир шух дилбәри,
хублар сәрвәри,
дилләр әзбәри, кэл. }²

КҮЛЛҮ ГАФИЈӘ

Сөзләри
Молла Пәнаһ Вагифиндир.

Ачыгбашда әкәр олса бир дилбәр,
Онда бу нишанлар мүүјән кәрәк:
Әндамы ајинэ, гәдди¹ мө'тәдил,
Сијаһ зүлфү гамәтинэ тән кәрәк.

Јашадыгча чаванланан енләнэ,
Бир һичабда³, бир пәрдәдә әјләнэ.
Нитгү нэфэсиндән чанлар дилләнэ,
Ширин данышыбан хош күлән кәрәк⁴.

Товуз кими чилвәләнэ һәр сәһәр,
Бәзәк верә чәмалына сәрбәсәр,
Диндирмәмиш верә көнүлдән хәбәр,
Ишарә анлајыб, һал билән кәрәк.

¹ Гәдд—бој

² Мө'тәдил—орта

³ Гичаб—пәрдә, јашынма

⁴Һазырда майны сәһв олараг бу мисранын әвәзинә
гошманын башга бир бәндини тамамлајан «Гуллугда, сәһ-
бәтдә мүстәһсэн кәрәк» мисрасы илә охунур.

¹ Бу бәнд дә «Таһир вә Зөһрә» дастанындандыр.

нэгэр ат:

Ах!..
Ај тэрлан,
дур саллан,
бэхтэвэр
мэн оллам. } 2

Јанағы лалэнин јанағы кими²,
Лэблэри јагутун кэнэры кими,
Бир дэнэ насүфэтэ³ мирвары кими
Башдан ајагадэк агбэдэн кэрэк.

нэгэр ат.

АШИГЭМ⁴

«Бир сэрв бојлу, додағы гөнчэ,
Марал бахышлы јара ашигэм. (2)
Оларам күндэ јүз јол гурбаны, (2)
Белэ бир күлүзара ашигэм. (2)»

¹ Нэгэратын мэтни халгындыр.

² Оржиналда белэди: «Јанағы лалеји-баһари ким

³ Насүфэтэ—бурада «ишлэнмэмиш» мэн насындадыр.

⁴ Маһнынын мэтни Молла Пэнаһ Вагифни «Ашигэм» рэдибли гошмасынын төһриф олунмуш шеклидир. Мэтни истифаде едилмиш бэндлэрин орижиналы исэ белэди:

«Бир эндамы нэсрин, додағы гөнчэ,
Бир гамэти күлбүн јара ашигэм.
Олса јүз үзү күл, кирмэз ејнимэ,
Мэн анчаг бир күлүзара ашигэм.

Кечэлэр сүбһэдэк ејлэрэм налэ,
Һэркиз дүшмэз кенлүм өзкэ хэјалэ,
Бир кэрдэни мина, агзы пијалэ,
Бир лэһчэси ширинкара ашигэм.

Бир күлэндэ лэблэриндэн бал ахан,
Бир бэзэниб сэрхош тавузтэк чыхан,
Бир ниґаб алтындан пүнһани бахан,
Бир эчајиб хошрэфтара ашигэм».

Кечэ сүбһэдэк едэрэм налэ, (2)
Дүшмэз һеч кенлүм өзкэ хэјалэ. (2)
Кэрдэни мина, агзы пијалэ, (2)
Лэһчэси ширинкара ашигэм. (2)

Күлэндэ лэбиндэн балы ахан, (2)
Бэзэниб сэрхош тавузтэк чыхан, (2)
Ниґаб алтындан пүнһани бахан, (2)
Эчајиб хошрэфтара ашигэм. (2)

БУЛУТ ЗҮЛФЛҮ

*Сөзлэри
Молла Пэнаһ Вагифиндир.*

Булут зүлфлү, ај габаглы көзэлин
Дурубан башына доланмаг кэрэк,
Бир евдэ ки, белэ көзэл олмаја.
О ев бэрбад олуб таланмаг кэрэк.

нэгэр ат:¹

Гаданы мэн аллам,
Башына доланнам.
Һеј!..
Ај тэрлан,
Дур саллан,
Бэхтэвэр жарымсан. } 2

Көзэл ханым сарајындан баханда²
Аг кэрдэне һемајиллэр таханда,
Көзэ сүрмэ, гаша вэсмэ јаханда
Чаным ешг одуна галанмаг кэрэк.

нэгэр ат.

¹ Нэгэратын сөзлэри халгындыр.

² Мисранын орижиналы белэди: «Сэрхош дуруб сарајындан баханда».

КӨЗЭЛ

Сөзлэри Ашыг Элэскэринкэ

Һәр жетэн көзэлэ «көзэл» демэрэм, (2)

Көзэлдэ кэрэкти ишвэ-наз ола. (2)

Ишвэ-наз ола, шивэ-наз ола.

Бухағындан этри-бэнэфшэ кэлэ,

Гојну күлшэн ола, баһар-јаз ола. (2)

Баһар-јаз ола, баһар-јаз ола.

Һәр көрөндэ һэсрэт илэ сарыша, (2)

Дејэ, күлэ, ширин-ширин даныша, (2)

Эл дэјэндэ тез-тез күсэ, барыша, (2)

Оргалыгда сөһбэт ола, саз ола. (2)

Ола, саз ола, ола саз ола.

Һеј!

Элэскэрэм, бу нишанда гыз ола.¹

ГЭМЭР ЧАН

Сөзлэри Ашыг Элэскэринди

Чэршэнбэ күнүндэ, чешмэ башында

Көзүм бир алакөз ханыма дүшдү.

Атды мүшкан охун, кечди синэмдэн,

Назы, гэмзэлэри чаныма дүшдү.

нэгэрат:

Чан, чан, Гэмэр чан²,

белдэ кэмэр, чан

Көзлэри мэрчан, һеј,

гадан алым, еј (3)

гадан алым.

Ишарэт ејләдим, дәрди ми билди,

Көрдүм һәм көзэлди, һәм әһли-дилди,

Башыны булады, көзүндән күлдү.

Күләндэ гадасы чаныма дүшдү.

нэгэрат.

¹ Бу мисранын орижиналы беләдир: «Бахтын вура, бу нишанда гыз ола».

² Нэгэратын мәтни халгындыр.

Элэскэрэм, һәр елмдән һалыјам¹,
Көзэл, сән дәрдлисэн, мән јаралыјам.
Деди, «нишанлыјам, өзкө малыјам»,
Сынды гол-ганадым, јаныма дүшдү.

нэгэрат:

СОНА КЕЧДИ

Сөзлэри Ашыг Элэскэринди

Пәнчэрэдән о күн бахдым,

Гаршымдан бир сона кечди,

сона кечди,

Оғрун бахыб, гаш ојнатды, а балам,

Мүжканлары чана кечди.

нэгэрат:

Бала тэрлан, ағрын алым,

Түлөк тэрлан, ағрын алым,

А тэрланым, а чејраным,

Дурум башына доланым,

Ај доланым, мән доланым. }²

Ала көзләрини көрдүм,

Төзөләнди көһнә дәрдим,

көһнә дәрдим.

Голунда чан гурбан вердим, а балам,

Бахмады гурбана, кечди.

нэгэрат.

¹ Һазырда маһныда үчүнчү бәнд Ашыг Элэскэрини башта бир гошмасыны тамамлајан бу сөзләрлө охунур:

Элэскәр гурбандыр белә көһнә,

Сона кими чүмүб ешгин көлүнә,

Күмүш кэмэр хуб јарашыр белинә,

Јахасы гызылдан дүјмәләнибдир.

Мэн ону көрөндөн бэри
Синэм олду гэм дэфтэри,
гэм дэфтэри.
Жазыг Ашыг Элэскэри, а балам,
Гојду јана-јана кечди.
нэгэрат.

ЕЈ БИМҮРВӨТ

Сөзлэри Ашыг Элэскэринди

Еј бимүрвөт, ахы сөндөн өтэри, бала,
Аһ чөкмөкдөн бағрым гана дөнүбдүр,
Гэдд әјилиб, күл ирәнжим саралыб, бала,
Хэзан дәјмиш күлүстана дөнүбдүр,
Дәрдин алым, гадан алым, ај дәрдин алым.

Диндирирәм данышмырсан, күлмүрсән, бала
Хэбәр алыб әһвалымы билмирсэн.
Ендирибән мөчлисимә кәлмирсэн, бала,
Јохса үзүн башга јана дөнүбдүр,¹
Дәрдин алым, гадан алым, ај дәрдин алым.

Дал кәрдәндә сијаһ зүлфүн һөрүбсән, бала,
Инкар етмә, сән дә илгар верибсән,
Жазыг Элэскәрдән үз дөндәрибсән, бала,
Ја бәхт јатыб, ја замана дөнүбдүр,
Дәрдин алым, гадан алым, ај дәрдин алым.

ҺАБЕЛӘ

(Биринчи мәтн)

Сөзлэри Ашыг Элэскэринди.

Дурум доланым башына,
Гаңы, көзү гара чејран,
Һәсрәтиндән хәстә дүшдүм,
Ејлә дәрдә чара, чејран

¹ Бу мисра оржиналда беләдир: «Јохса тәхтин Сүләј-мана дөнүбдүр».

² Маһныннын биринчи вә икинчи мәтнләриндә нөгәратын сөзлэри халғындыр

нэгэрат:

Һабелә, һабелә, чејран баласы,
Уча дағларын лаласы
Кәл-кәл башына доланым,
Ашкар долана билмәсәм,
Пүнһан башына доланым.

Сөз ешидиб, мәтләб гансан,
Мән јанырам, сән дә јансан,
Сән ки, бир түләк тәрлансан,
Нијә ујдуи сара, чејран?!

нэгэрат:

Элэскәрәм абдал оллам,
Ешгин кирдабында галлам,
Күсдүрмүшәм, көнјүн аллам
Јалвара-јалвара, чејран.

нэгэрат.

ҺАБЕЛӘ

(Икинчи мәтн)

Сөзлэри Ашыг Валәһинди

Дурум доланым башына,
Ашигиндән күсән дилбәр,
Ләбләриндән бир бүсә вер,
Нә мән диним, нә сән, дилбәр,

нэгэрат.

Һабелә, һабелә,
Чејранын баласы,
Дағларын элван лаласы.
Кәл-кәл башына доланым,
Ашкар долана билмәсәм,
Пүнһан башына доланым,
Јар доланым,
Мән доланым.

Итирмишәм маралымы,
Бир синәси јаралымы.

Күндүз сәбри-гәрарымы,
Кечә јухум чәкән дилбәр.

нәгәрат

Инсаф олар севәнләрдә,
Бәс бу нә адәтдир сәндә?
Гојмамысан тагәт мәнә,
Чан алансан, нәсэн, дилбәр?

нәгәрат.

СЕВИРӘМ СӘНИ

Сөзләри Мәммәд Раһимидир.

Сән һәјат бағчасында
Чичәкләнән әмәлсән,
Садәчә варлығынла
Көзәлләрдән көзәлсән, }²

нәгәрат:

Јох, сәни охшатмарам
Нә шәкәрә, нә бала,
Нә тәрлана, турача,
Нә чејрана, марала,
Севирәм сәни,
Инчитмә мәни. }²
Севирәм сәни, ај балам,
Инчитмә мәни.

Ешгә дүшән көнлүмү
Ејләмисән гәрарсыз.
Мән сәни чох сеvirәм,
Ај гарабуғдајы гыз. }²

нәгәрат.

ДӘЛИ ЧЕЈРАН

Сөзләри Әлиаға Ваһидидир.

Көзәлим, ашигини салма нәзәрдән,
Һәсрәтиндән өлүрәм, кәл, бизә һәрдән. }²
Сәнә чоҳдан вурулуб бу дәли көнлүм,
Нејләјим ки, хәбәрин јохду хәбәрдән. (2)

нәгәрат:

Кәл мәнә наз ејләмә, ај дәли чејран,
О гара көзләринә олмушам һејран.

Бир дөнүб бахмаг илә чанымы алдын,
Мәни Мәчнун еләјиб чөлләрә салдын. }²
Мән инандым сәнә өз көнлүмү вердим,
Мәни атыб, кедиб әгјар илә галдын. (2)

нәгәрат:

Сән кәзирсән, көзәлим, гејрилә мәнсиз, }²
Јуху кетмәз көзүмә бир кечә сәнсиз.
Өзүн бир јахшы дүшүн, сеvкили дилдар,¹ (2)
Һансы бүлбүл јашајар бағу чәмәнсиз?

нәгәрат:

СЕВКИЛИМ

Сөзләри Әлиаға Ваһидидир.

Үзүндә гарадыр халын,
Ај гарадыр, гарадыр халын.
Әлиндә күллү дәсмалын,
Ај күллүдүр, күллү дәсмалын,
Чан алмаг исә хәјалын,
Ај тез ејлә, тез ејлә, тез ејлә!

нәгәрат:

Јолуна күлләр дүзәрәм, сеvкилим!
Ај ешгимизи мән бәзәрәм, сеvкилим!²
Јолунда чандан кечәрәм, сеvкилим!
Ај әзиз чанына анд ичәрәм, сеvкилим!

¹ Бу мисранын орижиналы беләдир: «Өзүн инсаф елә, еј сеvкили дилбәр».

² Нәгәратын биринчи вә икинчи мисралары мәтнә әләвәдир.

Күл сәнияткә дежил көјчәк,
Ај дежил көјчәк, дежил көјчәк,
Ешитмишәм јалан-керчәк,
Ај јалан-керчәк, јалан-керчәк
Аран рәгиблә дәјәчәк,
Ај тез ејлә, тез ејлә, тез ејлә!

нәгәрат.

Бүлбүләм бош доланмарам,
Ај доланмарам, доланмарам,
Чәһ-чәһимдән дајанмарам,
Ај дајанмарам, дајанмарам,
Бундан сонра инанмарам
Һәр көзәлә, көзәлә, көзәлә.

нәгәрат.

АЛАКӨЗ БАЛАМ

(Икинчи мәтн)

Бағчада дурмушдум, диндирди мәни,
Гаш-көзүн ојнадыб күлдүрдү мәни,
Бир ишвә ејләјиб јандырды мәни. (2)

нәгәрат.

Дәрдимин дәрманы, }
Ај алакөз балам, } 2
Өмрүмүн фәрманы, }
Ај алакөз балам, }

Јалан десәм, шиш батырын дилимә,
Күмүш кәмәр бағламышам белимә.
Өз јарымын элин верин элимә. (2)

нәгәрат.

Баға кирдим, бағбаныны көрмәдим,
Чох доландым, күлләрини дәрмәдим.¹
Һәр көзәлдә әндә вәфа көрмәдим.

нәгәрат.

¹ Мисранын бир варианты да беләдир:
«Дәстә тутуб, күл-чичәјин дәрмәдим».

КҮЛОҒЛАН

(Биринчи вариант)

Оғлан, кетмә, дајан, дур,
Ешгим сәнә әјандыр.
Кәлишинә чан гурбан,
Кедишин нә јамандыр!
Кәлишинә чан гурбан, а бала,
Кедишин нә јамандыр!

нәгәрат.

Өзү бир күл,
Сөзү бүлбүл, }
Сачы сүңбүл Күлоғлан, } 2
Дур кәл мән сәнә гурбан. }

Гызыл күлсән, бутасан,
Мәни салма ода сән.
Мән о күлдән дејиләм,
Ијләјәсән, атасан,
Мән о күлдән дејиләм, а бала
Ијләјәсән, атасан,

нәгәрат.

Көзәлләр көзәлисән,
Ширинсән, мәзәлисән.
Мән сәндән әл чәкмәрәм,
Севдамын әзәлисән,
Мән сәндән әл чәкмәрәм, а бала,
Севдамын әзәлисән.

нәгәрат.

КҮЛОҒЛАН

(Икинчи вариант)

Евләри көндәлән јар,
Бизә күл көндәрән јар,
Күлүн јарпыза дәнсүн,
Биздән үз дөндәрән јар.

Ады бир күл,
Сөзү бүлбүл
Сачы сүнбүл Күлөглан.
Дур кэл, мэн сэнэ гурбан.

н э г э р а т:

Гапыда дуран оғлана,
Күлөглана, Күлөглана,
Бојуну буран оғлана,
Күлөглана, Күлөглана
Ирәһмин кәлсин, нәнә,
Кәлсин, нәнә, кәлсин, нәнә,
Гөј мәни алсын, нәнә,
алсын, нәнә, алсын, нәнә.
Ај нәнә, hej!...

Алма версәм алмазсан,
Сән алмадан галмазсан.
Һансы бағын күлүсән,
Ијләдикчә солмазсан?

Ады бир күл,
Сөзү бүлбүл,
Сачы сүнбүл Күлөглан,
Дур кэл, мэн сэнэ гурбан.

н э г э р а т:

Ај гара чуха,
Боз папаг,
Чит архалыг Күлөглан,
Атыны јан чәк,
Топ гара бирчәк,
Һамыдан көјчәк Күлөглан. }
Күлөглан, hej!.. } 2

ЧАЛПАПАГ

(Биринчи мәтн)

Сөзләри «Тайир вэ Зөһрә»
дастанындан көтүрүлмүшдүр.

Мән кедирәм, сәни кимә тапшырым?
Аглаја-аглаја гал иннән белә!

н э г э р а т:¹

Ај, ај чалпапаг,
Ај, ај күл јанаг,
Нечин олдун бидамаг?
Нечүн олдун бидамаг?

Нә мүддәтди эманәтин мәндәди,
Сахлаја билмирәм, ал иннән белә.

ЧАЛПАПАГ

(Икинчи мәтн)

Севкисиз јашамаг бир ан олармы?
Дүнјада ешгсиз инсан олармы?
Мән сәни севмишәм, хәбәрин вармы?

н э г э р а т:

Еј, еј чалпапаг,
Еј, еј күл јанаг,
Нечин олдун бидамаг? (2)

Көнлүм севмәз өзкәләри, јадлары,
Унутмарам мән вердијим илгары,
Бирчә дәфә сән дә бизә кәл бары.

н э г э р а т.

Кәлин кедәк сизин баға хәзәлә,
Көзүм дүшүб сән инсафсыз көзәлә,
Бир көнүл вер севкимизи тәзәлә.

н э г э р а т:

¹ Нәгәратын сөзләри мәтнә элавәдир.

ДАҒЛАРДА ЧИЧЭК

(Биринчи мәтн)

Дағларда чичэк дэрэрэм сатарам, (2)
Бир үзү көјчэк нарадан тапарам? (2)

нэгэрат:

һарај җар элиндән,
О гара телләриндән.
Әжәр изин версэн, бала,
Өпәрәм көзләриндән.

Бағларда пүстә дэрэрәм сатарам, (2)
Бир боју бәстә нарадан тапарам? (2)

нэгэрат.

Бағларда хурма дэрэрәм сатарам, (2)
Бир сачы бурма нарадан тапарам? (2)

нэгэрат.

ДАҒЛАРДА ЧИЧЭК

(Икинчи мәтн)

Дағларда чичэк ачса дэрэрәм. (2)
Сән тәк никара ону көндэрэрәм. (2)

нэгэрат:

Нә гара телләрин вар,
Нә ширин дилләрин вар.
Нә гәшәнк елләрин вар. }2
Көзәлләр мәскәни, балам,

Баҗа сувардым бол барым ола, (2)
Сән кими көјчэк бир җарым ола. (2)

нэгэрат.

Бағларда хурма дэрэрәм сатарам, (2)
Хәлвәтдә дурма, кәләрәм тапарам. (2)

нэгэрат:

КЕЧМӘ МӘНДӘН

(Биринчи вариант)

Әзизим, кечмә мәнән,
Чај мәнән, чешмә мәнән.
Инанма җад сөзүнә,
Чаванам, кечмә мәнән. }2

Әзизим, сини-сини,
Долдур вер сини-сини.
Мән сәнә көз дикмишәм, }2
Нејнирәм өзкәсини?

Бағчамызын чичәји,
Мәһләмизин көјчәји,
Мән ки, сәни сеvirәм, }2
Будур сөзүн керчәји.

Әзизим, кечмә мәнән,
Чај мәнән, чешмә мәнән,
Инанма җад сөзүнә,
Чаванам, кечмә мәнән. }2

СОНА БҮЛБҮЛЛӘР

Су атдым һара дәјди, сона бүлбүлләр,
Әлим дивара дәјди, сона бүлбүлләр,
Дилим-ағзым гурусун, сона бүлбүлләр,
Нә дедим җара дәјди, сона бүлбүлләр.

нэгэрат.

Елә җар, җар дејирләр.
Һеч мәни демирләр,
Ај сона бүлбүлләр.
Елә бил җар дејиләм,
Һеч мәни диндирмәз,
Ај сона бүлбүлләр.

Дәрјада кәмин галды, сона бүлбүлләр,
Бичмәдим зәмин галды, сона бүлбүлләр.
Чох чәкдим җар чәфасын, сона бүлбүлләр,
Мәнә дәр-гәмин галды, сона бүлбүлләр.

нэгэрат.

Од тутуб алышарам, сона бүлбүллэр,
Нэр дэрдэ гарышарам, сона бүлбүллэр,
Жарымын мејли олса, сона бүлбүллэр,
Күсмүшәм, барышарам, сона бүлбүллэр.

нэгэрат.

КЭЛ БИЗЭ, ЈАР

Ај дағлар, сәндә көзүм вар, }
Ај дэрдә мөндә дөзүм вар. }
Хәбәр верин јар кәлсин, }
Ај үрәјимдә сөзүм вар. }
2

нэгэрат:

Кәл бизә, кәл бизә, кәл бизә, јар, }
Гурбанам о гаш-көзә, јар. }
2

Ај мән ашигәм Кәнчә вар, }
Ај Шәки, Ширван, Кәнчә вар. }
Севән гәлбимдә сәнә }
Ај мәнәббәт өлүнчә вар. }
2

нэгэрат:

Ај мән ашиг, баша вурсун, }
Ај кипријин гаша вурсун. }
Шәрт көнүл вермәк дејил, }
Ај мәрд одур, баша вурсун. }
2

нэгэрат:

ГАДАН АЛЫМ

Араз ахыр гыјгачы, }
Ај гыз, ај гыз, ај гыз, амандыр, }
Будур кәлир чүт бачы, }
гадан алым. }
2

Бири мәнним өз јарым, }
Ај гыз, ај гыз, ај гыз, амандыр. }
Бири башымын тачы, }
гадан алым. }
2

Араз ахыр лил илә, }
Ај гыз, ај гыз, ај гыз, амандыр, }
Дәстә-дәстә күл илә, }
гадан алым. }
2

Сәнлә пејман етмишик }
Ај гыз, ај гыз, ај гыз, амандыр, }
Ширин-ширин дил илә, }
гадан алым. }
2

Гызыл күл ојум-ојум, }
Ај гыз, ај гыз, ај гыз, амандыр, }
Дәрим синәмә гојум, }
гадан алым. }
2

Јағыш јағар јер дојмаз, }
Ај гыз, ај гыз, ај гыз, амандыр, }
Мән сәндән нечә дојум, }
гадан алым. }
2

СУ КЭЛДИ¹

Ај тој елә, кәлим тоја, }
Ај гурбанам белә боја. }
Су кәлди бүрүдү јоллары, ај кәлин, }
Кағыздан ағды голларын, ај кәлин. }
2

нэгэрат:

Ај Аја бах, нечә кедир, }
Күндүз кедир, кечә кедир. }
2

Су кәлди бүрүдү јоллары, }
Кағыздан ағды голларын. }
Су кәлди бүрүдү јоллары, ај кәлин, }
Кағыздан ағды голларын, ај кәлин. }
2

Ај гардашын күл тојуна, }
Гурбанам онун бојуна. }
Су кәлди бүрүдү јоллары, ај кәлин, }
Кағыздан ағды голларын, ај кәлин. }
2

нэгэрат.

¹ Маһны гәдим Азәрбајчан мусиги театры «Ирс»ин репертуарындандыр.

САРЫ КЭЛИН

Сачын учун һөрмээләр,
Күлү гөнчә дәрмээләр,¹ } 2
сары кэлин.

Бу севда нә севдадыр.
Сәни мәнә вермээләр;
нејним, аман-аман, } 2
нејним, аман-аман,
сары кэлин.

Бу дәрәнин узуну,
Чобан, гајтар гузуну, } 2
гузуну.

Нә ола бир күн көрәм
Назлы јарым, үзүнү;
нејним, аман-аман, } 2
нејним, аман-аман,
сары кэлин.

Ашыг елләр ајрысы,
Шана телләр ајрысы, } 2
ајрысы.

Бир күнүнә дөзмээдим,
Оддум илләр ајрысы;
нејним, аман-аман, } 2
нејним, аман-аман,
сары кэлин.

КЭЛ МӘНИ АЛДАТМА²

Кәл мәни алдатма, көзәл, бах мәнә, } 2
Гаш-көзүн ојнатма, көзәл, бах мәнә.

нәгәрат:

¹ Бу мисранын башга варианты беләдир: «Күлү сулу дәрмээләр».

² Маһны кәнч ханәндә Ағададаш Ағајевин репертуарындандыр.

нәгәрат:

Гој доланым башына пәрванәтәк,²
Салма мәни чөлләрә диванәтәк. } 2

Назлы никарым, еј эзизим, мәни
Бир сөзә кәл сатма, көзәл, бах мәнә. } 2

нәгәрат.

ЈАР БАҒЫНДА

Јар бағынын һејвасын үз,
Алмасын үз, кәл нарын үз, (2)
нарын үз.

Јар көрәндә тез гызарыр,
Гызарыр јанаг, нарын үз, (2)
нарын үз.

нәгәрат:

Јар бағынын һејвасын үз,
Алмасын үз, кәл нарын үз.
Јар көрәндә тез гызарыр,
Гызарыр јанаг, нарын үз;
Ај нарын үз, } 2
Ај нарын үз,
нарын үз.

Бағымда әкдим гоша нар,
Јанында әкдим киләнар, (2)
киләнар.

Баһарда кәлсин бизә јар,
Кәләндә дәрсин киләнар, (2)
киләнар.

нәгәрат:

Бағымда әкдим гоша нар,
Јанында әкдим киләнар.
Баһарда кәлсин бизә јар,
Кәләндә дәрсин киләнар:
Ај киләнар, } 2
Ај киләнар,
киләнар.

Јар бағында әкдим үзүм,
Шанысыны бир-бир үзүм, (2)
ағ үзүм.

Севкилим кәләндә баға
Јанында ағ олсун үзүм, (2)
ағ үзүм.

нәгәрат:

Јар бағында әкдим үзүм,
Шанысыны бир-бир үзүм.
Севкилим кәләндә баға
Јанында ағ олсун үзүм;
Шаны үзүм,
Хатуну үзүм,
Сарыкиләдән
бол-бол үзүм,
ағ үзүм.

ҮЧ КҮНДӘН БИР, БЕШ КҮНДӘН БИР

Көңлүм истәр көрәм јары }
Үч күндән бир, беш күндән бир. }2
Арзуларам вәфадары }
Үч күндән бир, беш күндән бир. }2

нәгәрат:

Кәл-кәл, ај, кәл-кәл, ај,
Кәл көзәл јарым,
Сәндәдир, сәндәдир
Һәр ихтијарым.
Вермәрәм, вермәрәм,
Мән сәни әлдән,
Мән нечә әл чәким
Еј көзәл, сәндән.

Гурбанам јарын адына, }
Ким¹ јетишсин фәрјадыма, }2

¹ «Ким» бурада «ки» бағлајычысы јериндә ишлән-
мишдир.

Мәни салармы јадына
Үч күндән бир, беш күндән бир. }2

нәгәрат:

Олмушам ашиги-дилдар, }
Јаныма кәлмәз о никар. }2
Кәлмәсә гыллам аһу-зар
Үч күндән бир, беш күндән бир. }2

нәгәрат:

АЈ ЛАЧЫН¹

Мән ашиг гәлбин ара, }
Күн доғду гәлби нара. }2
Дил илә дост оланын, дилбәр,
Ишијлә гәлбин ара.

нәгәрат:

Ај Лачын, чан Лачын!
Мән сәнә гурбан, Лачын!
Ај Лачын, чан Лачын
Кәл сәни көтүрүм гачым.

Мән ашыг нечә сажым? }
Нә сажым, нечә сажым? }2
Сәнсиз кечән күнләри, дилбәр,
Өмрүмә нечә сажым?

нәгәрат:

АЗӘРБАЈЧАН ЧЕЈРАНЫ

Сәнин кими јар һаны,
Азәрбајчан чејраны?
Гара гашын, көзләрин }
Мән ашигин дәрманы. }2

нәгәрат:

Һеј!...
Јеришина, бала, }
Кәлишина, бала, }2
Күлүшүнә гурбан
Ејләмә кәл бағрымы ган.

¹ Бу маһны «Ај дилбәр» ады илә дә охунур. Нәгәрат
белә дејилир: «Ај дилбәр, чан дилбәр, мән сәнә гурбан,
дилбәр» (2).

Севкили чанан.
Кэл, ај гара телли,
Кэл, ај ширин дилли,
Кэл, ај инчэ белли. (2)

Көзләјирәм јар кэлэ,
Әндэ вәфадар кэлэ.
Көзләјәчәм бир аз да, }
Нәлә үмид вар кэлэ. } 2

нэгәрат:

Ај салланыб кәлән јар,
Ајаг сахла, сөзүм вар.
Гој бир бахым дојунча, }
Көзләриндә көзүм вар. } 2

нэгәрат.

ҮЧ ТЕЛЛИ ДУРНА

Евләринин далы сејран,
Сејранкаһда кәзир чејран,
Нүснүн көрән олуp heјран
Үч телли, дөрд телли, беш телли дурна.

нэгәрат:

Сән һаралысан, һаралы, дурна?
Овчу элиндән јаралы дурна,
Сән кетсән бағлар саралы, дурна.
Јаралы, јаралы, јаралы дурна.

Евләринин далы тәпә,
Јағыш кәлиp сәпә-сәпә,
Ојадырам өпә-өпә,¹
Үч телли, дөрд телли, беш телли дурна.

нэгәрат:

Евләринин далы гаја,
Гајадан бахарлар аја.

¹ Бәядин сон ики мисрасы ел арасында белә дә охунур.
«Ојадырам өз јарымы
Көзләриндән өпә-өпә»

Көјдә дурна кәлмәз саја,
Үч телли, дөрд телли, беш телли дурна.

нэгәрат.

ВӘТӘНИМИН БАҢАРЫ

Бағымда күлләр көзәл, }
Өтүр бүлбүлләр көзәл }
Бу көзәл Вәтәнимдә, }
Өмүрләр, күнләр көзәл, }
Өмүрләр, күнләр көзәл, }
heј!

нэгәрат:

Јарым кәлиp аста-аста, }
Әлдә чичәк дәстә-дәстә. }
Кәлиb кечәр мәни көрмәз, }
Кедим, дурум јолу үстә. } 2

Аран бизим, бағ бизим, }
Чәмән бизим, дағ бизим. }
Әкирик, бечәририк. }
Су бизим, торпағ бизим, }
Су бизим, торпағ бизим, }
heј!

нэгәрат.

Мән ашиг јаза бахтым, }
Ачылмыш јаза бахтым, }
Вәтән күлшәнә дөнүб, }
Олубдур таза бахтым, }
Олубдур таза бахтым, }
heј!

нэгәрат.

БИЗИМ ВӘТӘН ГЫЗЛАРЫ

Бизим вәтән гызларынын, }
Ширин-ширин дилләри вар }
Јорулмајан әлләри вар }
Бизим вәтән гызларынын. } 2

нэгэр а т:

Нэфәси вар чичәкләрдә. (2)
Нәгмәси вар күләкләрдә,
Ешги кәзир үрәкләрдә
Бизим вәтән гызларынын. } 2

Үзү күлүр, өзү күлүр, } 2
Гөлбә ятан сөзү күлүр, }
Бахышындан нур сүзүлүр } 2
Бизим вәтән гызларынын. }

нэгэр а т.

ГАРА ТЕЛЛӘР

Гара телләр, гара телләр,
Шәвә кими гара телләр.
Гыврыланда гара телләр
Яр көнлүмү гарәт ейләр.

нэгэр а т:

Гара телләр, гара телләр,
Яр көнлүмү гарәт ейләр.

Гара көзләр, гара көзләр,
Гапгарадыр гара көзләр,
Чилвәләниб шух баханда
Гара көзләр кими көзләр?

нэгэр а т:

Гара көзләр, гара көзләр?
Чилвәләниб кими көзләр?

Мән ашигәм, ағ барама,
Гыврым тели чох дарама,
Сәнин ки көнлүн мәнләдир,
Өзкәсини кәл, арама!

нэгэр а т:

Гыврым телләр, гара телләр
Яр көнлүмү гарәт ейләр.

АЛМА МАҢНЫСЫ

А тешти, тешти, тешти,
Атым Губадан кечди;
Губада мин бир бағ вар,
Һамысы алма бағы,
Һәр бағын мин ағачы,
Һәр ағачда мин будаг,
Һәр будагда мин саплаг.
Мин көзәл бу алманы
Јетишдирир һәвәслә,
Һамы дејир бир сәслә:

нэгэр а т:

Губанын ағ алмасы,
Шириндир ағ алмасы,
Јахшы олар јар көнлүн
Јар јыхыб, јар алмасы.

Гој јарым кәлсин, кәлсин,
Алманы дәрсин, дәрсин,
Ипәкли јажлыгларда
Јара совгат көндәрсин,
Достуна пәј көндәрсин.

Алма вар ки пүррәнкли,
Кәлинләр тәк бәзәкли.
Ағачдан үзүләндә,
Чәркәјнән дүзүләндә,
Әтриндән дурмаг олмур,
Бахырсан көзүн дојмур.
Пајызда, гышда, јазда,
Шахтада, гарда, ајазда,
Алма кәзәр һәр јаны,
Кәзәр бүтүн дүнјаны,
Сүфрәни, вазы бәзәр,
Сонра да әл-әл кәзәр,
Ашыглар да сөз дүзәр:

нэгэр а т.

ГУБАНЫН АҒ АЛМАСЫ

Губанын ағ алмасы,
Шириндир бағ алмасы,

Жарым кэлэнэ галыб
Жарамын сагалмасы.

нэгэрат.

Севирэм
Сэни мэн, жар,
Севирэм, жар,
Сэни мэн, жар, жар.
Аман, аман,
Севирэм, жар,
Сэни мэн, жар,
Севирэм жар, жар.
Губадан алма алдым,
Жарыма жола салдым.
Көзлэдим жар кэлмэди,
Һејва кими саралдым.

нэгэрат:

Губанын алмасы вар,
Армуду, алмасы вар.
Јенэ дуруб гөсдимэ,
Өчөб чан алмасы вар!

нэгэрат.

АЛМА АЛМАЈА БЭНЗЭР

Алма алмаја бэнзэр, (2)
Алма ағачы бэнзэр, бала,
Алма ағачы бэнзэр.
Бу јерлэрин гызлары (2)
Аһу-чејрана бэнзэр, бала,
Аһу-чејрана бэнзэр.

нэгэрат:

Сэн мәним өз күлүмсән,
Күлүмсән, бүлбүлүмсән.
Бир јандан јахын гоншум, бала,
Бир јандан севкилимсән.

Ағачда хөзөлө бах, (2)
Дибиндө көзөлө бах, бала.

Дибиндө көзөлө бах,
Өз јарын бурда гојуб, (2)
Сәркөрдан кэзэнэ бах, бала,
Сәркөрдан кэзэнэ бах.

нэгэрат.

Күр гырағы сәриндир, (2)
Суја кирмэ, дәриндир, бала,
Суја кирмэ, дәриндир.
Мәни бу һала салан¹ (2)
Бир алакөз кәлиндир, бала,
Бир алакөз кәлиндир.

нэгэрат.

АЛМАНЫ АТДЫМ ХАРАЛА²

Алманы атдым харала, }
Галды сарала-сарала. }
Дағларда дөндүн марала.

нэгэрат:

А тирмэ көјнөк,
А тирмэ көјнөк, сары чөпкөн кәлин, һаралысан?
Өзү көјчөк, сөзү көјчөк, һара маралысан?
Жарын бағында үзүм эскәри,
Дамын далындан һезин сәс кәлир.

Сағ ол кәл,
Вар ол кәл, }
Сән бизэ мейман ол, кәл. }
2

Кәлин кедәк бизим баға, }
Һэрэ чыхаг бир будаға, }
Вурулдум о күл јанаға. }
2

нэгэрат.

¹ Бу мисранын башга бир варианты беләдир:
«Оғланы бөндө салан».

² «Алманы атдым харала» маһнысында биринчи бөнд
үккәр олунур.

БЭН-БЭН

Күл ачыланда жаз олур, бәһ-бәһ, бәһ!
Кәдәрим, гәмим аз олур, бәһ-бәһ, бәһ!
Көзөлдө ишвә, наз олур, бәһ-бәһ, бәһ! }
Кәл, кәл, көзәл жар, севирәм сәни! } 2

Жарын бағында ширин олур үзүм,
Сәнин аҗрылыгына нечә дөзүм!?
Сәнә гурбан олсун бу ики көзүм! }
Кәл, кәл, көзәл жар, севирәм сәни! } 2

Бүлбүл бағларда сәс салыр: чәһ-чәһ, чәһ!
Күлләрин этрини алып, бәһ-бәһ, бәһ!
Мусиги сәси учалыр: бәһ-бәһ, бәһ! }
Кәл, кәл, көзәл жар, севирәм сәни! } 2

КҮЛ АЧДЫ

Күл ачды баһар олду, (2)
Жар мөндөн кәнар олду. (2)
Жар мөндөн аҗрылалы (2)
Үрәјим губар олду. (2)

нә гәр а т:

Белә наз илә, наз илә бахма,
Мәни јандырыб, јахма, (2)

Күл ачды хәндан олду, (2)
Дәрмәдим дән-дән олду. (2)
Мән сәндән аҗрылмаздым, (2)
Аҗрылыг сәндән олду. (2)

нә гәр а т.

Бу дағда марал кәзәр, (2)
Телләрин дарар кәзәр, (2)
Мән јара нејләмишәм, (2)
Жар мөндән кәнар кәзәр? (2)

нә гәр а т.

КӘЛ-КӘЛ

Јүк үстә күллү халча,
Ким галдыра, ким ача?
О јара гурбан олум
Диндирә, көнүл ача.

нә гәр а т:

Кәл-кәл, еј јанағлары күл,
Кәл-кәл, еј сачлары сүнбүл.
Кәл-кәл, еј аһу баласы,
Кәл-кәл, еј дағын лаласы.

Гызыл күл дәстә-дәстә,
Ким олар мән һәвәсдә?
Елдән бир жар севмишәм
Ала көз, боју бәстә.

нә гәр а т.

Ашиг олдум үзүнә,
Һејранам гаш-көзүнә.
Сәндән башга јарым јох,
Бахмам өзкә сөзүнә.

нә гәр а т:

Әлим гојдум әл үстә,
Мина кәрдән, бел үстә,
Бу күн јарым кәләчәк,
Кедим дурум јол үстә.
нә гәр а т.

АЈ ГЫЗ, КИМИН ГЫЗЫСАН?

Ај гыз, кимин гызысан?
Алмадан гырмызысан.
Анан сәни бәсләјиб,
Бахтымын улдузусан.

нә гәр а т:

Ач хурчуну,
Ал бычағы,
Кәс алманы, вер јара дилим-дилим.
Дилим-дилим, дилим-дилим.

Ашигинәм өзәлдән,
Жар јарын вермәз әлдән.
Достум вар, дүшмәним вар,
Салма мәни нәзәрдән.

нә гәр а т.

Нэмјашымсан, тајымсан,
Улдузумсан, ајымсан.
Көрөнлөр бир сөз демэз,
Сэн ки, мөним пајымсан.

нэгэрат:

КӨР НЭ МӨЛӨНӨТЛИСЭН

О сүрмөли көзлэрин,
Ширин-ширин сөзлэрин, }
Тэбиэтин элијлө }
Чэкилиб сүрмөлэрин. }²

нэгэрат:

Элинэ ајна ал, }
Көр нэ мөләһэтлисэн. }
Гэдир билэн јанында, бајна, }
Дунјадан гижмэтлисэн. }
Гэдир билэн јанында }
Дунјадан гижмэтлисэн. }²

Мэн ашыг халы нејлэр? }
Көзөл гыз халы нејлэр? }
Сэн төк јары олан кэс }
Дунјанын малын нејлэр? }²

нэгэрат.

Башында вар шал бунун,
Үзүндө вар хал бунун,
Бир дәли шејтан дејир:
Дур гадасын ал бунун.

нэгэрат.

МЭНЗЭРИ

Гэрэнфил абы кэрэк, }
Јар јарын бабы кэрэк, }
Зэррөчө ешг оланын }
Дэрја гэдэр табы кэрэк. }²

нэгэрат:

Зэррө гэдэр ешги оланын
Дэрја гэдэр табы кэрэк.

Мэн ашиг көздө гара, }
Гаш гара, көз дә гара. }
Јар јолун көзлөмөкдөн }
Галмајыбдыр көздө гара. }²

нэгэрат:

Гаш гара, көз дә гара,
Галмајыбдыр көздө гара.

Мэнзэрэм, мэн Мэнзэрэм, }
Гөнчө күлө чох бэнзэрэм. }
Үч огул, үч гызымын }
Теллэринэ күл дүзэрэм. }²

нэгэрат:

Үч оғлумун, үч гызымын¹
Теллэринэ күл дүзэрэм.

АЈ ГЫЗ, СӨНӨ МАЈИЛӨМ

Ај гыз, сөнө мајилөм,
Бојнунда һөмајилөм.
Дост пајы ширин олар,
Һөр нэ версэн гајилөм.

нэгэрат:

Гашын, көзүн, }
Ширин сөзүн }
Алды мөним чанымы. }
Мэн сөнө гурбан, }
Сөнө һејран. }
Ај ханым, ханым, }
Сэн мөним чаным, }
Көл сәни алым, }
Гурбанын олум, ај ханым. }
Арахчынын мөндөдир,
Ахтарма, чибимдөдир.

¹ Бу мисра инди белә охунур: «Мэн Мэнзэрэм, гызларымын».

Дунја көзөлө дөнсө,
Мөним көзүм сөндөдир.

нэгэр ат.

Мэн ашиг күндө дара,
Зүлфүнү күндө дара,
Сөндөн элим үзмөрөм,
Чөксөлөр, күндө дара.

нэгэр ат.

БИРЧӨ ДЭНЭСЭН, АЈ ГЫЗ

Вэтэн багы бизимдир,
Һәр тәрәфи үзүмдүр.
Бирчө дөнөсөн, ај гыз.
Севиб-севмәк ар дежил,
Бир оғлан бир гызындыр.
Бирчө дөнөсөн, ај гыз.

нэгэр ат:

Мәһбүбәм, мә'шүгәм,
Сәни мән истәр идим,
Бивәфа билмәз идим.

Бағчада бар шириндир,
Һеҗвадан нар шириндир.
Бирчө дөнөсөн, ај гыз.
Ғоһум-ғардаш, бир јана,
Һамыдан јар шириндир,
Бирчө дөнөсөн, ај гыз.

нэгэр ат.

Кечдим кәлдим селдән мән,
Дәстә тутдум күлдән мән.
Бирчө дөнөсөн, ај гыз.
Сөзүнү, сөһбатини
Нечә үзүм дилдән мән.
Бирчө дөнөсөн, ај гыз.

нэгэр ат.

ӨЗҮНҮЗӘ ГУРБАН МӘН ОЛУМ

Мән ашыг долан бағы,
Кәл кәзәк долан бағы.
Пәрванәдән өјрәндим, } 2
Башына доланмағы.

нэгэр ат:

Бағчаныз күл-чичәкдир,
Күлүнүзә гурбан мән олум,
Үзүнүз күлдән көјчәкдир,
Үзүнүзә гурбан мән олум,
Көзүнүзә гурбан мән олум,
Өзүнүзә гурбан мән олум.

Мән ашыг һилалыдыр,
Ғашларын һилалыдыр.
Мәни мәфтун ејләјән } 2
Бу елин маралыдыр.

нэгэр ат.

Әзизим сән кәләсән,
Һәмишә сән кәләсән.
Арзумдур, бирдәфәлик } 2
Евимә сән кәләсән.

нэгэр ат.

ТОЈ АХШАМЫ

Бағча-баға кирмишәм, } 2
Әтирли күл дәрмишәм;
Ғоһум-ғардашым дејиб, } 2
Јары мән бәјәнмишәм.

нэгэр ат:

Ај ашыг, тә'рифлә бизим кәлини,
Ғајнына дејәк бағласын белини.
Ел-оба десин: ај бәј, тојун мүбарәк!
Бәј севиндирсин обасыны, елини,

Бу дэрэ дэрин дэрэ, }
Сулары сарин дэрэ. }
Жардан чаваб алынча }
Жалвармышам мин кэрэ. }²

нэгэрат.

Јетишди тој ахшамы, }
Дурун јандырын шамы, }²
Кэлине бээк вурун, }
Кэлир оғлан адамы. }²

нэгэрат.

ЭЈЛЭН КЭЛИН

Ај кэлин, евлэр ајрыдыр,
Эјлэн, кэлин, эјлэн, кэлин,
Бизим елин адэтини,
Өјрэн, кэлин, өјрэн, кэлин.

Ај бу кечэ Ај доғачаг,
Эјлэн, кэлин, эјлэн кэлин,
Ај бачылар ојнајачаг,
Өјрэн, кэлин, өјрэн, кэлин.

Ај ата еви дар олар,
Эјлэн, кэлин, эјлэн кэлин,
Ај гајнагалар кар олар,
Өјрэн кэлин, өјрэн кэлин.

Ај гајғына галмасалар,
Эјлэн, кэлин, эјлэн кэлин,
Ај сэнэ бахан јар олар,
Өјрэн, кэлин, өјрэн, кэлин.

Ај кэлин вар ишсиз дурап,
Эјлэн, кэлин, эјлэн, кэлин,
Ај кэлин вар евлэр гурап,
Өјрэн, кэлин, өјрэн, кэлин.

АЈ КЭЛИН

Эзизинэм ај кэлин,
Улдуз кэлин, ај кэлин,
Ај кэлин, ај.

Бизим елдэ-обада
Вармы сэнэ тај, кэлин?
Тај кэлин, тај.

нэгэрат:

Ај гэшэнк чејран,
Јар сэнэ һејран.
Даныш дилине гурбан, бала,
Гара телине гурбан,
Даныш, сөзүнэ гурбан, бала,
Бир чүт көзүнэ гурбан.

Алманы алма, кэлин,
Јанағы алма кэлин.

Ај кэлин, ај.
Евлэрдэ чох сөз олар
Үрэјинэ салма, кэлин!
Ај кэлин, ај.

нэгэрат.

Анам-бачым гыз кэлин,
Эл-ајағы дүз кэлин,
Дүз кэлин, дүз,
Једди оғул истэрэм;
Бирчэ дэнэ гыз, кэлин,
Гыз кэлин, гыз.

нэгэрат:

СЭН КЭЛ

Көзләјирэм һа, сэн кэл, }
Севки бағын кэээн, кэл. }²
Биз ки, илгар етмишик,
Ја мэн кэлим, ја сэн кэл.
Көңлүм арзулар сэни,
Ја мэн кэлим, ја сэн кэл.

Мэн ашыг о күн ејлэр, }
О күнлэр, о күнејлэр. }²
Јар јара говушанда
Бајрамын о күн ејлэр.
Јар јара говушанда
Бајрамын һәр күн ејлэр.

Мэн ашыг бүз илмэни, }
Жахана дүз илмэни }
Вөфалы жар жар олса,
Көзлэжэр жүз ил мэни.
Вөфалы жар жад олмаз
Көзлэжэр жүз ил мэни.

АЈ ГАРА ХАЛ ЈАР

Арахчынын мөндөдир, гара хал жар,
Сәрмишәм чөмөндөдир, гара хал жар,
Алэм көзөлө дөнсө, гара хал жар,
Мөним көзүм сөндөдир, гара хал жар. (2)

нэгэрат:

Дан јери ағаранда, ај гара хал жар (2)
Көзлө мөни аранда, ај гара хал жар. (2)

Даг дөшүндө лаләјәм, гара хал жар,
Әл вурма пәрванәјәм, гара хал жар,
Сән мөндөн ајрылалы, гара хал жар,
Дәрдиндөн диванәјәм, гара хал жар. (2)

нэгэрат.

Арахчынын нашымы, гара хал жар,
Төкмө көзүн јашыны, гара хал жар,
Кечиб кәлләм дағларын, гара хал жар,
Гајасыны, дашыны, гара хал жар. (2)

нэгэрат.

КҮЛӘ-КҮЛӘ

Күлүшләрин чинкилдәсин саз кими,
Нәр тәрәфә јајылсын аваз кими,
Сән күлөндө көнүл күлсүн јаз кими.

нэгэрат:

Күлө-күлө, күлө-күлө, ај ханым,
Күлө-күлө, күлө-күлө ал чаным.

Јасәмәнләр ачыб чичәкләнөндө,
Бөнөвшөләр күсүб бојнун әјөндө,
Шеһ дүшүбән чөмәнләр шеһләнөндө.

нэгэрат.

Сән күлөндө ачыр күл-јасәмәнләр,
Һејран олур авазын ешидәнләр,
Көрән вармы сәнин кими бәхтәвәр?!

нэгэрат.

ЧЕЈРАН БАЛА

Һеј! Нә демишәм инчимисән сөзүмдән?
Вурғунунам, хөбәрим јох, өзүмдән.
Јалварырам, узаг олма көзүмдән.

нэгэрат:

Өлүрәм а чејран, а чејран бала.
Јанырам а чејран бала, һеј, бала һеј,
бала һеј, бала һеј, еј бала.
Јазығам а чејран бала, һеј,
бала һеј, бала һеј, еј бала.

Һеј! Күнү-күндөн артыр үрөкдә јарам,
Һеч билмирәм дәрманын кимдән сорам;
Әлач она галыб јара јалварам.

нэгэрат.

Һеј! Гара гашлы, әјил өпүм гашындан,
Чадра сәнә јарашмыр ат башындан,
Одуна јанырам он беш јашындан.

нэгэрат.

СУДАН КӘЛӘН СҮРМӘЛИ ГЫЗ

Судан кәлән сүрмәли гыз, (2)
Чох инчидир кузә сәни, бала,
Чох инчидир кузә сәни,
Ај чамалын шө'лө салыр, (2)
Кәлмәјәсән көзә сәни, бала,
Кәлмәјәсән көзә сәни.

Кузәни бојнундан ашыр,¹ (2)
Сачын дабана долашыр, бала,
Сачын дабана долашыр.

¹ Бу бөнд Вархијанлы Мөһөммәдиндир (1885—1981).

Нэ кејсэн сэнэ жарашыр. (2)
Кэлмэјэсэн көзэ сэни, бала,
Кэлмэјэсэн көзэ сэни.

Кузэ сују шэрбэт олар, (2)
Булаг үстэ сөһбэт олар, бала,
Булаг үстэ сөһбэт олар.
Мэнсиз сэнэ зөһмөт олар. (2)
Кэлмэјэсэн көзэ сэни, бала,
Кэлмэјэсэн көзэ сэни.

БЭХТЭВЭР

Мэн гурбанам ала көзүн мэстинэ, (2)
Хал дүзүлүб ал јанағын үстүнэ.
Бэхтэвэр мэн оллам.
Ај ханым, дур саллан, hej, hej, hej, hej, hej!

нэгэрат:

Товуз кими бээк вердин өзүнэ, (2)
Хош данышдын, маил олдум сөзүнэ.
Бэхтэвэр мэн оллам.
Ај ханым, дур саллан, hej, hej, hej, hej, hej!

Нэ мүддэтдир ки, мэн көрмүрэм сэни, (2)
Башга бир севдаја салмысан мэни.
Бэхтэвэр мэн оллам.
Ај ханым, дур саллан, hej, hej, hej, hej, hej!

нэгэрат.

Сөһбэтин мэээли, сөзүн шириндир,
Нэсрэтэм үзүнэ, кэл мэни диндир.
Бэхтэвэр мэн оллам.
Ај ханым, дур саллан, hej, hej, hej, hej, hej!

нэгэрат.

ЈАШЫЛБАШ СОНА

Бир јашылбаш сона мэни салды чөллэрэ, (2)
Билмирэм ки, дәрдимэ мэн сөјлөјим кимэ. (2)

Бүлбүл ола, бир күл ола, бир дэ јаз ола, (2)
Бир мэн олам, бир көзөл гыз, бир дэ саз ола. (2)

Бир көзөл гыз севкисиндэн јанан олмушам, (2)
Мәһәббәтдән бир ох дәјмиш јаралаңмышам. (2)

ЈАЗ МАҢНЫСЫ

Күлүн күлабын күлдән аларлар, ај көзөл јар,
Јар бојнуна сағ голу саларлар, ај көзөл јар. (2)

нэгэрат:

Кэл, мәнэ јар ол,
Гөлбимдэ вәр ол,
Һәјатым күлсүн.
Баһар күлсүн, кайнат күлсүн, һәјатым күлсүн. (2)

Баһарын илк мүждәсин верир бәнөвшә, нәркиз,
Һәјатымда јүз баһар олса, нэ фајда сәнсиз! (2)

нэгэрат:

Кэл чыхаг сејрә,
Баһары сејр елә,
Баһар көзәлдир.
Һәјат өзү һәр шејдән көзәлдир, ај көзөл јар. (2)

Күлүн күлабын тәр күлдән чәкәрләр һәр баһарда,
Јар телинә күл әтрин сәпәрләр һәр баһарда. (2)

нэгэрат:

Кэл баһарым кэл,
Назлы јарым кэл,
Баһара бәнд ол.
Һәјат өзү һәр шејдән көзәлдир, ај көзөл јар. (2)

БАҢЧАДА КҮЛЛӘР

Ај дәрја кәнарында бир ев тикмишәм,
Ај һасарын чәкмишәм, үстүн өртмүшәм,
Ај бу кәлән көзәлә көзүм дикмишәм.

нэгэрат:

Багчада күүлэр,
Охур бүлбүллэр, } 2
Белө дејирлэр:
Женэ јар кәлир.

Ај элине ал, чалыб диндир сазыны,
Ај мән чәкәрәм һәр дәм сәнин назыны,
Ај шәмси-гәмәр кими көстәр үзүнү.

нәгәрәт:

Ај фикрү хәјалындыр көнлүм зијнәти,¹
Ај ширин сөзләриндир ағзым ләззәти,
Ај сәңсән мәним өмрүм, күнүм вәһдәти.

нәгәрәт:

БАҒЧАДАН КӘЛӘН

Бағчадан кәлән нә сәсдир, а балам? (2)
Бүлбүлүн јери гәфәсдир, (2)
Ојнадыг, күлдүк, та бәсдир, күлүм, (2)

Сәни јанасан, ај гыз,
Бирчә дәнәсән, ај гыз.

нәгәрәт:

Апарарлар сәни јар јанына, күл јанына,
Сәни јанасан, ај гыз,
Бирчә дәнәсән, ај гыз.

Маиләм о гаш-көзүнә, а балам, (2)
Һәм ширин-ширин сөзүнә, (2)
Вермисән бәзәк өзүнә, күлүм, (2)

Сәни јанасан, ај гыз,
Бирчә дәнәсән, ај гыз.

нәгәрәт:

Бағчадан кәлән сәс ејләр, а балам, (2)
Бүлбүл өтәр һәвәс ејләр, (2)
Ојнадыг, күлдүк, бәс ејләр, күлүм, (2)

¹ Бу мисралар Молла Пәнаһ Вагифиндир.

Сәни јанасан, ај гыз,
Бирчә дәнәсән, ај гыз.

нәгәрәт:

БҮЛБҮЛ

Бүлбүлүн кејдији сары, } 2
Ағлајарам зары-зары.
Итирмишәм көзәл јары,
Оху, оху назлы бүлбүл!

нәгәрәт:

Ахтарырам назлы јары,
Оху, оху назлы бүлбүл!

Бүлбүлүн кејдији атлаз, } 2
Атлаза ијнә батмаз.
О гыз өләр, мәни атмаз,
Оху, оху назлы бүлбүл!

нәгәрәт:

Јарым өләр, мәни атмаз,
Оху, оху назлы бүлбүл!

Бүлбүлүн кејдији јашыл, } 2
Күн дәјәндә парылдашыр,
Гыз көрсәм, дилим долашыр,
Оху, оху назлы бүлбүл!

нәгәрәт:

Јар көрсәм, дилим долашыр,
Оху, оху назлы бүлбүл!

АЈ БҮЛБҮЛЛӘР

Бу дағы бағ ејләрәм, ај бүлбүлләр,
Јанын чардаг ејләрәм, ај бүлбүлләр,
Ешитсәм сән кәлирсән, ај бүлбүлләр,
Јолуну чыраг ејләрәм, ај бүлбүлләр.

Евлэриндэ вар килим, ај бүлбүллэр,
Лал олсун мэним дилим, ај бүлбүллэр.
Кедэндэ күсдү кетди, ај бүлбүллэр,
Кэлсэ нечэ диндирим, ај бүлбүллэр?

Оба кечди ојмагдан, ај бүлбүллэр,
Су јорулмаз ахмагдан, ај бүлбүллэр.
Јар јардан нечэ дојсун, ај бүлбүллэр,
Пәнчэрэдэн бахмагдан, ај бүлбүллэр?!

КЕДИРЭМ АХЫ

Мэн кедирэм Зэнкилана,
Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

Мэн ашигэм бир чејрана,
Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

нэгэрат:

Елчилэрим јол үстэди,
Һэр нэ десэн көз үстэди,
Ана, јарым көзөл-көјчөк,
Додаглары күл, пүстэди.

Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

Мэн кедирэм гэм ејләмэ,
Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

Киприклэрин нэм ејләмэ.
Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

нэгэрат:

Ширин дилли елчилэрим
Јара јетирэр сөзлэрим.
Кэл еј бэхтим, ејлә мэдэд,
Пуч олмасын үмидлэрим,

Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

Мэним ики көзүм ана,
Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

Хејир-дуа вер балана,
Ај ана, ана,
Күнлэри сана,
Кедирэм ахы. (2)

нэгэрат:

Атларымыз јәһэрлидир,
Гызыл, күмүш кэмэрлидир.
Ана, мэндэн архајын ол,—
Сэнин оғлун һүнэрлидир.

Ај ана, ана,
Күнлэри сана, }
Кедирэм ахы. }
Кедирэм ахы. }

ДАҒЛАРДАН АШДЫМ

Дағлардан ашдым дүзэ гојмадылар,
Безэндим кэлдим сизэ гојмадылар.

нэгэрат:

Ај јар, сэнэ мэн ашиг,
Дилдар, сэнэ мэн ашиг.

Ај гыз, ај гыз, ај гыз,
Өзүм дә сэнэ ашиг,
Көзүм дә сэнэ ашиг. }
}

Ешитмишэм тэзэ палтар алмысан,
Сачларына күлдэн чыгга салмысан.

нэгэр ат:

Кэлдим ахшам үстү көрөм, жар, сәни,
Үрөжим чырпыныб арзулар сәни.

нэгэр ат.

ШИРВАНЫН ЖОЛЛАРЫ

Ширванын жоллары һәшәм, (2)
Көзләмәкди жары пешәм, (2)
Бир ај олар көрмәмишәм. (2)

нэгэр ат:

Һарда галды мөним жарым, }
Ала көзлү вәфадарым? } 2

Ширванын жоллары дашды, (2)
Мөним жарым гәләм гашды, (2)
Нијә мөндөн узаглашды? (2)

нэгэр ат:

Һара кетди мөним жарым, }
Ала көзлү вәфадарым? } 2

Сулар кәлир аха-аха, (2)
Мән галмышам баха-баха, (2)
Инди бирдән кәлиб чыха (2)

нэгэр ат:

Ала көзлү, көзәл жарым, }
Дүз илгарлы вәфадарым. } 2

ШУШАНЫН ДАҒЛАРЫ

Шушанын дағлары сејрәк думанлы,
Гырмызы гофтапы, јашыл туманлы,
Дәрдиндән өлмәјә чохдур күманлы.

нэгэр ат:

Ај гыз, бу нә гаш-көз, бу нә тел? }
Өләрәм дәрдиндән ону бил, } 2
Данышмасан да бала, бары күл! }

Шушад ахшамлар јанар улдузлар,
Онлардан көзәлдир кәлинләр, гызлар,
Јол үстә дајаныб жарыны көзләр.

нэгэр ат.

Шушанын һәр јандан кәлир сорағы,
Тәрифә лајигдир «Иса булағы»,
Дағлары, бағлары гызлар ојағы.

нэгэр ат.

УЧА ДАҒЛАР

Уча дағлар, уча дағлар башында (2)
Бир јар севдим тирмә шал вар башында, (2)
Ејби јохдур кирпијиндә, гашында. (2)

нэгэр ат:

Аман жарым, еј көзәл жарым, еј күл жарым. }
Күсдүрмүсән, кәл көнлүмү ал жарым. } 2

Синә мәрмәр, һәлгә зүлфләр зил гара, (2)
Ону көрән ашиг олур авара, (2)
Һөрүб сачларыны атыб бир јана. (2)

нэгэр ат.

Јашы ијирмијә јеничә јетмиш, (2)
Көзәлликдә хәлги тамам мат етмиш, (2)
Кәштә чыхмыш,¹ јар кәлдијин ешитмиш. (2)

нэгэр ат.

УЧА ДАҒЛАР

Уча дағлар башында чејран балалар,
чејран балалар,
Чејранын баласыны овчу јаралар, овчу јаралар.
Мән јардан ајры дүшсәм, әгјар кам алар,
әгјар кам алар.

¹ Кәштә чыхмаг—сејрә чыхмаг.

нэгэрат:

Ај көзөл оглан,
Ешит бир дајан,
Сеvirэм сәни,
Ешгимэ инан.

Јери, јери, мән дэ кәлим далынча, }
Дәсмал елэ апар мәни јанынча. } 2

Вәтәним сәфалыдыр, бағдыр, мешәдир,
Севкилимин гәлби сафдыр, санки шишәдир,
Јардан ајры јашамаг чәтин пешәдир,
чәтин пешәдир.

нэгэрат:

Миз үстә јайлыг,
Дәјмәдим галды,
Она дәјмәрәм,
О јадикарды.

Јери, јери, мән дэ кәлим далынча, }
Дәсмал елэ апар мәни јанынча. } 2

УЧА ДАҒЛАР БАШЫНДА

Уча дағлар башында бир сүрү гузу,
бир сүрү гузу, бала, бир сүрү гузу.
Хумар-хумар сүзмәкдәдир јарымын көзү,
јарымын көзү, бала, јарымын көзү.

нэгэрат:

Јар күлө-күлө,
Јар билә-билә,
Мән ашиг олдум, бала, }
Бир ширин дилә. } 2

Уча дағлар башында бир сүрү чәјран,
бир сүрү чәјран, бала, бир сүрү чәјран.
Јар, ала көзларинә олмушам чәјран,
олмушам чәјран, бала, олмушам чәјран.

нэгэрат:

Уча дағлар башында сәсләрәм сәни,
сәсләрәм сәни, бала, сәсләрәм сәни.
Јар, ики көзүм үстә бәсләрәм сәни,
бәсләрәм сәни, бала, бәсләрәм сәни.

нэгэрат:

ӘМИМ ОҒЛУ¹

Әмим оғлу, һеч мәнән утанмадын? (2)
Үч ај көчди бу јайлаға кәлмәдин. (2)
Јүз миң чәфа илэ көч ејләмишдик, (2)
Арахчын алмаға даға кәлмәдин,
Шамама дәрмәјә таға кәлмәдин.

нэгэрат:

Аман, ај аман, ај аман, ај аман,
Чаным, ај аман, ај аман, ај аман,
нијә кәлмәдин?
Арахчын алмаға даға кәлмәдин,
Шамама дәрмәјә таға кәлмәдин.

Сән мәним јанымда һамыдан әзиз, (2)
Мән сәнин јанында су кими тәмиз, (2)
Тәзә-тәзә күл ачырды ешгимиз: (2)
Арахчын алмаға даға кәлмәдин,
Шамама дәрмәјә таға кәлмәдин.

нэгэрат:

АПАРДЫ СЕЛЛӘР САРАНЫ

Арпа чајы ашды-дашды, (2)
Сел Сараны алды гачды, (2)
Ала көзлү, гәләм гашлы.² (2)

нэгэрат:

Апарды селләр Сараны,
Бир ала көзлү баланы. (2)

¹ Ханәндә Ағабала Абдуллајевин репертуарындан.
² Бу мисра «Чүт бачысы көзү јашлы» кими дә охунур.

Кедин дејин Ханчобана: (2)
Кэлмэсин бу ил Мугана, (2)
Муган батыб наһаг гана. (2)

нэгэра т.

Арпа чајы дэрин олмаз, (2)
Ахар сују сэрин олмаз. (2)
Сара кими кэлин олмаз. (2)

нэгэра т.

БИР ЧҮТ СОНА¹

Ај ана, бу бир чүт сонанын (2)
һансына гурбан мэн олум? (2)
Сүзкүн бахыб чан аланын (2)
һансына гурбан мэн олум? (2)

Сәһәр-сәһәр сејрә чыхдым, (2)
Бирин көрдүм баг ичиндә, (2)
Бахдым, бахдым елә билдим (2)
Јаләдир жарпаг ичиндә. (2)

Бир сәһәр дуруб кәзәр, (2)
Күмүш кәмәр белин үзәр, (2)
Тәзә доғмуш аја бәнзәр, (2)
һансына гурбан мэн олум? (2)

КЕТДИН, ЈАР

Башына дөндүјүм, һарда галмысан? (2)
Интизар көзүмү јолда гојмусан. (2)
Белә мәлум олур ки, мөндән дојмусан. (2)

нэгэра т:

Кетдин јар, кәлмәдин, алдатдын мәни,
Кәлмәдин, һәсрәтин саралтды мәни.

Бојнума салмысан зүлфүндән зәнчир, (2)
Мән сәнин әсиринәм, кәл мәни диндир, (2)
О ширин сөзләринлә гәлбими күлдүр. (2)

Мән сәнә нејләмишәм, чејран баласы, (2)
Гәлбимә вурмусан һичран јарасы? (2)
Мән ки сәни севирам, нәдир чарасы?

нэгэра т.

АЈ БӘРИ БАХ

Пәнчәрәдән даш кәлир,
Ај бәри бах, бәри бах.
Хумар көздән јаш кәлир,
Ај бәри бах, бәри бах.
Сәни мәнә версәләр,
Ај бәри бах, бәри бах. } 2
Нәр көрәнә хош кәләр,
Ај бәри бах, бәри бах. (3)

Пәнчәрәнин милләри,
Ај бәри бах, бәри бах.
Ачылыб гызыл күлләри,
Ај бәри бах, бәри бах.
Оғланы јолдан ејләр,
Ај бәри бах, бәри бах. } 2
Гызын ширин дилләри.
Ај бәри бах, бәри бах. (3)

Пәнчәрәни бағлама,
Ај бәри бах, бәри бах.
Мән кедирәм ағлама.
Ај бәри бах, бәри бах.
Кедиб јенә кәләрәм,
Ај бәри бах, бәри бах. } 2
Өзкәјә бел бағлама,
Ај бәри бах, бәри бах. (3)

¹ «Апарды селләр Сараны» маһнысынын мусигиси илә охунур.

JAR БИЗЭ ГОНАГ КЭЛЭЧЭК!

Истэканлар ирэфдэдир,
Һәр бири бир тэрэфдэдир,
Көрмөмишәм бир һэфтэдир.

нэгэрат:

Жар бизэ гонаг кэлэчэк, балам,
Билмирәм нэ вахт кэлэчэк, күлүм,
Бэлкэ дэ сабаһ кэлэчэк?! } 2

Төкдү зүлфүн һәр бир јана,
Көзләри бэнзэр чејрана,
Бахдым, галдым јана-јана.

нэгэрат.

Симовара од салмышам,
Истэкана гэнд салмышам,
Јарым кедиб төк галмышам.

нэгэрат.

ОЛМАЗ

Сәһраларда бағ олмаз,
Бир јашыл будағ олмаз. } 2
Јар јардан ајры дүшсә,
Үрәкдән узағ олмаз. } 2

нэгэрат:

Олмаз, олмаз, олмаз,
Олмаз, олмаз, олмаз, } 2
Олмаз, олмаз, олмаз јар. } 2

Бир күл илэ јаз олмаз,
Јазын өмрү аз олмаз. } 2
Өлдүм назын чәкмәкдән } 2
Белә әркү наз олмаз. } 2

нэгэрат.

¹ Бә'зән маһны бу бәндлэ башлајыр:

«Ала көзү алды чаным,
Јох даһа таби-төваным,
Јара гурбан олсун чаным».

Белә ағламағ олмаз, } 2
Синә дағламағ олмаз. } 2
Әндә вәфасыз јара
Көнүл бағламағ олмаз. } 2

нэгэрат.

КЭЛМӘ, КЭЛМӘ

Кәлмә, кәлмә, кет, а күлүм, (2)
Ај доланды, кечди күнүм.
Мән сәнин кими бивәфа } 2
Јары нејләрәм, ај гыз?! } 2

Мән чәкәркән ешгә чәфа, (2)
Сән сүрүрдүн онда сәфа,
Мән сәнин кими бивәфа } 2
Јары нејләрәм, ај гыз?! } 2

Бүлбүдәм өзүм, ај күлүм, (2)
Бир күл истәрәм, ај балам
Чәкмәјән чәфа ај күлүм } 2
Јары нејләрәм, ај гыз?! } 2

БАЈАТЫЛАР

Бағымда үзүм галды,
үзүм галды,
Дәрмәдим үзүм галды,
үзүм галды,
Ики әми гызынын (2)
А Лејли, а Лејли,
бириндә көзүм галды.
А Лејли, а Лејли, heј, heј, heј, heј,

Ајағында мәси вар,
мәси вар.
Гызылдан дүјмәси вар,
дүјмәси вар.
Гојмур кедәм јанына, (2)
А Лејли, а Лејли,
Бир залым нәнәси вар.
А Лејли, а Лејли, heј, heј, heј, heј,

Әзизим күлү јансын,
күлү јансын,

Бутада күлү жансын
күлү жансын,
Мэни жардан едэнин (2)
А Лејли, а Лејли,
Ағзында дили жансын.
А Лејли, а Лејли, hej, hej, hej, hej, hej,
Бу дәрэдэн газ кедә,
газ кедә.

Гаггылдаша тез кедә,
тез кедә.

Танрыја рэвадырмы (2)
А Лејли, а Лејли,
Дул кишијә гыз кедә.
А Лејли, а Лејли, hej, hej, hej, hej, hej,

Әзизим тэзә гары,
тэзә гары
Дағларын тэзә гары,
тэзә гары.
Арвады чох дејинкән
кишинин, кишинин
Саггалы тез ағары
Кишинин, кишинин, hej, hej, hej, hej, hej.

Әзизинәм бу даға,
бу даға,
Ел көчүбдүр бу даға,
бу даға,
Елә ки, мән дөзүрәм, (2)
А Лејли, а Лејли,
Рәгиб дөзмәз бу даға.
А Лејли, а Лејли, hej, hej, hej, hej, hej,

ГАШЛАРЫН КАМАНДЫР

Мән ашиг каманыдыр,
Гашларын каманыдыр.
Көзләрин шухи-тәрлан
Дәрдимин дәрманыдыр. (2)

нэгэрат:

Көзләрин, еј, шухи-тәрлан
ај жарым,
ај чаным,

Гејд: «Бајатылар» маһнысынын сонунда биринчи бәнд
тәкрат олунур.

кәл мәним чејраным,
Дәрдимин дәрманыдыр.

Мән ашигәм, күл бағда,
Булбүл бағда, күл бағда.
Сәнсиз баға кирмәрәм,
Хәзәл олса күл бағда. (2)

нэгэрат:

Сәнсиз еј, баға кирмәрәм.
ај жарым,
ај чаным,
кәл мәним чејраным,
Хәзәл олса күл бағда.

Мән ашиг, нејним сәнә?
Дүшүбдүр мејлим сәнә.
Мән дөнсәм, үзүм дөнсүн,
Сән дөнсән, нејним сәнә? (2)

нэгэрат:

Мән дөнсәм, еј, үзүм дөнсүн,
ај жарым,
ај чаным,
кәл мәним чејраным,
Сән дөнсән, нејним сәнә!

ТЕЗ ГАЈЫТ КӘЛ

Гызыл күлү дәрэрләр, }
Мәхмәр үстә сәрэрләр. }
Хош о гызын һалына }
Севдијинә верэрләр. }
2

нэгэрат:

Сөзү сөздән алан вар, }
Зулфун үзә салан вар. }
Кедирсән тез гајыт кәл, }
Көзү јолда галан вар. }
2

Мүғәнни Баба Мирзәјевин репертуарындан.

Эзизим һәр дивана, }
Аҗаг гоҗ һәрдивана, }
Јар гәдрини јар биләр, }
Нә биләр һәр диванә. }²

нәгәрат.

Көјдә улдуз олајдым, }
Диләкдә дүз олајдым. }
Севдијим гыз кәләндә }
Евдә јалгыз олајдым. }²

нәгәрат.

ДУРНАМ

Дилбәр көнлүм арамы, }
Јохдур көнлүм арамы. }
Сән ки тәбиб дејилдин
Нечин ачдын јарамы, дурнам?

нәгәрат:

Сән һаралысан, дурнам?
Мән бураларда дурнам.
Кедәлисән эсмәр јарым, }
Кәл синәм үстә долан. }
Кәл еј назлы дурнам.

Гарыз кәсдим јејән јох, }
Һалын нечә дејән јох, }
Јарым мәннән барышыб,
Көзүн ајдын дејән јох, дурнам.

нәгәрат.

Гарыз кәсдим нар кими,
Дилимләдим нар кими.
Көрдүм јарын элини
Кечә јағмыш гар кими, дурнам.

нәгәрат:

КИРДИМ ЈАРЫН БАХЧАСЫНА

Кирдим јарын бахчасына, }
Күл дибиндә күл битәр. }
Аста јери хырдача јарым, }
Сәрхошам ағлым итәр. }²

Алма атдым, нар кәлди, }
Кәтан көјнәк дар кәлди. }
Гапыја көлкә дүшдү, }
Елә билдим јар кәлди. }²

БҮЛБҮЛЛӘР ОХУР

Бүлбүлләр охур,
Чәһ-чәһ вурур бағда күл үстә. }
Ај оғлан, боју бәстә,
Кәл, эјләш чәмән үстә,
Сән мәндән көнүл истә,
Мән дејим: «көзүм үстә».

Бәһ-бәһ, нә көзәл
Чандыр, эчәб сәрви-хурамдыр,¹ }
Оғлан, кетмә амандыр,
Мәни башына доландыр,
Үзүн гој үзүм үстә }
Эчәб јахшы замандыр. }²

Алтында боз ат,
Чијниндә түфәнк, белиндә гатары, }
Ај оғлан, сәни танры,
Долан кәл бизә сары.
Кәләрсән гадан аллам, }
Кедәрсән јола саллам. }²

Гејд: «Кирдим јарын бағчасына» маһнысыны сонунда биринчи бәнд тәкрар олунур.

¹ Сәрви-хурам—назлана-назлана кедән көзәл.

АШИГ ОЛМУШАМ

Ашиг олмушам бир алакөзө,
Чејран олмушам јар, ширин сөзө.
Сачларын төкүб алјанаг үзө.

нэгэр ат:

Назлы јарымын тајы гыз өлмаз, }
Јарым көзөлдир она сөз олмаз. } 2

Алкинэн элэ сэдөф сазыны,
Ешидим сәнин хош авазыны,
Кәл етмә мәнә чох да назыны.

нэгэр ат.

Ширин диллисән, көзәлсән ај гыз,
Һәр бир көзәлдән эзәлсән, ај гыз.
Доланыб бизә бир кәл сән, ај гыз.

нэгэр ат:

ХУМАР ОЛДУМ

Мән кәлмишәм сәнә гонаг,
Чејран, мәнә бах, бах!
Марал, мәнә бах, бах!
Бишир мәнә бир гајганаг!
Ај гыз, мәнә бах, бах!
Көзәл, мәнә бах, бах!

нэгэр ат:

Хумар олдум, хумар олдум,
Хумар олдум, хумар,
Кәтан көјнәк, назик бәдән
Көрдүм биһал олдум, биһал олдум,
Биһал олдум, биһал.

Кетдим көрдүм булагдадыр,
Чејран, мәнә бах, бах!
Марал, мәнә бах, бах!
Әл-үзүнү јумагдадыр.

Ај гыз, мәнә бах, бах
Көзәл, мәнә бах, бах!

нэгэр ат.

Кетдим көрдүм багда јатыб,
Чејран, мәнә бах, бах!
Марал, мәнә бах, бах!
Ај гыз, мәнә бах, бах!
Гара телләр күлө батыб,
Көзәл, мәнә бах, бах!

нэгэр ат.

АЈ КӨЗӘЛИМ

Ај гыз, көзүн гарады,
Гашын бир ај парады,
Дүшдүн јенә јадыма, күлүм,
Көзүм сәни арады.

Синәндә вар сары күл,
Јары гөнчә, јары күл.
Данышмадыг дојунча, күлүм,
Узагдан бир бары күл.

нэгэр ат:

Сән кәзирсән аралы,
Еј көнлүмүн маралы,
Гәлбим олур јаралы,
Ај көзәлим, ај мөләјим, кери бах!
Бир сөзүм вар, бәри бах!
Сәпмишәм јолларына
Гызыл күлләр, бәри бах!

Бәнәфшәләр јаз ачар,
Тез дүјмәләр, тез ачар,
Көнлүн јүз мин сиррини, күлүм,
Бир хал вурар саз, ачар.

Күлләр күлү чағырар,
Күл бүлбүлү чағырар,

Бу бәхтиҗар елимдә, күлүм,
Үз мин баһар чагы вар.

нәгәрәт.

Сән көҗләрин гызысан,
Өлкәмин илдызысан,
Бир дәнә јох, үзүсэн.
Ај көзәлим, ај мәләјим, кери бах!
Бир сөзүм вар, бәри бах!
Сәнмишәм јолларына
Гызыл күлләр, бәри бах!

ДАҒЛАРА ЧӘН ДҮШӘНДӘ

Дағлара чән дүшәндә,
Сүнбүлә дән дүшәндә,
Руһум бәдәндә ојнар, бала, }₂
Јадыма сән дүшәндә.

Дағлары кәздим кәлдим,
Дашларың үздүм кәлдим.
Јарымы бивәфа көрүб, }₂
Әлими үздүм кәлдим.

Дағларың гары мәнәм,
Күн вурса, әримәрәм.
Гәбрими гузејдә газын, }₂
Чаванам—чүрүмәрәм.

ҺӘСИРИ БАСМА

Долајы кәл, долајы,
Һәсири басма, долан кәл,
Сүпүрмүшәм сарајы,
Һәсири басма, долан кәл.

нәгәрәт:

Гуртармаға аз галыб, }₂
Көзләрем тәзә ајы, һеј,
Һәсири басма, долан кәл. }₂
Долан кәл, ај, долан кәл.

Кәл сачыны һөрүм мән,
Һәсири басма, долан кәл. }₂
Бир-бир бәндин вурум мән,
Һәсири басма, долан кәл.

нәгәрәт.

НАР, НАР, НАРКИЛӘ

Нарынчы төкдүм таса,
Јарым дүшдү тас-васа,
Дәрими јара дејин,
Бәлкә јар гулаг аса.

нәгәрәт:

Нар, нар, наркилә, }₂
Дурун кедәк јар килә.

Ијнә санчдым дивара,
Елчи көндәрдим јара,
Елчидән чаваб кәлмәз,
Өзүм елчијәм јара.

нәгәрәт.

ЈАР ШИРИН ОЛУР

Салды јарым үзүнә зүлфүн,
Әчәб пүрхәми¹ вар,
Бу нә ишвә, бу нә гәмзә,
Нә көзәл чәм-хәми² вар.

нәгәрәт:

Ширин олар, ширин олар, }
Ширин олар, ширин, }
Әһдинә инандығын }
Бир дүз илгар ширин. }₂

¹ пүрхәм—гыврым,

² чәм-хәм—наз, гәмзә.

Үзү күл, ләбләри шәккәр,
Дили бадам ичидир,
Белә жары оланың
неч көрәсэн бир гәми вар?¹.

нәгәр ат.

ИННАБЫ¹

Мән ашиг көзләринә, }₂
Бахым көзләринә.
Өзүм өзүнә гурбан }₂
Көзүм көзләринә,
Өзүм өзүнә
Өзүм өзүнә
Өзүм өзүнә гурбан,
Көзүм көзләринә.

нәгәр ат:

Мән ашиг гарабагара, }₂
Сачын гарабагара,
Жарын итирмиш, шәрги }₂
Кәзир гарабагара.

Әлиндә сазы,
Ејләмә назы,
Күллү гановуз
Чәпкән ал мәнә;

Кејим, назланым, а балам,
салланым јенә,
Кејим, салланым, а күлүм,
назланым јенә.

Мән ашиг нәјнән алым? }₂
Әлифин бејнән алым.
Күсдүрдүм јола салдым, }₂
Көнлүн нәјнән алым.
Күсдүрдүм јола,
күсдүрдүм јола,
күсдүрдүм јола салдым,
Көнлүнү нәјнән алым.

нәгәр ат:

¹ «Иннабы» рәгсини мәтнлә Бүлбүл охумушдур.

Мән ашигәм мәннимсэн, }₂
Чанымсан, мәннимсэн,
Јатдым, јухуда көрдүм }₂
Дејирсэн: мәннимсэн.

Ағачда алма,
Дәр, јерә салма,
Кәл, чанымы ал,
Јарымы алма.

Ағачда алма, а јарым,
Дәр, јерә салма, а күлүм,
Кәл чанымы ал, а балам,
Јарымы алма.

ГАЛАДА ЈАТМЫШ ИДИМ

Галада јатмыш идим }₂
Топ атдылар ојанмадым,
Сәс илә, аваз илә ојатдылар. (2)

Гызлара кетмә дедим }₂
Дајан,—дедим, дајанмады. }
Сөһбәт илә, саз илә дајандылар. (2)

Чалдылар, охудулар,
Ојнадылар, шад олдулар.
Етдиләр мәст мәни бадә-илән¹
Ишвә илә, наз илә ајылтдылар.

Гыша јалварды пајыз: }₂
Бүлбүл охут, охутмады, }
Баһар илә, јаз илә охутдулар. (2)

ЧАН КҮЛҮМ

Ач гәлбини даныш, күлүм, }₂
Сән көзәл мәләксән, }
Сәнсиз баһар, јаз ачылмаз,
Сән инчә бир чичәксән.

¹ Бу мисраларын башга бир варианты беләдир:

«Етдиләр мәст мәни бадә илән,
Сөзү дә, сөһбәти дә узатдылар»

нэгэрат:

Чан сэнин,
Мэн дэ сэнин, } 2
Чан күлүм,
Күлүм чан.

Сэнсиз баһар баһар дежил,
Јар севмэк ар дежил,
Јар јолунда чан гојмајан,
Садиг бир јар дежил.

нэгэрат.

ХАЛ ЈАНАҒЫНДА

Дејирлэр алышыр јаныр бағчада,
Гызылкүл рэнк алыр ал јанағындан.
Һүснүнә һејрандыр ашигин кими
Әл чэкә билмәјир хал јанағындан. (2)

Сәндән ајры дүшмәк хејли чәтиндир,
Залым, инсафа кәл бир мәни диндир.
Сөјлә јанағынмы балдан шириндир?
Јохса ки, шириндир бал јанағындан? (2)

Сән күләндә ачыр бағчаларда күл,
Күлүшүндән алыр илһамы бүлбүл.
Мәнә әмр еләјир дејәсән көнүл,
Дур, булум бир бусә ал јанағындан. (4)

СҮСӘН СҮНБҮЛ

Сүсән сүнбүл, ај күлүм, битирмишәм,
Мән јарымы, ај күлүм, итирмишәм.
Ај күлүм, итирмишәм.
Өмрү баша, а күлүм, јетирмишәм.
Аман күлкәз, а балам, јарым һаны?
А күлүм, јарым һаны?

нэгэрат:

Ағ үздә халын, а күлүм,
О мән чамалын, ај күлүм,

Гејд: «Чан күлүм» маһнысынын сонунда биринчи бәнд вә нэгэрат тәкрат едилер.

Јандырды мәни, ај күлүм
Нәдир хәјалын,
Ај күлүм, нәдир хәјалын?

Јар әлиндән бадә ичдим,
Мәтләбимә, а балам, мән јетишдим,
Ај күлүм, мән јетишдим.
Кәчавәсин мән өзүм бәзәмишдим.
Аман Күлкәз, а балам, јарым һаны?
А күлүм, јарым һаны?

нэгэрат.

ГАРА ГЫЗ

Ај гара гыз, кетмә, сәнә сөзүм вар,
Аләм билир көзләриндә көзүм вар.
Һеч демирсән ајрылыг вар, үзүм вар.

нэгэрат:

Ај нәнәм дә гурбан,
Гајнәнәм дә гурбан,
Ај гыз, өлүрәм,
Сәни мән севирәм.
Кәлирсән, кәл, алым сәни, (2)
Кәлмирсән өлүрәм,
Сәни мән севирәм. (2)

Гара гыз чыхыбдыр дағын башына,
Хончалар дүзүлүб онун башына
Мән вурғунам гара гызын гашына.

нэгэрат.

Ај гыз, чөлә чыхма, сәни көрәрләр,
Гојнундакы бир чүт нары дәрәрләр,
Сәни көтүрүб башгасына верәрләр.

нэгэрат.

АМАН КӘКЛИК ӘЛИНДӘН

Һарај кетди дәм элдән, балам, }
Гојмаз мәни гәм элдән. }
Кедирсә дәрд-гәм кетсин, балам, }
Кетмәсин һәмдәм элдән. }
2

нәгәрат:

Аман кәклик элиндән,
Бидад кәклик элиндән.
Баш кетүрүб кедәрәм
Мән дә тәклик элиндән. }
2

Гәрәнфиләм дәстәјәм, балам, }
Бүлбүләм гәфәсдәјәм. }
Кедин жарыма дејин, балам, }
Һәсрәтиндән хәстәјәм. }
2

нәгәрат.

АЗӘРБАЈЧАН МАРАЛЫ

Ај гыз, кәзмә аралы,
Көнлүм сәндән жаралы,
Көзләринә һејранам, }
Азәрбајчан маралы. }
2

нәгәрат:

Сән булаг үстә кәләндә,
Гыјгачы бахыб күләндә,
Алдын сәбри-гәрары, }
Азәрбајчан маралы. }
2

Мән гурбанам көзләрә,
Ширин-ширин сөзләрә,
Бир гонаг кәл бизләрә, }
Азәрбајчан маралы. }
2

нәгәрат:

О күнү гурбан кәсәрәм,
Кәлмәсән сәндән күсәрәм,
Кәзәрәм сәндән аралы, }
Азәрбајчан маралы. }
2

Кедәк Гырхгыз јајлағына,
Чејран, чүјүр ојлағына,
Енәк Иса булағына, }
Азәрбајчан маралы. }
2

нәгәрат.

Туршсу олсун ојларымыз,
Көзәл Шуша јајлағымыз,
Сән оласан гонағымыз, }
Азәрбајчан маралы. }
2

АПАРМАҒА КӘЛМИШИК

Апармаға кәлмишик, }
Јар алмаға кәлмишик, }
Оғланын адамыјыг }
Апармаға кәлмишик. }
2

нәгәрат:

Гызыл күлләр колдадыр, }
Әл чатмајан голдадыр. }
Гыз үрәји дөјүнүр, }
Оғлан көзү јолдадыр. }
Гызын бәхти ағ олсун, }
Гоһумлары сағ олсун! }
Гызын кетдији јоллар }
Көрүм чыл-чыраг олсун! }
2

нәгәрат.

СЕВМИШӘМ АЛА КӨЗҮНҮ¹

Бағчаларда күл кәрәк, (2)
Охујан бүлбүл кәрәк. (2)
Сидг илә дост оланлар (2)
Үрәкдән дә бир кәрәк. (2)

¹ Маһны һазырда «Севмишәм гара көзүнү» ады ила ифа олунур.

нэгэрат:

Кизлэтмэ күнэш үзүнү, }
Ешидим ширин сөзүнү, }
Севмишэм ала көзүнү, }
ала көзүнү. }²

Hejвалыгда јолун вар, (2)
Анам гојмур кәлим, јар, (2)
Демә ки, бивәфадыр, (2)
Сәнә гурбан олум, јар. (2)

нэгэрат.

Мән ашигәм көз ала, (2)
Көнүл севән көз ала. (2)
Көрдүм назлы дилбәри (2)
Бүллур бухаг, көз ала. (2)

нэгэрат.

НИЈӘ КӘЛМӘЗ ОЛДУ

Самавар алмышам, силәним јохдур,
Бир дәрдә дүшмүшәм, биләним јохдур,
Кедәним кедибдир, кәләним јохдур.

нэгэрат:

Ај ана, бу јарым нијә кәлмәз олду? }
Ашды уча дағлары көрүнимәз олду. }²

Мәним јарым көзәлләрин хасыды,¹
Әјнинә кејдији тој либасыды.
Хәјалыма кәлән јарын сәсиди.

нэгэрат:

Нарынча бах, нарынча бах, нарынча,
Јар кедибдир, көзүм галыб далынча,
Өлүм хошдур јара һәсрәт галынча.

нэгэрат.

¹Хасы—јахшысы.

МӘНИМ ТОЈУГУМ

Мәним тојугум ағ иди,
Дәриси долу јағ иди,
Тојугум дүнән сағ иди.

нэгэрат:

Јандым, јанасан тојуг тутан, }
Одданасан тојуг тутан. }²

Мәним тојугум чил-чил иди,
Ганадлары мил-мил иди,
Тојуг дејил, бүлбүл иди.

нэгэрат.

АЈ МӘНИМ МӘҺӘББӘТИМ¹

Үрәјимин көзүсән,
Сөһбәтисән, сөзүсән,
Сән көнлүмүн өзүсән, бала, }
Дөзә билмәрәм сәнсиз. }²

нэгэрат:

Еј мәним мәһәббәтим, }
Еј мәним үлвијјәтим, }
heј. }²

Тә'бим, тәрәвәтим кәл, бала, }
Ешгим, мәһәббәтим, кәл. }²

Ендирдин, галдырдын мәни,
Ағлатдын, күлдүр мәни.
Севмирсән, өлдүр мәни, бала, }
Дөзә билмирәм сәнсиз. }²

нэгэрат.

¹ «Ај мәним мәһәббәтим», «Нечин бәс?» маһнылары,
«Дилкәш»ин үчүнчү тәснифи ханәидә Ариф Бабајевин ре-
пертуарындандыр.

НЕЧИН БЭС

Илк дэфэ көрмүшэм }
Сэни мэн чај үстэ, } 2
Өтдүкчэ нэгмөмиз
Аһастэ-аһастэ.

нэгэр ат:

Нечин бэс,
Нечин бэс,
Көзлэрин күлмэз?
Јохса мэн дүјмурам,
едирсэн мэнэ гэсд.
Нечин бэс
Нечин бэс
нечин бэс
көзлэрин
көзлэрин
неч күлмэз?

Һэсрэтдэн исланмыш }
көзүмүн килэси, } 2
Гэлбимэ од салмыш
Һичранын налэси.

нэгэр ат.

НИЈЭ БАЛА

Гоншумузда бир гыз вардыр,
Көзэлликдэ илк баһардыр.
Анасындан кизли мэнэ
Сөз вериб алдатды мэни,
Мэни, мэни, мэни, мэни бала,

нэгэр ат:

Јар јаман алдатды мэни,
мэни, мэни бала, }
Алдадыб ојнатды мэни, } 2
мэни, нијэ бала?

Јајлығыны алдым оннан,
Ајрылығы салдым оннан.

Дедим кэлэр, гајтарарам,
Кэлмэди, алдатды мэни,
мэни, мэни, мэни, мэни бала.

нэгэр ат.

Севкилими көрэн олса,
Дејин кэлсин вахты варса,
Көзө кэлди јарым, јохса?
Кэлмэди, алдатды мэни,
мэни, мэни, мэни, мэни бала.

нэгэр ат.

ОЈНА, КҮЛҮМ

Дурна кими сүзмэрэм,
ојна күлүм, ојна,
Јар-дәрдинэ дөзмэрэм,
ојна күлүм, ојна,
Мәннән узаг кэзсэн дэ
ојна күлүм, ојна,
Әлими сәннән үзмэрэм,
ојна күлүм, ојна,

нэгэр ат:

Үзүндө халын, ај гыз,
Хошдур чамалын, ај гыз,
Өлдүрдү назын мэни,
Нәдир хәјалын, ај гыз?
Ојна күлүм, ојна, } 2
Ојна, балам, ојна. }

Јол кедән изэ кэлмэз,
ојна күлүм, ојна,
Чејранын дүзэ кэлмэз,
ојна күлүм, ојна,
Кизләтмэ ај үзүнү,
ојна, күлүм, ојна,
Гој бахым, көзө кэлмэз,
ојна, күлүм, ојна.

нэгэр ат:

JARДАН ИНЧИМӨ

Көнүл, ажры дүшсән өз ојлағындан,
Байгушдан паж умуб, сардан инчимө.
Бүлбүлү вүсала һәсрәт ејләјән
Күлүн вәфасын көр, хардан инчимө.

нәгәрәт:

Ашигләр билир ки, сафдыр мәһәббәт,
Бу јолда чәкилир һәр чүр эзијјәт.
Әкәр ејләмәсә ешгинә һөрмәт,
Вәфасы олмајан јардан инчимө.

Шаир, мәчлисләрдә әһли-һал ахтар,
Додагда тәбәссүм, үздә хал ахтар.
Гәлби чошдурмаса шириң дилли тар,
Чаланды тәгсиркар, тардан инчимө.

нәгәрәт.

АЈ ГАШЫ-КӨЗҮ ГАРА ГЫЗ

Бүлбүлләр кәзәр бағы, }
Јар кәләр, сүзәр бағы. }
Додағын күл гөнчәси }
Ачылса бәзәр бағы. }
}2

Телләрини јан дара, гыз,
Ејлә дәрдимө чара, гыз,
Ај гашы-көзү гара, гыз,
Ејлә дәрдимө чара, гыз.

нәгәрәт:

Мән ашигәм һалына, }
Үздә гара халына. }
Јалә, бәнөвшә јетмәз }
Јарын күл чамалына. }
}2

Телләрини јан дара гыз,
Ејлә дәрдимө чара, гыз.
Ај гашы-көзү гара, гыз,
Ејлә дәрдимө чара, гыз.

Булуд өтүб, Ај һаны? }
Гашын кими јаж һаны? }
Кәздим ели, обаны, }
Елдә сәнә тај һаны? }
}2

Телләрини јан дара гыз,
Ејлә дәрдимө чара, гыз.
Ај гашы-көзү гара, гыз.
Ејлә дәрдимө чара, гыз.

нәгәрәт.

ШЕЈДА ХАНЫМ

Бағчамызын күлү вар,
Күлү вар, бүлбүлү вар.
Көзәл-көјчәк жарымын, балам,
Нә сәфалы ели вар.

Долан кәл бизә, чејран,
Зүлфүн төк үзә, чејран.
Лачын тәк чилвәләниб, балам,
Чыхыбсан дүзә, чејран. }
}2

Дәрја тәк буланмарам,
Дағ-дашы доланмарам.
Аләм сәнсиз доланса, балам, }
Мән сәнсиз доланмарам. }
}2

ҺАРДАСАН?

Бағлар әлван олду, кәл, }
Јенә сејран олду, кәл, }
Һамы кәлди, һардасан, ај күлүм? }
Көнлүм пәришан олду, кәл. }
}2

Халларын гоша-гоша, }
Аз галыр ағлым чаша, }
Дөвран бизим, күн бизим, ај јарым, }
Кәл ејләјәк тамаша. }
}2

Сән кедәли ил олду, }
Бағлар ачды, күл олду. }
Вә'дә вердин кәлмәдин, ај күлүм, }
Бу нә јамам дил олду? }
}2

АЈ КҮЛӘБӘТИН¹

Мән ашиг көзләринә,
Сүрмә чәк көзләринә,
Өзүм өзүнә гурбан, а чејран, }₂
Көзләрим көзләринә.

нәгәрат:

Дағларда чичәк, ај Күләбәтин,
Һамыдан көчәк, ај Күләбәтин,
Долдур вер ичәк, ај Күләбәтин, һеј!..

Өзизим од јандырмаз, }₂
Јар, сәни од јандырмаз,
Елә ки, сән јандырдын, а чејран, }₂
Һеч вә'дә од јандырмаз.

нәгәрат.

Папиросум јана-јана, }₂
Од салыр ширин чана,
Гојуб сәни кедәрәм, а чејран, }₂
Галарсан јана-јана.

нәгәрат.

МӘҢБУБӘМ²

Мәһбубәм,
Мәһбубәм,
Сәнсизәм, сәнсизәм кәл. (2)
Дағлара чән дүшәр кәлмәсән,
Гәлбимә гәм дүшәр кәлмәсән.
Һеч кәс дөзмәз бу һичрана, }₂
Галмышам јана-јана.

нәгәрат:

¹«Гардасан?» адлы халг маһнысынын башга бир мәтнн олан «Ај Күләбәтин» маһнысы чох вахт «Галарсан јана-јана» ады илә ифа олунур.

²«Мәһбубәм», «Булагдадыр» маһнылары, «Дилкәш» ин икинчи вә үчүнчү тәснифләри, «Мајеји-секаһ тәснифи» мугәнни Зејнәб Ханларованын репертуарындандыр. «Мәһбубәм» вә «Булагдадыр» һазырда «Шур тәснифләри» ады илә ифа олунур.

Гыш кетди, кәлди баһар,
Күл ачды чох арзулар.
Интисар көзләрим }₂
Көзләди, кәлмәдин
Сәни көзләдим кәлмәдин,
кәлмәдин.
Һеч кәс дөзмәз бу һичрана, }₂
Галмышам јана-јана.

Мәһбубәм,
Мәһбубәм,
Сәнсизәм, сәнсизәм кәл. (2)
Ај кечди, ил кечди, кәлмәдин,
Гәлбимин дугусун билмәдин.
Һеч кәс дөзмәз бу һичрана, }₂
Галмышам јана-јана.

нәгәрат.

БУЛАҒДАДЫР

Кетдим көрдүм булагдадыр,
булагдадыр, булагда,
Эл-үзүнү јумагдадыр,
јумагдадыр, јумагда.
Гоша халлар јанагдадыр, јанагда, }₂
Гызыл үзүк бармагдадыр, бармагда.

нәгәрат:

Бир белә чан алан олмаз,
олмаз, олмаз,
Бир белә ган салан олмаз,
олмаз, олмаз,

Булагда үзүнү јујур,
Сачларыны һөрүб дурур
Мәнә бахыб өзүн өјүр.
Бир белә чан алан олмаз, }₂
Бир белә ган салан олмаз,
олмаз, олмаз,
олмаз, олмаз,

Бу булагын дашы гара,
Үрәјимин башы јара,
Үрәјимин башы, јара.

Олмаз белә гашы гара, көзү гара }₂
Олмаз белә сачы гара, көзү гара.

нәгәрат.

ЛАЈЛАЈ

Лајлај дејим јатасан, }
Гызыл күлэ батасан. }
Гызыл күллэр ичиндэ, }
Ширин јуху тапасан. }²

Лајлај, бешијим, лајлај,
Евим-ешијим, лајлај,
Сән кет ширин јухуја, }
Чэким кешијин, лајлај, }²

Лајлај дејим күндэ мән,
Көлкэдэ сән, күндэ мән,
Илдэ гурбан бир олар, }
Гурбанынам күндэ мән. }²

Лајлај, эмэјим бала
Дузум, чөрэјим бала.
Көзлэрэм бөјүјэсэн, }
Көрүм көмэјин бала. }²

АЈ ДИЛИ-ДИЛИ

Евлэринин далы мэрмэр гајасы,
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,
Эчэб гохур гызыл күлүн бутасы,
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,
Мөним јарым үркэк чејран баласы.
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,

нэгэрат:

Ај дили-дили, ај дили-дили,
Ај дили-дили дилавэр, }
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр, }²

Евлэринин далы галын мешэдир,
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,
Бағчалары чичэкдир, бөнөвшэдир,
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,
А јар, сөндэ наз етмэк нэ пешэдир
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,

нэгэрат.

Евлэринин далы күлдүр, чичэкдир,
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,
Күллэрин јарпағы лэчэк-лэчэкдир,
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,
Бу күн бағчамыза јар кэлэчэкдир.
Ај дили-дили, дили-дили дилавэр,

нэгэрат.

БӘШТӘРХАН

Бәштәрхана кедән көми бәнд олур,
Гајыдыб кәләндэ јүкү гәнд олур,
Гызларын көзәли көзә бәнд олур;
Балам, бәнд олур, күлүм, бәнд олур, јарым, }
бәнд олур. }²

Бәштәрхандан көми долу нар кәлир.
Нар јанында нар јанағлы јар кәлир.
Күмүш кәмәр јар белинә дар кәлир;
Балам, дар кәлир, күлүм, дар кәлир. }
күлүм дар кәлир. }²

Бәштәрхандан көми кәлир јаз олур,¹
Мәчлисләрдә сөһбәт олур, саз олур,
Он ики ајын једди ајы јаз олур;
Балам, јаз олур, күлүм, јаз олур, јарым, }
јаз олур. }²

НАЗЛЫ ЈАРЫМ

Назлы јарым гара көзә (2)
Һејран-Һејран бахар өзү, (2)
Јандырағ бағы, дүзү.
Шәфәғ салар јанағлары— }²

Бу бәндин башга бир варианты беләдир:

«Бәштәрхана кедән көми саз олур,
Көзәлләрдә ишвә олур, наз олур.
Мәһәббәтдән көнүлләрдә јаз олур».

нэгэр ат:

Јаз оlanda бағларда кезэр, (2)
Гызыл күлдэн дэстэ дүзэр. (2)
Чичэклэр бэзэјэр телин дэ, }
Ах, нэ инчэлик вар белинде. }²

Көј отлар үстүндэ јатар, (2)
Көтан көјнөк күлә батар. (2)
Күлөк вурар ағ өрпөјин }
О јан-бу јанына атар. }²

нэгэр ат.

СУЛАР СОНАСЫ

Бир көзөл севмишэм сулар сонасы,
Мэнэ вургун олмуш чејран баласы,
Өзү иразыдыр¹, вермир анасы.
Јар јарын истэр, инан, ај көзөл, }
Сэнэ сөзүм вар, дајан, ај көзөл: }²

нэгэр ат:

Сэн һамыдан көзэлсэн,
Ал гумаша бэзэн сэн. }
Бүтүн дүнја көзэллэриндэн }
Өн көзэлисэн. }²

Бир көзөл севмишэм гарадыр гашы,
Үркөк-үркөк бахар һэр гэдэмбашы²,
О гөнчө күлүн вар 18 јашы.
Јар јарын истэр, инан, ај көзөл, }
Сэнэ сөзүм вар, дајан, ај көзөл: }²

нэгэр ат.

САЧЛАРЫ БУРМА

Гызыл күл дэстэ-дэстэ,
Тутмушам бирчэ дэстэ,
Јардан кэлэн мэктубу }
Гојмушам синэм үстэ. }²

¹ «Разы» демөкдир.

² Бу мисра һал-һазырда «өзү иразыдыр, вермир баба-сы» кими охунур.

нэгэр ат:

Һеј!..
Сачлары бурма, }
Узагда дурма, }
Гыјғачы бахмағын }
Алды мөним чанымы. }
Шириндил, сөзлэрин }
Алды мөним чанымы. }²

Үзүндэ халын, ај гыз,
Хошдур чамалын, ај гыз,
Илгарын вахты чатыб, }
Нөдир хэјалын, ај гыз? }²

нэгэр ат.

Ај доғду, ишыг верди,
Јара јарашыг верди,
Сөндө олан дүз илгар, }
Көндүмэ ишыг верди. }²

нэгэр ат.

АҺУ КИМИ

Аһу кими көзлэрин,
Ширин-ширин сөзлэрин.
Сэн мөнимсән, мән сәннин,
Гучаглама дизлэрин.

нэгэр ат:

Чаным көзүм, һәм сөзүм, }
Сәнсиз мән нечэ дөзүм? }²

Күндэн чыхдым көлкэјэ,
Дөсмал вердим севкијэ,
Чөфа чөкдим јар севдим,
Гисмөт олду өзкэјэ.

нэгэр ат.

Ај гыз, дур кэл жаньма,
Гадан, балан чаньма,
Мэн сэндэн эл үзмэрэм,
Анд олсун вичданьма.

нэгэр ат.

ПЭРИ

Булаг үстү тоз блар, (2)
Үстү долу гыз олар. (2)
Эжил дэсмалын көтүр, (2)
Мэн көтүрсэм сөз олар. (2)

нэгэр ат:

Пэри, Пэри чан, ај Пэри,
Көзлэри мэрчан, ај Пэри,
Мэн сэнэ гурбан, ај Пэри.

Армуд агачы суда, (2)
Јар кедиб, мэн тэк бурда. (2)
Олајдым јар јанында (2)
Хумар көзлэр јухуда. (2)

нэгэр ат.

Тут агачы бојунча (2)
Тут јемэдим дојунча. (2)
Јары хэлвэтдэ көрдүм, (2)
Данышмадым дојунча. (2)

нэгэр ат.

БУ ЈАНА ДӨНДӨР МЭНИ

Су сэриндир, кечилмэз,
Буланлыгдыр, ичилмэз.
Мэнэ дејэн: јардан кеч. }
Јар шириндир, кечилмэз. } 2

нэгэр ат:

Јар, бу јана дөндөр мэни,
Јар, о јана дөндөр мэни.
Үрэјим јаралыдыр. }
Тэбибэ көндөр мэни. } 2

Мэни көрүб, күлдү јар,
Һэр дәрдими билди јар,
Ачыб күллү дэсмалы }
Көз јашымы силди јар } 2

нэгэр ат.

Һэр көзөлдән јар олмаз,
Севән ихтијар олмаз
Јары залым олана }
Чаван өмрү јар олмаз. } 2

нэгэр ат.

КҮЧӨЛӨРЭ СУ СӨПМИШӘМ

Күчөлөрө су сөпмишәм—(2)
Јар кәләндә тоз олмасын, (2)
Елә кәлсин, елә кетсин, (2)
Аралыгда сөз олмасын (2)

Самавара од салмышам, (2)
Истәкана гәнд салмышам, (2)
Јарым кедиб, тәк галмышам, (2)
Нә әзиздир јарын чаны!
Нә шириндир јарын чаны!

Самавары алышдырын, (2)
Маша верим, гарышдырын, (2)
Јарым мәнән күсүб кедиб, (2)
Ону мәнлә барышдырын. (2)

НОЛЕЈДИ...

Мэн ашыг ојанынча,
Мэн јаным о јанынча...
Кәсим јастығын јанын, ханым, }
Јалварым ојанынча. }

нэгэр ат:

нэгэр ат:

Нолејди, жарым, нолејди,
Топ гара бирчэк олејдым.
Намыја чиркин олсам да, бала, }
Жарыма көјчэк олејдым. }2

Тэбриз үстү Мијана,
Күл сүнбүлө дајана,
Оху бүлбүлүм, оху, балам, }
Бэлкэ жарым ојана. }2

нэгэр ат:

Мэни ојаг гојан сэн,
Ал гумаша бојан сэн,
Өпүм гара көзүндөн, ханым, }
Бэсдир јатдын, ојан сэн. }2

нэгэр ат.

КИМЭ ЈАЛВАРЫМ!

Көзлэри көјчөкди, бојуду бэстэ,
Дили бадам ичи, додағы пүстэ,
Һэр нэ десэ чүмлэси көзүм үстэ.

нэгэр ат:

Ашигэм кимэ јалварым?
Мэн нејним, кимэ јалварым? }2

Гоша-гоша халлары вар үзүндэ,
Вэсмэ гашда, сүрмэси вар көзүндэ,
Шәндү шәкәр сөһбәтиндэ, сөзүндэ. }2

нэгэр ат:

Үрәјимдэ сөзүм чохдур, севкилим,
Бир јакын кәл сиррим сәнэ сөјләјим,
Көзүм көрдү—көнлүм севди, нејләјим?!

нэгэр ат.

¹ Бу маһны «Кимэ дејим?» ады илэ ифа олунур.

БЭЗЭЈИ НЕЈЛӘРСЭН?

Гашын гара, көзүн гара.
Сүрмәни нејләрсән?
Көзүн өзүндән гарадыр,
Вэсмәни нејләрсән?
Сән бэзәји нејләрсән?

нэгэр ат:

Ганрылыбан шух баханда, (2)
Чанымы ода јаханда,
Бајрам олур һэр баханда.
Бэзәји нејләрсән?
Сән бэзәји нејләрсән?

Гарајаныз, ај сујуширин
Сүрмәни нејләрсән?
Ох кимидир кирникләрин,
Сүрмәни нејләрсән?
Сән бэзәји нејләрсән?

нэгэр ат:

Ганрылыбан шух баханда, (2)
Чанымы ода јаханда,
Бајрам олур һэр баханда,
Бэзәји нејләрсән?
Сән бэзәји нејләрсән?

Баһар кими сәфалы ол,
Сүрмәни нејләрсән?
Дост олурсан вәфалы ол,
Өзкәни нејләрсән?
Сән бэзәји нејләрсән?

нэгэр ат:

Чејран кими һэр јеришин, (2)
Марал кими тәрпәнишин,
Чанлар алыр шух бахышын,
Бэзәји нејләрсән?
Сән бэзәји нејләрсән?

ЛӘБУЛӘБ

Бу кечә...
Бу кечә Аја бахыб, яр, сәни јад ејләмишәм,
Ләбуләб, Ләбуләб, Ләбуләб.
Дурмушам....
Дурмушам, отурмушам, өзкә хәјәл ејләмишәм,
Ләбуләб, Ләбуләб, Ләбуләб.
Ләби ширин Ләбуләб.
Ләби шәкәр Ләбуләб.
Ај ләби ширин Ләбуләб,
Ај ләби шәкәр Ләбуләб.

нәгәрәт:

Сүзәрәм гаш-көзүмү,
Мән сәнә наз ејләрәм,

Ај чанан,
Ај чејран
Ај јарым,
Ај күлүм.

Кәл мәнә наз ејләмә бир бу гәдәр,
Ләбуләб, Ләбуләб, Ләбуләб.
Ләби ширин Ләбуләб,
Ләби шәкәр Ләбуләб,
Ај ләби ширин Ләбуләб,
Ај ләби шәкәр Ләбуләб.

Сән мәним...
Сән мәним ешгими һәр јанда бәјән ејләмисән,
Ләбуләб, Ләбуләб, Ләбуләб.
Бүлбүл тәк...
Бүлбүл тәк әтирли күлшәндә фәған ејләмисән,
Ләбуләб, Ләбуләб, Ләбуләб,
Ләби ширин Ләбуләб,
Ләби шәкәр Ләбуләб,
Ај ләби ширин Ләбуләб,
Ај ләби шәкәр Ләбуләб.

нәгәрәт.

ЈЕРИ, ЈЕРИ ГУРБАНЫН ОЛУМ

Јери, јери гурбанын олум, }
Ашигин, һејранын олум. }
Көзәлликдә бир дәнәсән.

нәгәрәт:

Јери, јери гурбанын олум,
Ај пәри, гурбанын олум,
Ашигин, һејранын олум.

Гашларың бир ај парасы, }
Әлләринин вар һәнәсы, }
Өзүн дә бир су сонасы.

нәгәрәт.

Халларың вар гоша-гоша, }
Һәр бириси бир тамаша. }
Мән вургунам гәләм гаша.

нәгәрәт.

Мән бу баға кирмәмишәм, }
Генчә күлүн дәрмәмишәм, }
Сәнә көнүл вермәмишәм.

нәгәрәт.

ГАРАКИЛӘ

Кәлмишәм отағына ојадам сәни,
Гаракилә, ојадам сәни.
Нә көзәл хәлг еләјиб јарадан сәни,
Гаракилә, јарадан сәни,
Көтүрүб, мән гачарам арадан сәни.
Гаракилә, арадан сәни.

нәгәрәт:

Гызыл күл әсди,
Сәбрими кәсди,
Сил көзүн јашын, }
Гаракилә, }
Ағлама, бәсди.

Шәһәрин күчәләри доланбадолан,
Гаракилә, доланбадолан,
Сән ки, мәни севмәдин, кет- ајры долан,
Гаракилә, кет ајры долан,

Нэ мэнэ гыз гәһәтдир, нэ сәнэ оғлан,
Гаракилә, нэ сәнэ оғлан.

нэгәрат:

Ағач олајдым,
Јолда дурајдым,
Сән кәлән јола. }
Гаракилә, }
Көлкә салајдым. } 2

ГАРА ГАШЫН ВӘСМӘСИ

Гара гашын вәсмәси (2)
Јандырыб јахыр мәни, ај аман, }
Күн кими шахыр мәни. } 2

нэгәрат:

Көрүм, сәни јанасан, јанасан! (2)
Јахма гаша вәсмәни, }
Гаша јахма вәсмәни. } 2

Гара көзүн сүрмәси (2)
Јандырыб јахыр мәни, ај аман. }
Күн кими шахыр мәни. } 2

нэгәрат:

Күлүм, сәни јанасан, јанасан! (2)
Чәкмә көзә сүрмәни, }
Көзә чәкмә сүрмәни. } 2

Гара телин шанәси (2)
Јандырыб јахыр мәни, ај аман, }
Күн кими шахыр мәни. } 2

нэгәрат:

Јарым, сәни јанасан, јанасан (1)
Бурма телә шанәни, }
Телә вурма шанәни. } 2

АҒ ҮЗҮНДӘ ХАЛЫН

Ағ үзүндә халын, а күлүм, }
Лаләдир јанағын. }
Чаным алмаг истәрдин, }
Бәс нәдир хәјалын? } 2

нэгәрат:

Сән ачмыш гызыл күл, }
Мән дә шејда бүлбүл. }
Чәһ-чәһ вуррам ешгинлә }
Еј сачлары сүнбүл. } 2

Дарајыб сачларын, а күлүм, }
Төкүрсән һәр јана, }
Јар, бағрымы дәлирсән }
Һәр дүшәндә јада. } 2

Мән гурбан јара, а балам, }
Күллү бир баһара, }
Истәр мейман етсин мәни, }
Истәр чәксин дара. } 2

нэгәрат:

БИР АЛА КӨЗ

Бир ала көз... }
Бир ала көзлү, шәвә теллинин }
Нејним? }
Нејним? } 2

Гыјғачы бахышы өлдүрүр мәни, }
Ај јазыг чаным. } 2

Бир бахышла... }
Бирчә бахышла мәни күсдүрүр; }
Нејним? }
Нејним? } 2

Сонра да наз илә диндирир мәни, }
Ај јазыг чаным. } 2

Бир сөз илә... }
Бирчә сөз илә мәни ағладыр; }
Нејним? }
Нејним? } 2

Ағладығым јердә күлдүрүр мәни, }
Ај јазыг чаным. } 2

ЕЛЭ БЭНДЭМ

Аразам, Күрэ бэндэм, }
Бүлбүлэм, күлэ бэндэм. } 2
Диндирмэјин гэмлијэм, }
Бир ширин дилэ бэндэм. } 2

нэгэрат:

Елэ бэндэм, елэ бэндэм,
Бир ширин дилэ бэндэм.

Пэнчэрэмдэ шүшэ нэм, }
Жарпаг үстэ дүшэ нэм. }
Нэ о көздөн саланды, }
Нэ мэн көздөн дүшэнэм. } 2

нэгэрат:

Эзизим, јанды Кэрэм, }
Од тутуб, јанды Кэрэм. } 2
Һазырам, ширин чаны }
Јолунда гурбан верэм. } 2

нэгэрат:

ДИЛБЭРИМ

Дилбэрэ көндәрдим }
мәктуб ал-элван. } 2
Үстүнэ јаздырдым: }
«Мэн сәнэ гурбан!» } 2

нэгэрат:

Дилбәрим, дилбәрим, }
халлы, дилбәрим, } 2
Көзәлләр ичиндә }
Һаллы дилбәрим. } 2

Дилбәрэ дедим ки, }
кәләрсән бизә, }
Сүрмәни чәкәрсән }
о хумар көзә. } 2

нэгэрат:

ДЕЈИШМӘЛӘР

МЭН НЕЈНИМ?

Сөзлэри «Шаһ Исмајыл»
дастанындан көтүрүлмүшдүр.

Шаһ Исмајыл: Бир чејраны гова-гова кәтирдим,
Итирдим бу јердә бир шикар јери,
Көзәлләр јығылыб хәндан етдиләр,
Олдулар чејрана һашакар јери. (2)

нәгәрат:

Буж, буж, буж, мән нејним?¹
Ағрын алым, ај ала көз.

Күлзар: Итирдин чејраны, тапдын маралы,
Јалғызсанмы јолдашындан аралы?
Сәни салдым јанар-јанар одлара,
Гал, чәк бундан белә аһузар јери. (2)

нәгәрат:

Буж, буж, буж, мән нејним?
Ағрын алым, ај гара көз.

Шаһ Исмајыл: Һәмишә чәкмишәм бу аһу-зары,
Салыбсан көнлүмә јаман губары,
Ач јахан, көрүнсүн Савалан гары,
Көрүнсүн көзүмә гоша нар јери. (2)

нәгәрат:

Буж, буж, буж, мән нејним?
Ағрын алым, ај ала көз.

Күлзар: Тәрк олмусан вәтәниндән, елиндән,
Бүлбүл кими ајрылмысан күлүндән,
Шаһ Исмајыл, икимизин дилиндән
Пејман едәк, олсун бир илгар јери².

нәгәрат:

Буж, буж, буж, мән нејним?
Ағрын алым, ај гара көз.

¹ Нәгәратларын сөзлэри мәтнә әләвәдир.

² Орижиналы беләдир: «Кәл гојаг араја бир илгар
ери».

Ш а h И с м а j ы л : Күлзар ханым, икимизин дилиндән
К ү л з а р : Шаh Исмаjыл, икимизин дилиндән
Пеjман едәк, олсун бир илгар jери. ()
Б у j, б у j, б у j, м ә н неjним?
А гр ы н а л ы м, а j а л а көз.
Б у j, б у j, б у j, м ә н неjним?
А гр ы н а л ы м, а j г а р а көз.

МУЛЕJЛИ

О г л а н : Пәнчәрәнин милләри, Мулеjли,
Ачыб гызыл күлләри, Мулеjли,
Оғланы jолдан еjләр, Мулеjли, }
Гызын ширин дилләри, Мулеjли. }

Г ы з : Көjnәji jашыл оғлан, Мулеjли,
Әчәб jарашыр, оғлан, Мулеjли,
Гапымызда доланма, Мулеjли,
Анам савашыр, оғлан, Мулеjли. } 2

О г л а н : Мән ашигәм саз еjләр, Мулеjли,
Баһар еjләр, jаз еjләр, Мулеjли,
Гыз кимә көнүл версә, Мулеjли, } 2
Тәкчә она наз еjләр, Мулеjли. }

Г ы з : Гапынызда бар олсун, Мулеjли,
Һеjва олсун, нар олсун, Мулеjли,
Сәнә көнүл верәрәм, Мулеjли,
Сәндә дүз илгар олсун, Мулеjли. } 2

О г л а н : Гызыл күлү бичмишәм, Мулеjли,
Үстүндә анд ичмишәм, Мулеjли,
Көзәл гызлар ичиндән, Мулеjли, } 2
Тәкчә сәни сечмишәм, Мулеjли. }

Г ы з : Jад бағыны арама, Мулеjли,
Ағачларын дарама, Мулеjли,
Әжәр мәни севирсән, Мулеjли, } 2
Елчи көндәр анама, Мулеjли. }

ДЕДИМ: БИР БУСӘ ВЕР

Д е д и м : бир бусә вер, бир бусә вер ханым, амандыр. (2)
Д е д и : вермәрәм,

Д е д и : вермәрәм, вермәрәм, вермәрәм
вермәрәм, аj һалым jамандыр.
Д е д и : вермәрәм, вермәрәм, аj һалым jамандыр.

Д е д и м : наз еjләмә, наз еjләмә ханым, амандыр. (2)

Д е д и : неjләјим,
неjләјим, неjләјим, неjләјим,
неjләјим, гашларым камандыр.

Д е д и : неjләјим, неjләјим гашларым камандыр.

Д е д и м : кәл jаныма, кәл jаныма ханым, амандыр. (2)

Д е д и : вахты вар,
Д е д и : вахты вар, вахты вар, вахты вар,
вахты вар, аj бир аз дајан, дур.

Д е д и : вахты вар, вахты вар, аj бир аз дајан, дур.

АJ КӨЗӘЛ

Сөзләри Мәммәд Р һ миндир

О г л а н : Аj көзәл, кедәк кәзмәјә баға, (2)

Г ы з : Гој бир бахым о күл jанаға.
} 2
Jанагларымы неjләрсән, оғлан,
Дағларда чичәк көрмәмисәнми?

О г л а н : Аj гыз севмишәм күл чамалыны, (2)

Бир инсаф еjлә көстәр халыны,
Г ы з : Оғлан, кәл бурах хам хәjалыны, } 2
Мәјәр һил, михәк көрмәмисәнми?

О г л а н : Хурма додағын дәрдимә дәрман, (2)

Онлардан мәнә бир бусә, чанан,
Г ы з : Додагларымы неjләрсән, оғлан, } 2
Мәјәр бечә бал көрмәмисәнми?

О г л а н : Сән бизим елдә бир назлы дилбәр, (2)

Сәбрим галмады гашыны көстәр.
Г ы з : Оғлан, гашымы неjләрсән, мәјәр } 2
Кечәләр һилал көрмәмисәнми?

КӘЛ-КӘЛ

Сөзләри Зејнал Хәлилиндир

О г л а н : Гашын, көзүн зил гара,
Мән сәнә гурбан,
Кәл ешигмә гыл чара,

Мэн сэнэ гурбан.
Кэл-кэл мэлэјим,
Атма мэни чөллэрэ, ај гыз,
Инсаф елэ бир,
Салма мэни чөллэрэ, ај гыз,
Кэл-кэл, кэл-кэл, кэл-кэл баһарым,
Кэл, сэнэ гурбан.
Тез кэл, тез кэл, тез кэл, дилдарым,
Кэл, сэнэ гурбан.

Оғлан: Ај гыз, мэнэ наз етмэ,
Бир бэри кэл сэн,
Сөзлэримэ јох!—демэ,
Вурғунунам мэн.
Сэн бил ки, саниндир,
Көзэлим, ешгим эзэлдэн,
Јох, Јох—демэ јар,
Вурғунунам, еј мэлэјим, мэн.
Кэл-кэл, кэл-кэл, кэл-кэл баһарым,
Кэл, сэнэ гурбан,
Тез кэл, тез кэл, тез кэл, дилдарым.
Кэл, сэнэ гурбан.

Гыз: Уча бојлу шух оғлан,
Чох мэнэ бахма,
Бир дэ белэ сөз дејиб,
Гэлбими сыхма.
Бил, мэним өз јарым вар,
Јадикары башымда.
Мэн она сөз вермишэм
Өмрүмүн кэнч јашында.
Дүшмэ неч вахт, неч вахт белэ бир
севдаја, оғлан,
Кэл-кэл, пајыз вахты бизэ кэл,
кэл, тоја, оғлан.

ЈАЈЛЫҒЫ

Гыз: Анамдан бир јайлыг алдым,
неч билмирэм һарда салдым.
Сэндәдирсэ, вер јайлыгы,
Јайлыг салар, а балам, ајрылығы, јар,
јар чан,
Көзэл оғлан, вер јайлыгы.
Јайлыг салар ајрылығы јар, јар чан,
Көзэл оғлан вер јайлыгы.

Оғлан: Јайлыгыны таны, ај гыз,
Мэндэ јайлыг ханы, ај гыз?
Ким деди јайлыг мэндәдир?
Бэлкэ дүшүб чэмәндәдир, јар, јар чан? }
Кет, ахтар тап јайлыгыны. } 2

Гыз: Ај кәләкбаз оғлан, оғлан,
Инчијэрәм сәндән, инан,
Чыхмаса јайлыг гаршыма,
Хәбәр веррәм, а балам, гардашыма, јар,
јар чан,
Көзэл оғлан, вер јайлыгы.
Хәбәр веррәм гардашыма, јар, јар чан,
Көзэл оғлан, вер јайлыгы.

Оғлан: Гурбан олум көз-гашына,
Кедиб демэ гардашына.
Севкилиндән кэл инчимэ,
Јайлыг мэндәдир көзэл јар, јар чан, }
Ал севкилим, ал јайлыгы. } 2

АМАН ОВЧУ

Марал: Аман овчу, вурма мэни, }
Мэн бу дағын, ај балам, }
маралыјам. } 2
Маралыјам, маралыјам, }
Овчу әлиндән, ај күлүм, }
јаралыјам. } 2

Овчу: Чәкилмәз, јар, думан јердән, }
Күсәрләр, јар, уман јердән. }
Маралымы итирмишәм, }
Кәзәрәм, јар, күман јердән. } 2

Марал: Әзизим, кэл бағ илән, }
Бағча илән, а балам, }
бағ илән. }
Дедин мэни аранда көзлэ, }
Јолун салдын, а күлүм, }
дағ илән. } 2

Овчу: Долан кэл, јар, бу дағ илән, }
Күл-чичәк дәр будаг илән. }
Сәнэ јахшы јар демәзләр }
Мэн өлсәм, јар, бу дағ илән. } 2

АҒАЧДА ЛЕЈЛӘК

- Оғлан:** Ағачда лејләк јува бағлар кедәр, (2)
Гыз севән оғлан һава бағлар кедәр?
Ај гыз, севән оғлан һара ағлар кедәр?
- Гыз:** Мән сәнин јарын дејиләм, ај оғлан, (2)
Бағчада барын дејиләм, ај оғлан,
Ај, бағчада барын дејиләм, ај оғлан,
- Оғлан:** Алышдым јандым, хәбәрин јох сәнин, (2)
Меһри-вәфадан әсәрин јох сәнин,
Ај, меһри-вәфадан әсәрин јох сәнин.
- Гыз:** Мән сәнин јарын дејиләм, ај оғлан, (2)
Бағчада барын дејиләм, ај оғлан,
Ај, бағчада барын дејиләм, ај оғлан.

КӘКЛИК

- Овчу:** Кәклик, кәклик...
Кәклик: Кәл овла мәни,
Даға, даша кәл говла мәни.
- Овчу:** Ешгин кәмәндин сал бојнума, (2)
- Кәклик:** Кечә, күндүз кәл овла мәни,
А балам, кәл овла мәни,
А күлүм, кәл овла мәни,
Ај овчум, кәл овла мәни. (2)
- Овчу:** Кәклик, кәклик дашлары кәзәр, (2)
Кәклик: Гәләм, гәләм гашлары кәзәр,
Ај јарым, гашлары кәзәр.
- Овчу:** Адын, сөзүн дүшүб дилләрә, (2)
Кәклик: Ешгим, севдам башлары кәзәр,
А јарым, башлары кәзәр,
А балам, башлары кәзәр,
А күлүм, башлары кәзәр,
А јарым, башлары кәзәр. (2)
- Овчу:** Кәл, кәл,
Кәл, кәл,
Ај мәним маралым,
- Кәклик:** Сәнсиз
Сәнсиз
Кәлмир гәрарым.
Ај овчу, кәлмир, гәрарым. (5)

НЕЈЛӘРСӘН

- Оғлан:** Сән бир ганадыл гуш олсан,
Көјләрә учачаг олсан,
Мән дә бир ғығылчым олуб, бала,
Сәни јандырсам, нејләрсән?
- Гыз:** Сән бир ғығылчым олсан,
Мәни јандырачаг олсан,
Мән бир овуч дары олуб, бала,
Јерә сәпилсәм, нејләрсән?
- Оғлан:** Сән бир овуч дары олсан,
Јерә сәпиләчәк олсан,
Мән чүчәли тојуг олуб, бала,
Сәни дәнләсәм, нејләрсән?
- Гыз:** Сән чүчәли тојуг олсан,
Мәни дәнләјәчәк олсан,
Мән бир көзәл чејран олуб, бала,
Дүзләрә гачсам, нејләрсән?
- Оғлан:** Сән бир көзәл чејран олсан,
Дүзләрә гачачаг олсан,
Мән бир маһир овчу олуб, бала,
Сәни овласам, нејләрсән?
- Гыз:** Сән бир маһир овчу олсан,
Мәни овлајачаг олсан,
Мән бир ғызыл алма олуб, бала,
Сандыға кирсәм, нејләрсән?
- Оғлан:** Сән бир ғызыл алма олсан,
Сандыға кирәчәк олсан.
Мән бир паслы ачар олуб, бала,
Сандығы ачсам, нејләрсән?
- Гыз:** Сән бир паслы ачар олсан,
Сандығы ачачаг олсан,
Мән бәзәкли кәлин олуб, бала,
Сандыгдан чыхсам, нејләрсән?
- Оғлан:** Сән бәзәкли кәлин олсан,
Сандыгдан чыхачаг олсан,
Мән бир көзәл оғлан олуб, бала,
Сәни аларсам, нејләрсән?

О г л а н: Мэн бир көзэл оғлан олуб, бала,
Сэни аларсам, нејлэрсэн?

Г ы з: Сэн бир көзэл оғлан олуб, бала,
Мэни аларсан, нејлэрэм?

НАЗЛЫ ЖАРЫМ

О г л а н: Назлы жарым, ејләмэ, }
Бағрымы ган ејләмэ, }
Сэн мәнмисэн, мэн сөнин, күлүм, }
Өзкә күман ејләмэ. }²

Г ы з: Өзүнә бах оғланын!
Сөзүнә бах оғланын!
Әлбәт евә кәлэрсән, бала, }
Көр сәнә мән нејлэрәм! }²

О г л а н: Јохдур мәним тагәтим, }
Бир белә дәрд, гәм чәким, }
Сән кими ај үзлүдән, күлүм, }
Мән нечә бәс әл чәким? }²

Г ы з: Өзүнә бах оғланын! }
Сөзүнә бах оғланын! }
Әлбәт евә кәлэрсән, бала, }
Көр сәнә мән нејлэрәм! }²

О г л а н: Сән ол мәним севкилим, }
Ај мәним ширин дилим. }
Бағчамызда көзләрәм сәни,
Мәним шејда бүлбүлүм.

Г ы з: Өзүнә бах оғланын!
Сөзүнә бах оғланын!
Әлбәт евә кәлэрсән, бала, }
Көр сәнә мән нејлэрәм! }²

ДИЛБӘРИМ

О г л а н: Мән кәзирәм чәмәнләри,
Дәррәм этирли күлләри,
Чәмәндә күл бәһанәдир,

Кәзирәм назлы дилбәри, }
Ах, кәзирәм назлы дилбәри. }²

Г ы з: Көзәл гызларын тачыјам,
Беш гардаша бир бачыјам.
Һәр овчу овламаз мәни,
Бу јерләрин турачыјам. }
Ах, бу јерләрин турачыјам. }²

О г л а н: Гој бир бахым чамалына,
Үзүндә гара халына,
Инан сәни дәјишмәрәм
Бүтүн дүнјанын малына. }
Ах, бүтүн дүнјанын малына }²

Г ы з: Әкәр сөзүн дејил јалан,
Көндәр елчи кәлсин халан,
Бизим јерин адәтидир—
Белә олур көзәл алан, }
Ах, белә олур көзәл алан. }²

О г л а н: Олум көзләрин гурбаны,
Инчитмә мән тәк оғланы.
Ај көзәл гыз, архајын ол,
Сабаһ көндәррәм халамы. }
Ах, сабаһ көндәррәм халамы. }²

О г л а н: Ај көзәл гыз, архајын ол,
Сабаһ көндәррәм халамы,
Ах, сабаһ көндәррәм халамы.

Г ы з: Көзәл оғлан, көзләјирәм,
Сабаһ көндәр сән халаны.
Ах, сабаһ көндәр сән халаны.

О ХАЛ НӘ ХАЛДЫР?

О г л а н: Ирәванда хал галмады,
О хал нә халдыр, гоша дүздүрмүсән?
Де көрүм нә халдыр, гоша дүздүрмүсән?
Даһа мәндә һал галмады,
О хал нә халдыр, гоша дүздүрмүсән?

Г ы з: Хал мәним,
јар мәним,

Ихтијар меним,
Халга нэ борчдур гоша дүздүрмүшәм?!.
Жарым дежибдир, гоша дүздүрмүшәм.

О ф л а н: Ирэванда кэзэн кэлин,
О хал нэ халдыр, гоша дүздүрмүсән?
Де көрүм нэ халдыр, гоша дүздүрмүсән?
Үрәјими үзэн кэлин,
О хал нэ халдыр, гоша дүздүрмүсән?

Г ы з: Хал меним,
Јар меним,
Ихтијар меним,
Халга нэ борчдур гоша дүздүрмүшәм?!.
Жарым дежибдир, гоша дүздүрмүшәм.

О ф л а н: Ирэванда мэн ишлэрэм,
О хал нэ халдыр, гоша дүздүрмүсән?
Де көрүм нэ халдыр, гоша дүздүрмүсән?
Ханчалымы күмүшлэрэм,
О хал нэ халдыр, гоша дүздүрмүсән?
Де көрүм нэ халдыр, гоша дүздүрмүсән?

Г ы з: Хал меним,
Јар меним,
Ихтијар меним,
Халга нэ борчдур гоша дүздүрмүшәм?!.
Жарым дежибдир, гоша дүздүрмүшәм.

ЧЕЈРАН СЕВКИЛИМ

О ф л а н: Бағча-бағда кэзэн гыз, } 2
Сона кими сүзэн гыз, }
Гара телин һәр јана } 2
Дэстә-дэстә дүзэн гыз.

Кэл-кэл, кэл-кэл, ај гыз,
Белә, чејран севкилим,
Дур кэл, дур кэл, ај гыз,
Белә, меним өз күлүм.

Г ы з: Јолумда дурма, оғлан, } 2
Бојуну бурма, оғлан, }
Мәнә һәрдән сөз атыб, } 2
Өзүнү јорма, оғлан!

Мәни јолдан етмә,
Белә, еј чаван оғлан!
Кэл мәни инчитмә,
Белә, меһрибан оғлан!

О ф л а н: Нэ көзәл гамәтин вар, } 2
Үзүн ај кими парлар. }
Көзләрин ше'лә чәкиб, } 2
Чан евими аловлар.
Кэл-кэл, кэл-кэл, ај гыз,
Белә, чејран севкилим,
Дур кэл, дур кэл, ај гыз,
Белә, меним өз күлүм.

Г ы з: Мәнә сөз атма, оғлан, } 2
Гаш-көз ојнатма, оғлан, } 2
Ширин-ширин данышыб,
Мәни алдатма, оғлан!
Мәни јолдан етмә,
Белә, еј чаван оғлан!
Кэл мәни инчитмә,
Белә, меһрибан оғлан!

О ф л а н: Көзүм галыбдыр сәндә, } 2
Кэл кәзәк бу чәмәндә, }
Дејәк-күләк, данышаг } 2
Бу көзәл вәтәнимдә.
Кэл-кэл, кэл-кэл, ај гыз,
Белә, чејран севкилим,
Дур кэл, дур кэл, ај гыз,
Белә, меним өз күлүм.

Г ы з: Сәнә мәнән јар олмаз, } 2
Вәфалы дилдар олмаз.
Оғланлар да дејәрләр: } 2
«Гызда дуз илгар олмаз».
Мәни јолдан етмә,
Белә, еј чаван оғлан!
Кэл мәни инчитмә,
Белә, меһрибан оғлан!

БИР ДӘНӘСӘН, БИР ДӘНӘ!

О ф л а н: Ај гыз, бир ач үзүнү,
на-на-нај, нај-на-нај,

Көрүм о гаш-жөзүнү,
на-на-нај-нај-на-нај.
Кэл, мэнэ наз ејлэмө, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Јерө салма сөзүмү, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Х о р: Кэл она наз ејлэмө, еј,
на-на-нај-нај, нај-нај.
Јерө салма сөзүнү, еј,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Г ы з: Кет, кет, күсмүшөм сөндөн,
на-на-нај, нај-на-нај.
О г л а н: Кэл, кэл, гачма сөн мөндөн,
на-на-нај, нај-на-нај.

Г ы з: Барышмаг истөјирсөн, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Мөнө күл дэр чөмөндөн, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај.

Х о р: Барышмаг истөјирсөн, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Она күл дэр чөмөндөн, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

О г л а н: Ај гыз, күлү нејлөрсөн?
на-на-нај, нај-на-нај.
Өзүн күлдөн көзөлсөн,
на-на-нај, нај-на-нај.

Г ы з: Јох, үзүм ачмарам, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Мөнө күл дөрмөсөн сөн, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Х о р: Јох, үзүнү ачмаз о гыз,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Она күл дөрмөсөн сөн, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

О г л а н: Ат үзүндөн дувағы,
на-на-нај, нај-на-нај.
Көрүм о ал јанағы,
на-на-нај, нај-на-нај.
Вер элини элимө, ај,

на-на-нај-нај, нај-нај,
Кээк чөмөни, бағы, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Х о р: Вер элини элинө, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Кээин чөмөни, бағы, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Г ы з: Өрпөји гайтар мөнө,
на-на-нај, нај-на-нај.
Сонра сөзүм вар сөнө,
на-на-нај, нај-на-нај.

О г л а н: Мөн ки сөни севмишөм, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Бир дөнөсөн, бир дөнө, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Х о р: О ки сөни севибдир, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Бир дөнөсөн, бир дөнө, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Г ы з: Нечө севим, мөн сөни,
на-на-нај, нај-на-нај.

О г л а н: Доғру дејирсөн јөни?
на-на-нај, нај-на-нај,

Г ы з: Неј дејирсөн сеvirөм, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Нишанламырсан мөни, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Х о р: Неј дејирсөн сеvirөм, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Кет нишанла сөн ону, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

О г л а н: Анадан бир јадикар
на-на-нај, нај-на-нај.
Бармағымда үзүк вар,
на-на-нај, нај-на-нај.
Кэл ону верим сөнө, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,
Олжинөн мөнө никар, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај,

Хор: Мубарэк олсун тојунуз!
на-на-нај-нај, нај-нај,
Оглан, гыз ојнајыңыз, ај,
на-на-нај-нај, нај-нај.

КЭЛЭН ЈАР

Оглан: Ај наз илэ кэлэн јар,
Ајаг сахла, сөзүм вар. }
Гој бир бахым дојунча, }
Көзлөриндэ көзүм вар. }
Неј! Ал јанаглы, күл јанаглы,
Мэн сэнэ гурбан,
Бағрымы ган ејләмэ кэл,
севкили чанан,
Јар, ај ширин дилли,
Јар, ај инчэ белли. (2)

Гыз: Эл чэк мэндэн, амандыр!
Фикрим сэнэ әјандыр. }
Нэ душмүсән далымча }
Мәним, хејли замандыр. }
(2)

Оглан: Неј! Ал јанаглы, күл јанаглы,
Мэн сэнэ гурбан,
Бағрымы ган ејләмэ кэл,
севкили чанан,
Јар, ај ширин дилли,
Јар, ај инчэ белли. (2)

Гыз: Разыјам мэн, әр оғлан,
Елчини көндәр, оғлан.

Оглан: Бир ил кечәр, севкилим,
Тојуну едәр оғлан.

Гыз: Неј! Бир ил нәдир, беш ај нәдир,
үч ај да чохдур,
Тез тој елә, көзләмәјә гәрарым јохдур.

Оглан: Кэл, ај ширин дилли,
Кэл, ај инчэ белли. (2)

КЕНИШ ЈАҢЫЛМЫШ АШЫГ МАҢНЫЛАРЫ

НӘРКИЗ

Сөзләри «Таһир вә Зөһрә»
дастанындан көтүрүлмүшдүр.

Будур кәлди баһар фәсли,
Ачылыбдыр лала, нәркиз! (2)
Ағыз сүддүр, додаг гәймаг, (2)
Дилин батыб бала, нәркиз! (2)

Кәсибсән ашигин јолун,
Гырыбсан ганадын, голун, (2)
Тути кими өтүр дилин, (2)
Дөнүбсән бүлбүлә, нәркиз! (2)

Уча-уча дағлар галды,
Күлү солмуш бағлар галды, (2)
Зөһрә јарым ағлар галды, (2)
Дур, сал мәни јола, нәркиз! (2)

Г е ј д: Мәтнин индики вариантында биринчи бәндә бу
сөзләр әләвә олуноур:

Әлими вермишәм әлә,
Чаным гурбан фитнә-фелә. (2)
Шәддә¹ кими инчә белә (2)
Тут голумдан дола, Нәркиз! (2)
Ај Нәркиз,
Ај гыз, ај гыз, бала Нәркиз.

Додагларын балтәк дадыр,
Гашларын адам алдадыр, (2)
Зөһрәнин көзү јолдадыр, (2)
Нечә кәлим белә, Нәркиз
Ај Нәркиз,
Ај гыз, ај гыз, бала Нәркиз.

Сән Таһири күсдүрмүсән, (2)
Гол-ганадын сындырмысан, (2)
Кәлиб јолун пусдурмусан, (2)
Нечә кедим јола, Нәркиз. (2)
Ај Нәркиз,
Ај гыз, ај гыз, бала Нәркиз.

¹ шәддә—бурада ипәк гуршаг мә'насындадыр.

Сөзлэри Ашыг Әлиинди

Биздән ајаг кәсән көзәл, (2)
Дур кәл назлана-назлана.
Ашигиндән күсән көзәл, (2)
Дур кәл назлана-назлана,
бала, назлана-назлана.

нәгәрәт:

Сән кәл назлана-назлана,
Дур кәл назлана-назлана.
Ханым, назлана-назлана,
Чаным, назлана-назлана.

Мән сәнин гәдрини билләм,
Сәнсиз чәтин дејиб-күлләм, (2)
Сән кәлмәсән, өзүм кәлләм, (2)
Дур кәл назлана-назлана,
бала, назлана-назлана.

нәгәрәт.

Ашыг сәһбәт-сәзсыз олмаз, (2)
Көзәл кәлин нәзсыз олмаз. (2)
Дост арасы сәзсүз олмаз, (2)
Дур кәл назлана-назлана,
бала, назлана-назлана.

нәгәрәт.

Бојун уча, белин инчә, (2)
Де, ким севәр сәни мәнчә? (2)
Сән Әлидән күсмә бечә², (2)
Дур кәл назлана-назлана,
бала, назлана-назлана.

нәгәрәт.

Сөзлэри Ашыг Алынындыр

Кәшт ејләдин, бу дүнјаны доландын¹ (2)
Әллини ашырдын, јүзә нә галды?! (2)
Ајаг кетди, әл кәгирди, диш једи, (2)
Бахмагдан савајы көзә нә галды?! (2)
Нә галды? Нә галды?
Бахмагдан савајы көзә нә галды?! (2)

Өлүм һагды, чыхмаг олмаз әмрдән, (2)
Ипәк тора һәлгә салма дәмирдән. (2)
Ајды, илди кәлиб кечир өмүрдән, (2)
Тәләсирик көрән јаза нә галды? (2)
Нә галды? Нә галды?
Тәләсирик көрән јаза нә галды? (2)

Һаваја бахырам һава мәхшушду,² (2)
Кәздијим ојлаглар јадыма дүшдү. (2)
Бир күн дејәрләр ки, Алы да көчдү, (2)
Сынды телли сазы, тәзәнә³ галды. (2)
Нә галды? Нә галды?
Сынды телли сазы, тәзәнә галды. (2)

НӘ БАҒ БИЛДИ, НӘ ДӘ БАҒБАН

Сөзлэри Ашыг Абдулла Чаһаныдыр

Сәһәр-сәһәр баға кирдим, (2)
Нә бағ билди, нә дә бағбан, (2)
Әл узадыб бир күл дәрдим, (2)
Нә бағ билди, нә дә бағбан. (3)

Бағын бәрәсиндән ашдым, (2)
Сүсән-сүнбүлә долашдым. (2)
Ојнадым, күлдүм, данышдым, (2)
Нә бағ билди, нә дә бағбан. (2)

¹ Устаднамәдә мүғәнниләр тәрәфиндән чүз'и дәјишиклик едилмишдир.

² Мәхшуш—гарышыг.

³Тәзәнә—саз мизрабы.

¹ Оригиналда гошманын рәдифи «саллана-саллана» кимидир.

² Бечә—эбәс јерә.

Дедим: бу бағ эчэб јерди, (2)
Чичэклэри тэээ, тәрди. (2)
Јарым мәнэ бусэ верди (2)
Нэ бағ билди, нэ дә бағбан. (2)

Чаһан дејир: охум атдым, (2)
Күлли-аләми ојатдым. (2)
Күл-чичэкдән јүкүм тутдум, (2)
Нэ бағ билди, нэ дә бағбан. (2)

ТЕЛЛЭРИН

Сөзләри Ашыг Әлэскәриндир

Ај гыз, сәнин нэ вә'дәнди
Кәсилиб гыса телләрин?
Кәлағајы элван, гыҗачы,
Үстүндән баса телләрин.

н э г е р а т:¹

Сәнин о гара телләрин,
О телли, телли, телләрин,
Јел вура эсә телләрин
О телли, телли, телләрин,
Бағрымы кәсә телләрин.

Јанагларын күлдү, солмаз,
Охласан, јарам сағалмаз.
Гашын чәллад, көзүн алмаз,
Бағрымы кәсә телләрин.

н э г е р а т.

Бағбан ағлар бар учундан, }
Алма, һејва, нар учундан², }
Әлэскәртәк јар учундан (2)
Батыбды јаса телләрин.

н э г е р а т.

¹ Нәгәратын мәтни кәрајлыја элавәдир.
² Орижиналда беләдир: «Хәстә өләр нар учундан».

ЧЕЈРАН

Сөзләри Сәмәд Вурғундур.

Јердән ајағыны гуш кими үзүб,
Јај кими дартыныб, ох кими сүзүб, (2)
Јенә өз сүрүнү низамла дүзүб, (2)
Баш алыб кедирсән һајана, чејран?
Нэ көзәл јарашыр Муғана чејран,
Муғана чејран, Муғана чејран!

Әзәлдән мејлини салыб чөлләрә,
Бәхтини тапшырдын бизим елләрә, (2)
О гара көзләрин дүшдү дилләрә, (2)
Дишләрин охшајыр мәрчана чејран!
Нэ көзәл јарашыр Муғана чејран,
Муғана чејран, Муғана чејран!

Бир мәсәл галмышдыр ата-бабадан:
«Учарда турачдыр, гачарда чејран». (2)
Бир мән дејиләм ки, һүснүнә һејран, (2)
Шөһрәтин јајылыб һәр јана, чејран!
Нэ көзәл јарашыр Муғана чејран,
Муғана чејран, Муғана чејран!

Овчу, инсаф елә кечмә бу дүздән, }
О чөлләр гызыны ајырма биздән. }
ајырма биздән.

Гојма ағры кечә үрәјимиздән,
Гыјма өз ганына бојана чејран!¹
Нэ көзәл јарашыр Муғана чејран,
Муғана чејран, Муғана чејран!

МАРАЛ КИМИ

Сөзләри Ашыг Һүсејн Чаванындыр

Севкилим, сән марал кими (2)
Сүзмәји кимдән өјрәндин?
Ај габаға чыгга тели (2)
Дүзмәји кимдән өјрәндин?

¹ Орижиналда беләдир: «Гојма өз ганына бојана чејран».

Чејран кими сәһраларда,
Кәклик кими гајаларда,
Сона кими дәрјаларда (2)
Сүзмәји кимдән өјрәндиң?

Мән севмишәм Зәрнишаны, }
Онда вар күлүн нишаны. } 2
Сағ әлиилә бәнөвшәни (2)
Үзмәји кимдән өјрәндиң?

Булуд алмасын ај үзү,
Һүсејн көрсүн дан улдузу,
Хумар-хумар ала көзү (2)
Сүзмәји кимдән өјрәндиң? (2)

БОЈЛАНА-БОЈЛАНА

Сөзләри Ашыг Һүсејн Чаванындыр.

Азад бир гыз кириб баға,
Кәзир бојлана-бојлана. (2)
Ала көзүн сола-саға (2)
Сүзүр бојлана-бојлана. (2)

Китабы алыб әлинә,
Бахыр һәр бир сәтиринә, (2)
Атылыб ешгин көлүнә
Үзүр бојлана-бојлана. (2)

Ичиб ешгин булагындан, (2)
Кәзир Мәчнун сорағында, (2)
Тәр гөнчәнин будагындан (2)
Үзүр бојлана-бојлана. (2)

Гурбан гашын гарасына,
Бах синәмин јарасына, (2)
Дүшүб ешгин бәласына (2)
Кәзир бојлана-бојлана. (2)

Ачыб гөнчә дәһаныны,
Гумру тәк зәбаныны. (2)
Чаван Һүсејнин чаныны (2)
Үзүр бојлана-бојлана. (3)

КӘЛӘНДӘ

Сөзләри Шејда Әзизиндир.

Билирсәнми сәндән нијә күсмүшәм, (2)
Бахмадын үзүмә сизә кәләндә, бала,
Бахмадын үзүмә сизә кәләндә.
Она көрә бу достлугу кәсмишәм, (2)
Кәм бахырсан үзбәүзә кәләндә, бала,
Кәм бахырсан үзбәүзә кәләндә.

Кәрәм олуб мән одуна јананам,
Достуна дост, дүшмәнинә јаманам, бала,
Достуна дост, дүшмәнинә јаманам.
Мән арифәм, ишарәдән гананам (2)
Кәлмәни башлајыб сөзә кәләндә, бала,
Кәлмәни башлајыб сөзә кәләндә.

Шејда дејәр: һеч дәрди ми билмәдин,
Наз ејләјиб, бир үзүмә күлмәдин, бала,
Наз еләјиб, бир үзүмә күлмәдин.
Вә'дә вердин, вә'дәмизә кәлмәдин, (2)
Нә данышдыг кәзә-кәзә кәләндә, бала,
Нә данышдыг кәзә-кәзә кәләндә. (3)

КОЛХОЗ ТАРЛАСЫ

Сөзләри Ашыг Шакир Һачыјевиндир

Кәл сејр едәк бәрәкәтли чөлләри,
Гумашдандыр тарлалары колхозун.
Башдан-баша шәһәр олуб елләри,
Көзәл кечир нөвбахары колхозун. (2)

Халгларын үзүнә хош кечир күнләр,
Синәдә чырпыныр азад көнүлләр.
Тој палтары кејир гызлар, кәлинләр,
Сәфалыдыр һәр дијары колхозун. (2)

Памбыг бурда, тахыл бурда, бар бурда,
Әзиз гонагларымыз кәлир бу јурда. (2)
Белә шәнлик јохдур һеч бир дијарда (2)
Артыр һәр күн ифтихары колхозун. (2)

Коммунизм биналары тикилир, }
Дүшмәнләр бахдыгча бағры сөкүлүр. } 2
Һәр бир жерә електрик чәкилир, (2)
Ишыглыдыр лампалары колхозун. (2)

Шакирәм, хош күндә кәлдим чаһана, (2)
Азадлыг бәхш олуб һәр бир инсана. (2)
Һәр ағсаггал ата, ағбирчәк ана
Олубдур бир никаһдары¹ колхозун. (2)

АНА JURДУМ

Сөзләри Ашыг Пәнаһ Пәнаһовундур

Хәзан билмәз баһар кими }
Чичәкләниб ана јурдум, } 2
ана јурдум. }
Халгымызын зәһмәтилә }
Дөнүб күлүстана јурдум. } 2

нә гәрәт:

Ана јурдум, ана јурдум, }
Ана јурдум, еј, } 2
Гурбанам сана, јурдум, }
сана јурдум, }

Меһрибан ана јурдум. (2)

Јарадырыг бу елләрчин,
Гәлби тәмиз нәсилләрчин,
Пәнаһ дејир: хош илләрчин }
Миннәтдарыг сана, јурдум. } 2

нә гәрәт.

¹ никаһдар—мүһафизәчи.

БӘЗӘНМИСӘН

Сөзләри Ашыг Пәнаһ Пәнаһовундур.

Јенә товуз кимисән, }
Нә гәшәнк бәзәнмисән. } 2
Кејиб ағ көјнәјини,
Өртүб ал өрпәјини,
Лаләсән, сүсәнмисән,
Нә гәшәнк бәзәнмисән
Ах, нә гәшәнк бәзәнмисән.

Ашигәм ај үзүнә,
Телини јај үзүнә.
Долашыб дијар-дијар
Ај ала көзлү никар,
Көрмәдим тај үзүнә.
Јенә товуз кимисән,
Нә гәшәнк бәзәнмисән,
Ах, нә гәшәнк бәзәнмисән.

Мәнә ет чарә, көзәл, }
Гашлары гара, көзәл. } 2
Верәрәм өз чанымы
Сәнин тәк јара, көзәл
Јенә товуз кимисән,
Нә гәшәнк бәзәнмисән,
Ах, нә гәшәнк бәзәнмисән.

Вериб ешгин чамыны
Һејран етдин һамыны
Јенә Ашыг Пәнаһын
Чошдурдун илһамыны,
Ај гыз, товуз кимисән,
Нә гәшәнк бәзәнмисән,
Ах, нә гәшәнк бәзәнмисән.

ДОЛАНА-ДОЛАНА

Сөзләри Ашыг Пәнаһ Пәнаһовундур

Бала чејран, нә кәзирсән
Дағы, долана-долана. (3)
Нә чәкирсән үрәјимә
Дағы, долана-долана. (3)

Ала көздү, назлы дилбэр,
Мейманым ол сәһәр-сәһәр, (2)
Кир бостандан шамама дәр
Тағы долана-долана. (3)

Гуллуғунда назыр дурум,
Саз көтүрүб мәчлис гурум. (2)
Бүлбүл кими чәһ-чәһ вурум
Бағы долана-долана. (3)

Ашыг Пәнаһ севди сәни,
Инан, севмәз өзкәсини. (3)
Версин ешгин бадәсини
Саги долана-долана. (2)

СӘНДӘН АҖРЫЛА БИЛМИРӘМ

Сөзләри Ашыг Гурбан Садыговундур

Ширин дилли, көзәл чејран, } 2
Сәндән аҗрыла билмирәм.
Халларына олдум һејран
Сәндән аҗрыла билмирәм.

нәгәрәт:

Јардан аҗрыла билмирәм,
Күлдән аҗрыла билмирәм.

Сәһәрин дан улдузусан, } 2
Ашығын сөһбәт-сазысан.
Билмирәм кимин гызысан,
Сәндән аҗрыла билмирәм.

нәгәрәт.

Ашигинәм назлы сона, } 2
Гојма мәни јана-јана,
Рәһм ејлә Ашыг Гурбана,
Сәндән аҗрыла билмирәм.

нәгәрәт.

ОЈНАСЫН

Сөзләри Ашыг Гурбан Садыговундур

Булаг үстә чыхан көзәл,
Әлләриндә күл ојнасын.
Марал кими бахан көзәл, } 2
Ојна, инчә бел ојнасын.

нәгәрәт:

Ај гыз, сән ојна,
Инчәбел ојнасын. } 2
Ағ үзүндә
Үзүндә тел ојнасын.

Нә гарадыр көзүн, ај гыз,
Бир күнәшдир үзүн, ај гыз,
Түкәнмәсин сөзүн, ај гыз, } 2
Додаг күлсүн, дил ојнасын.

нәгәрәт.

Бахышында нәләр вардыр—
Көнлүм ондан хәбәрдардыр.
Севән ашиг интизардыр, } 2
Дур, сән ојна, ел ојнасын.

нәгәрәт.

Ај гыз, сејрә чыхаг јенә,
Гурбан нәғмә десин сәнә.
Бәнөвшәни тах синәнә, } 2
Ағ үзүндә тел ојнасын.

нәгәрәт.

НАЗИК ӘЛЛӘР

Сөзләри Ашыг Гурбан Садыговундур

Јенә чалды рүбабыны
Назик әлләр, назик әлләр,
Ачды көнүл китабыны
Назик әлләр, назик әлләр.

нэгэр ат:

Ај назик эллэр, назик эллэр, }
Назик эллэр, назик эллэр, }
Ағ билэклэр, назик эллэр, }
Назик эллэр, назик эллэр. } 2

Жарым кэлир күлэ-күлэ, }
Бэнзэри вар гызыл күлэ, }
Кэмэр тахмыш инчэ белэ (2) }
Назик эллэр, назик эллэр. (2)

нэгэр ат.

Севкилимин ағзы пүстэ, }
Деди: «ашыг бэхшиш истэ». }
Бир күл тахды синэм үстэ (2) }
Назик эллэр, назик эллэр.

нэгэр ат.

Кириб ешгин бағын кэзди, }
Шәмамәнин тағын эзди, }
Чичәк дәрди, гөнчә үздү (2) }
Назик эллэр, назик эллэр.

нэгэр ат.

Нә инчәсиз, нә меһрибан,
Нәғмә гошду сизә Гурбан.
Севән чаным сизә гурбан (2)
Назик эллэр, назик эллэр.

нэгэр ат.

ТӘСНИФЛӘР

«РАСТ» МУҒАМЫНЫН ТЭСНИФЛЭРИ

МАЕЈИ-РАСТ ТЭСНИФИ

Бүлбүлэм өзүм, бир күл истэрэм, а балам, (2)
Чөкмөжө чөфа, а күлүм, хары нејлэрэм?!

Кет доланжилэн, хамсэн һәнүз, а балам, (2)
Пүхтө олмага, а күлүм, чох сэфэр кэрэк¹

Мүрғи-Гаф илэ һәмзэбан² олуб, (2)
Дөврэ галхмаға, а балам, балү пәр³ кэрэк! (2)

Зүлфүнэ дедин долан бојнуна, (2)
Мән адам чалан, а балам, мары⁴ нејлэрэм?! (2)

Еј никар ,мәнэ чарэ гылмасан,
Мән сәнин кими, а күлүм, јары нејлэрэм?! (2)

ДИЛКӘШ ТЭСНИФЛЭРИ:

Биринчи тәсниф

Сөзләри Мәһәммәд Фүзулининдир.

Еј фәраги-ләби-чанан, чикәрим хун етдин, (2)
Чөһреји-зәрдими хүнаб илэ күлкүн етдин. (2)

н э г э р а т:

Нечэ һүси илэ сәни Лејлијә нисбәт гылајым, (2)
Билмәјиб гәдрими, тәрки-мәни-Мәчнун етдин. (2)

Чикәрим ганыны көз јашына төкдүн, еј дил, (2)
Варә-варә ону гүлзүм⁵, буну Чөјһун⁶ етдин. (2)

Еј Фүзули, ахыдыб сејли-сиришк ағлыјалы, (2)
Ешг әһлинә фәған етмәји ганун етдин. (2)

¹ «Кәрәк» рәдифли бејтләр Әбүлгасым Нәбатининдир.

² Һәмзэбан—һәмсөһбәт.

³ Балү-пәр—гол-ганад.

⁴ Мар—илан.

⁵ Гүлзүм—дәниз.

⁶ Чөјһун—Амур-Дәрја чајы.

Икинчи тәсниф

Нә вахтдыр аҗрылмышыг, }
Юхсан јенә јанымда, }
Саф ешгини, дуҗғуну }
Кәздирирәм чанымда. }²

нә гә р а т:

Сәнсиз өтмәҗибдир }
Мәним бирчә аным да, }
Чүнки сәнин ешгин, }
Чүнки сәнин ешгин, }
Билирсән ки, јурд салыб }
Үрәјимдә, ганымда. }²

Аҗрылыг күнүндә дә }
Бир вурур үрәјимиз. }
Елә бил ки, эзәлдән }
Гоша јаранмышыг биз. }²

нә гә р а т.

ӘРАГ ТӘСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф

Дағларын башын }
Ғышда гар алар, }
Кәскин бахышлар, ај аман, }
Үрәкдә галар, }
Јар јарын көрмәсә, }
Рәнки саралар. }²

нә гә р а т:

Кәл, хош аваз, }
Саз кими саз. }
Кәл, хош авазлым кәл, }
Кәл, сәдәф сазлым, кәл. }
Ај гыз сазыны саз елә, саз елә, }
Һәр күн күнүнү јаз елә, јаз елә; }
Ал сазы, чал сазы, чал сазы, елләр ојансын. (2)

152

Араз дәриндир, }
Сују сәриндир. }
Бир ширин диллә, ај гыз, }
Кәл, мәни диндир. }²

нә гә р а т:

Јасәмәним,
Назик тәним.
Еј көзләри шәһла,
Ә'лалардан ә'ла.
Дөвран нә көзәл, нә көзәл, нә көзәл,
Чанан нә көзәл, нә көзәл, нә көзәл.
Ај дилбәр, чан дилбәр, чан дилбәр, еј көзү шәһла. (2)

Күн дәјәр гара, }
Гојмаз гар ала. }
Ај гыз, үрәјини }
Үрәјимә чала. }²

нә гә р а т:

Јасәмәним,
Назик тәним.
Кәл баһарым,
Назлы јарым,
Еј көзләри шәһла,
Еј гамәти рә'на.
Дөвран нә көзәл, нә көзәл, нә көзәл,
Чанан нә көзәл, нә көзәл, нә көзәл,
Ај дилбәр, чан дилбәр, чан дилбәр, еј боју рә'на,
Ал сазы, чал сазы, чал сазы, елләр ојнасын.

Икинчи тәсниф

Бу дағын о үзүндә, }
Марал отлар дүзүндә. }
Мән јарымы танырам, }
Гоша хал вар үзүндә. }²

нә гә р а т:

Аман, нејним, мән сеvirәм, }
Јарым, нејним, мән сеvirәм. }²

153

Бу дагдан ашмаг олмаз, }
Нарынчы башмаг олмаз. }
Бир гуру сөздөн өтрү }
Жарла савашмаг олмаз. }²

нэгэрат:

Бу мешә мешә дежил, }
Күлү бөнөвшә дежил, }
Вүсал дәми јахшыдыр, }
Ажрылыг пешә дежил. }²

нэгэрат.

МАЪУР ТЭСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф

Сөзләри Молла Пәнаһ Вагифиндир

Һәр нә десәм инчимә сән сөзүмдән, күлүм,
Сәрхошунам јох хәбәрим өзүмдән.
О сәрв гамәтин кетсә көзүмдән, күлүм,
Санасан ки, һәшрү гижәмәтимдир.

нэгэрат:

Чәкәрәм назыны, ај гыз,¹
Нә гәдәр наз бачарсан.
Назланыб наз еләмәк
Тәһрини бил, аз бачар сән.

Гурбан оллам назына,
Сөһбәтинә, сазына,
Сөсинә, авазына.

Бағламышам дин-иманы зүлфүнә, бала,
Мәним кими һејран һаны зүлфүнә?
Тапшырыб кедирәм чаны зүлфүнә, бала,
Јахшы сахла, сәндә әманәтимдир.

нэгэрат.

¹ Негэратын сөзләри ше'рә әләвәдир.

Икинчи тәсниф

Сөзләри Әбүлгасым Нәбатининдир

Нисбәт сәнә, еј шух, Зүлејха ола билмәз,
Бу ишвәдә, бу гәмзәдә Лејла ола билмәз. (2)
Аһуји-Хүтән сәндән алыр тәрзи-никаһы, (2)
Күлбәрки ләбин тәк күли-һәмра ола билмәз. (2)

нэгэрат:

Етмән көзүнү нәркиси-шәһләјә бәрәбәр, (2)
Зүлфи-сијәһин тәк шәби-јәлда ола билмаз. (2)

Чан нәгдинә бир бусә кәрәм гыл, сәни тары,
Дәхи демә: «Әл чәк ки, бу севда ола билмәз». (2)
Бәсдир, мәни кәрчәк мәнә чунун кими бахдын,¹ (2)
Инди дәхи Мәчнун мәнә һәмта ола билмәз. (2)

нэгэрат:

Чох ешгә дүшән ашиги-бичарәни көрдүм, (2)
Һеч бири Нәбати кими шејда ола билмәз. (2)

Үчүнчү тәсниф

Әввәлдән кәрәк севкили јарым сән олајдын;
Бағым, чәмәним, күллү баһарым сән олајдын.

Олмаз белә гамәт, белә кәрдән, белә синә, (2)
Бәһ! Бәһ! Нә дејим, шүкрү худанын кәрәминә!

¹ Оригиналда бу мисра беләдир:

«Бәс ки, мәни кәрчәк мәнә вәһши кими бахдын».

Гејд: Биринчи бејт. Бүлбүлүн топладығы «Азәрбајҗан алг маһнылары»нда беләдир:

«Нәзр ејләмишәм, сән кими бир јарым олајды,
Бүлбүл чәмәнимдә күли-күлзарым олајды».

Бәһ-бәһ! Бәһ! Нә дејим, шүкрү худанын кәрәминә!
Бәһ-бәһ! Нә дејим, шүкрү худанын кәрәминә!

Зүлфүн гохусун чох диләрәм чаныма кәлмәз,
Рәһмин мәкәр ол һали-пәришаныма кәлмәз.
Билмәм нә оллуб назлы никар јаныма кәлмәз.
Чан чыхды худаја, нә дејим бөјлә кәлине!
Бәһ! Бәһ! Нә дејим, шүкрү худанын кәрәминә!(2)

Дөрдүнчү тәсниф

Сөзләри Ашыг Әләскәриндир

Сәһәр-сәһәр бағда кәзән назәнин, (2)
Дәстинлә гөнчәни үз, гадан алым! (2)
Сүсәндән, сүнбүлдән, лалә-наркиздән (2)
Сијаһ телләринә дүз, гадан алым! (2)

нә гәр а т:

Назланыб-назланыб өзүнү өјмә,
Елә сүзкүн бахыб гәлбимә дәјмә,
Јаралы көнлүмү сән кәл инчитмә,¹
Гојма-синәм үстә көз, гадан алым! (2)

Ашыг Әләскәрин гәдрини билсән, (2)
Ағладыб, чешминини јашыны сил сән (2)
Әкәр гәдәм гојуб бир бизә кәлсән, (2)
Јерин вар көз үстә, кәз гадан алым! (2)

нә гәр а т.

Бешинчи тәсниф

Сөзләри Ариф Чәфәровундур.

Ешгин көјләриндә учан бир гушам, 2
О шән бахышлара һејран олмушам.
Еј дилсиз көнлүмү овлајан көзәл,
Сәни күсдүрмүшәм, пешман олмушам.

нә гәр а т:

¹ Орижиналда мисра беләдир:
«Јаралы көнлүмә, көзәл, даш дөјмә».

Ајрылыг јамандыр, мән нечә дөзүм? (2)
Сән кәлән јолларда галыбдыр көзүм.
Гынајан олмаса, сәнин далынча
Гапыныза гәдәр кәләрәм өзүм.

Билирәм ки, ешгимиз сәфасыз олмаз,
Билирәм ки, севкилим вәфасыз олмаз.
Дөзәрәм јолунда һәр чәтинлијә,
Мәһәббәт гүссәсиз, чәфасыз олмаз.

нә гәр а т.

МҮРҒИ-СӘҺӘР!

Кәлди баһарын хош сәфасы,
Аләми тутду зијасы.
Сәһни-күлүстанда учалды
Бүлбүли-шејданын нәвасы.
балам һеј, нәвасы,
күлүм һеј, нәвасы.

Сән дә чичәкләндир һәјатын баһарыны,
Кәл оху бүлбүлтәк азадлыг шүарыны,
Мәһв елә һәр јердә ситәм рузикарыны.
Ал сәадәт,
балам, ал сәадәт.

Динлә бүлбүлүн сәсини,
Гәһрәманлыг нәғмәсини.
Зөвг алыб күлшәнин нәш'әсиндән
Рухә вер шән сәсинлә тәрәвәт.
балам һеј, тәрәвәт,
күлүм һеј, тәрәвәт.

Јох әзиз бир шеј вәтәндән,
Гов бүтүн хары чәмәндән,
Гырмасын бир чичәк јасәмәндән.
Сәһни-күлүстанымыза әсмәсин хәзан,
Бајрағымыз далғаланыб олсун һөкмран,
Зүлмдән аләмә кәрәк галмасын нишан.

¹Мелодијасы «Маһур» муғамынын әсас шө'бәләринин
тәрдәләринә истинад етдији үчүн һәммин муғамын тәснифи
кими дә охунур.

Каинатда һөкм сүрсүн тәк әдаләт,
Мәһв, едилсин јер үзүндән даима һәр хәјанәт;
балам, һәр хәјанәт,
күлүм, һәр хәјанәт.

ШУР МУҒАМЫНЫН ТӘСНИФЛӘРИ

МАЕЈИ-ШУР ТӘСНИФЛӘРИ.

Биринчи тәсниф

Азәрбајчан елиндәнсэн ај көзәл,
Шанәләр јан дуруб телини бәзәр,
Шанәләр телини нә гәшәнк бәзәр.
Һәсрәтин чәкән ашигләр }₂
Севки бағында кәзәр,
Нә гајдадыр көзәлләрдә
Севдијинә наз ејләр, көзәл јарым?
Севки бизә эзәлдәндир, эзәлдән,
Мән дөнмәрәм сәнин кими көзәлдән,
Мән сеvirәм өз јарымы эзәлдән,
Ајрылмарам онун тәки көзәлдән.
Тар чалан чалса, «Шур»у «Шаһназ» ејләр,
Охујан охуса, хош аваз ејләр.
Нә гајдадыр көзәлләрдә сеvдијинә наз ејләр? }₂
Бағлар ичиндә кәзишиб сәнбәт ејләр, саз ејләр. }₂
Кәл, кәл, кәл, кәл, ај көзәл, (2)
Мән сеvirәм өз јарымы үрәкдән, }₂
Дәстә тутдум дағлардакы чичәкдән. }₂

Икинчи тәсниф

Бурдан бир чејран кечир, }₂
Кечир, никаран кечир.
Севкилим, кәл көрүшәк, }₂
Вахт өгүр, заман кечир. }₂

нәгәрат:

Гаракөз јарым мәним,
Әһдим, илгарым мәним.
Сәнсиз јашаја билмәрәм, }₂
Сәнсэн баһарым мәним. }₂

Күн кәләр, батар, кедәр, }₂
Дурналар гатар кедәр.
Вәфалыја чан гурбан }₂
Бивәфа атар кедәр. }₂

Мән ашиг бир чанана, }₂
Бир чана, бир чанана.
Һәр јетәнә чан вермә, }₂
Чаны вер бир чанана. }₂

нәгәрат

Үчүнчү тәсниф

Сөзләри Бәхтијар Ваһабзадәнинди р

Инсан оғлу эзәлдән ешгә јар олмуш,
Севки олан үрәкдә илк баһар олмуш.
Севәнләрин гисмәти гоча дүнјада
Севинч олмуш, гәм олмуш, интизар олмуш. }₂

Үрәјими јахса да ода һәсрәтин,
Әзабы да шириндир илк мәһәббәтин.
һара кетсәм, еј көзәл, кедир мәнимлә
Үрәјимин башында сәнин сурәтин.

ШУР-ШАҢНАЗ ТӘСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф

Бағчада күлләр, һәр јан
Чичәк ачмышды әлван.
Гаршыма чыхды бир оғлан,
Дәрдимә элач ондан.
Јандым аман,
Гашы каман.
Деди: шириндир сөзләрин,
Чанымы алыр көзләрин.
Јох—демә мәнә дөзмәрәм,
Әлими сәндән үзмәрәм,

Кэл, кэл, кэл көзөлим, }
Илким, эзөлим сэнсэн. } 2

Мэн севдим,
Сэни севдим.

Мэн севдим сэни гэлб илэ,
Ешгими кәтирдин дилэ.
Мэн жары севдим гэлб илэ,
Ешгими кәтирди дилэ.

Икинчи тәсниф¹

Кэл инад етмә бөйлә
севимли дилбәрим,
Лолларыны көзләјир
интизар көзләрим.

нәгәрат:

Кэл, кэл, гадан-бәлан
Мэн алым жар,
Сәнсиз күлмәз ешгим,
амалым, жар.

Кэл јада салма дилбәр,
еј вәфадар,
Олуб кечәнләри һәр нәдир,
Гәлбинә дәјмишәм, жар,
билирәм, жар.
Билирәм һәр күнаһ мәнәдәдир. (2)
Гәлбим, көзүм, жар, јенә сәнәдәдир. (2)

Лајласыны динлә, кәл,
Суларын севкилим,
Сејринә чыхаг биркә
баһарын севкилим.

нәгәрат.

¹ «Шур тәснифи» ады илә ифа-олунур.

«Шур-шаһназ»ын икинчи тәснифи, «Зәмин-хара тәсни-
фи», «Секаһ тәснифи» (үчүнчү) мүғәнни Ислам Рзајевни
репертуарындандыр.

Үчүнчү тәсниф

Жарым көзәлләр хасы,
ај аман, аман,
Хошдур мәнә чәфасы,
Јара бир көнәк алдым,
ај аман, аман,
Күләбатын јахасы.
а...
ај аман, аман,
күләбатын јахасы.

Күләм, күлә нејләрәм?
ај аман, аман,
Күлә хидмәт ејләрәм.
Өз жарымы версинләр,
ај аман, аман,
Өзкәсини нејнирәм.
а...
ај аман, аман,
өзкәсини нејнирәм.

Ашыг һәр сөзү биләр,
ај аман, аман,
Әјрини, дүзү биләр.
Дәрдини јара дејин,
ај аман, аман,
Әлачым өзү биләр.
а...
ај аман, аман,
әлачым өзү биләр.

БАЈАТЫ-ГАЧАР ТӘСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф

Икиси бир бојда кәзән көзәлләр, (2)
Тојда, мағарда сүзән көзәлләр, (2)
Һәр сөзә бир сөз дүзән көзәлләр, (2)
Ады дилләрдә кәзән көзәлләр (2)

нәгәрат:

Ејвана чыхдым, көрдүм јар кәлир, (2)
Дағлар маралы о марал кәлир. (2)
Башына өртүб хара шал кәлир,
Јанағы үстә гара хал кәлир.

Ашыг кэрэк деҗ сөзүн дүз-дүзэ, (2)
Ашыглар кими бахаг көз-көзэ, (2)
Һөрүклү сачлар төкүлсүн дизэ,
Һөрдөн бир үзлэр дэјсин үз-үзэ.

нэгэрат.

Кэл, чаванлыг, кэл верэк эл-элэ, (2)
Јеллэр эсэндэ дэјсин тел-телэ, (2)
Говушаг өмрэ—нечэ сел-села,
Кэлэк үз-үзэ—нечэ күл-күлэ.

Икинчи тэсниф

Бир гуш кэлир Тэртэрдэн, (2)
Кэтан (ај) көјнөк, ал кэрдэн. (2)
Сэндэн мэнэ јар олмаз, (2)
Мэни (ај) гојдун сэркэрдэн. (2)

Кэл-кэл, аһу баласы, (2)
Һэр дәрдимин дэвасы. (2)
Дэсмал кэтир күл апар. (2)
Хэлвэтдир бағ арасы. (4)

Үчүнчү тэсниф

Ашигин чојдур сэнин (2)
Кипријин охдур сэнин. (2)
Јолунда чан үзүрэм, (2)
Хэбэрин јохдур сэнин. (2)
Кэл, кэл, аһу баласы. (2)
Һэр дәрдимин дэвасы. (2)
Дэсмал кэтир, күл апар. (2)
Хэлвэтдир бағ арасы. (2)

Дөрдүнчү тэсниф

Ешгин одуна галаннам, }
Јар, башына доланнам. }
Әкэр мөндөн ајры кээсэн, }
Вираң оллам, таланнам. }
2

нэгэрат:

Јар күдү телэ бағлар, }
Кәмари белэ бағлар. }
Бүлбүл өтөр, күл ачар, }
Вар ол сәни белэ бағлар. }
2

Һај салырам ојанмыр, }
Дөрдэ-гэмэ бојанмыр. }
Дүшмүшүк ешгин одуна, }
Мән јанырам, о јанмыр. }
2

нэгэрат.

ШИКӘСТЕЈИ-ФАРС ТӘСНИФИ

Кедирэм, кедирэм, хэбэрин олсун, (2)
Күмүш пијалэлэр меј илэ долсун, ај дилбэр. (2)

Јери һа, јери һа күсмүшәм сөндөн, (2)
Ајрылыг шәрбэтин ичмишәм сөндөн, ај дилбэр. (2)

Сән бир сәрв ағачы, мән бир көјәрчин, (2)
Әзэл гонмуш идим, учмушам сөндөн, ај дилбэр. (2)

ЗӘМИН-ХАРА ТӘСНИФИ

Күл үзлү јарым,
назлы ниқарым,
Вурғунам сәнэ
еј шуқ баһарым.
Ал јанағын дәрдимэ
дәрмандыр, јар,
Көнлүм еви һичринлә
вирандыр, јар.

нэгэрат:

Одланыр үрөк,
Сәнсиз, еј мәләк, кэл, кэл,
Интизардајам,
Кәл, дејәи-күвәк, кэл, кәл.
Бир тамашадыр
О чатма гашлар,
О күл јанағлар,
Сүзүң бахышлар.

Чан гурбандыр сәнин
Лачыи јеришнә,
Чејран бахышына,
Дилбэр күлүшүнә.
Көзәлләр ичиндә

Назлы сонасан, сона,
Вар олсун санин тэк
Көзэл бэслэјэн ана.

нэгэрат.

СЭМАЈИ-ШЭМС ТЭСНИФИ

Күлшэндэ фэган ејлэр икэн бүлбүли-шејда,
Күл бүлбүлэ, бүлбүл күлэ, күл харэ долашмыш. (2)

Күл күлүндэн ајры, (2)
Бүлбүлүндэн ајры,
неч јашармы ајры?!

Мејдани-мәһәббәтдә кәзәр сән кими шејда,
Дил¹ дилбәрә, күл бәрк илә күлзарә долашмыш (2)

Еј һәбиби—мән, (2)
Еј тәбиби—мән,
Еј рәфиги—мән.

ҺИЧАЗ ТЭСНИФИ

Сөзләри Мәһәммәд Фүзулиниңдир

Чан вермә гәми-ешгә ким, ешг афәти-чандыр, (2)

Ешг афәти-чан олдуғу мәшһури-чаһандыр. (2)

Јахшы көрүнүр сурәти мәһвәшләрин, әмма (2)

Јахшы нәзәр егдикдә сәрәнчаһы јамандыр. (2)

Ешг ичрә эзәб олдуғун ондан билирәм ки, (2)

Һәр кимсә ки, ашигдир, иши аһи-фәгандыр. (2)

САРӘНЧ ТЭСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф

Мән ашигәм ај көзләр, }
Үлкәр көзләр, ај көзләр, }
Јорулуб, марал кими }
Јорғун дүшән ај көзләр. }²

¹ Дил-үрәк.

нэгэрат:

Ај көзләр, ај көзләр, }
Үлкәр көзләр, Ај көзләр. }
Көрпә бир марал кими }
Јорғун дүшән ај көзләр. }²

Башына мән доланым, }
Мән дөнүм, мән доланым. }
Көнлүмүн арзусудур }
Көнлүндә мән доланым. }²

нэгэрат:

Ај доланым, кәл доланым, }
Башына мән доланым, }
Көнлүмүн арзусудур, }
Көнлүндә мән доланым. }²

Икинчи тәсниф¹

Баға кирмәрәм сәнсиз,
Күлүн дәрмәрәм сәнсиз
Багда гузу мәләсә,
Бил ки, о, мәнәм сәнсиз.

нэгэрат:

Дилбәрим, дилбәрим,
Кәл-кәл, аһу баласы,
Кәл-кәл, дағлар арасы.

Чејраным, тәрланым,
Кәл-кәл аһу баласы,
Уча дағлар лаласы,

Бу дагда бир марал вар, }
Башында тирмә шал вар, }
Ады чыхыб јадымдан, }
Үзүндә гара хал вар. }²

нэгэрат.

¹ Биринчи тәснифин мусигиси илә охунур.

ДЭШТИ ТЭСНИФЛЭРИ:

Биринчи тэсниф

Сөзлэри Сејид Әзим Ширваникинди

Гэминдән гөнчә тәк дил ганә дөндү,
Ишим бүлбүл кими эфганә дөндү.
Јаман көз јахшы дәјди вәсли-јарә, }
Висалым мөннәти-һичранә дөндү. }
Пәришан, тирәбәхт, ашүфтәһаләм,
бәд һаләм,¹

Күнүм ол зүлфи-мүшкәфшанә дөндү.
Рәгиби-бүлһәвәс мәгсудә јетди, (2)
Дили-Сејид чәфадан ганә дөндү.

(2)

Икинчи тэсниф

Сәнин ешгин мәни кәтирди дилә,
Санки ашиг олуб бүлбүл бир күлә.

Сәни севдим,
Һәсрәт чәкдим }
көнүл вердим мән }
сәнинтәк көзәлә,
ешгими тәзәлә,
амма тез елә }
бу ајрылығын }
өмрүнү аз елә. }

Әкәр мәнән ајры кәзиб-долансан,
Мәни өз ешгинә биканә сансан:

од тутарам,
алышарам,
һәм јанарам мән,
зәни етмә ки,
илгарымы
данарам мән, јар.

Унуда билмәрәм,
сәнсиз мән күлмәрәм,
өзүмә кәлмәрәм,
башгасына мән
көнүл вермәрәм.

¹ «Бәд һаләм» сөзү мәтнә әлавәдир.

Ешгими тәзәлә,
өмрүнү јаз елә,
азча наз елә,
бу ајрылығын
өмрүнү аз елә.

Үчүнчү тэсниф

Бағда бүлбүл охујур,
Өзүн күлә тохујур,
Јанағын күл бутасы, }
Ләбин әнбәр гохујур. }

нәгәр а т:

Вәфалысан көзәлим, }
Бу еһтибар ки сәндә вар. }
Инан мәнә, севкилим, }
Сәнсэн мәним өз күлүм. }

Зәнәхданын халды, јар,
Дил-додағын балды, јар, }
Сәндәки бу көзәллик }
Аләмә сәс салды, јар. }

нәгәр а т.

Дөрдүнчү тэсниф

Сөзлэри Әлиаға Бакириндир.

Сәнә мән көзләрими гурбан едим,
Гурбан едим, гурбан едим,
Һәр кәси ешгим илә һејран едим,
Һејран едим, һејран едим.

нәгәр а т:

Башына гој дөнүм, }
Гој дөнүм, доланым мән, }
Кујини шәм'и-сәһәр чөвлан едим, }
Чөвлан едим, чөвлан едим. }

Ешидәндә о ширин сөһбәтини,
Сөһбәтини, сөһбәтини,
Гәлбә нәгш еләмишәм сурәтини,
сурәтини, сурәтини.

нэгэр а т:

Нечэ дэ көр үрэјим,
Көр үрэјим дарда галыб, }²
Кујини шэм'и-сөһәр чөвлан едим, }
Чөвлан едим, чөвлан едим. }

Бешинчи тэсниф

Көзэлим, гэлбимлә бағлыјам сәнэ, }
Әзијјет верәрми севән севәнэ?!. }

нэгэр а т:

Јандырдын гэлбими јаман,
Еј гашлары каман,
Мәни дәрде салан, јар,
Сәнсиз јашаја билмәрәм,
Еј севкили чанан,
Саф ешгимә инан.

Сәни көрмәјәндә фәнадыр һалым, }
Интизарда гојма, кәл гадан алым. }

нэгэр а т.

АРАЗБАРЫ¹

(Биринчи вариант)

Дедим еј күл, бојлә салланма,
Бурда, белә јахшы вар, јаман вар.
Дедим: еј күл, гадан мән алым,
Деди: сәбр ејлә заман вар, ај залым. (2)

Көзәлләр бағда кәзәрләр,
Өмрүмүн күлүн үзәрләр
Бир о јандан, бир бу јандан,
Бурда белә бир гашы каман вар, ај залым. (2)

Гызыл күлү дәрмәјәнләр,
Дәстә-дәстә сәрмәјәнләр,
Вәфалы јар көрмәјәнләр.
Демәсин мәндә иман вар, ај залым. (2)
Фәрһад олуб дағы дәлләм, (2).
Шириним сәндә күман вар, ај залым. (2)

¹ «Аразбары» зәрб муғамы «Шур»а әсасландығы үчүн ону бурада вермәји лазым билдик.

АРАЗБАРЫ

(Икинчи вариант)

Көзәлләр бағда кәзәрләр,
Өмрүмүн күлүн үзәрләр.
Өзләрин белә бәзәрләр
Бир о јандан, бир бу јандан, ај залым. (2)

Дедим: еј күл, һәмдәмин кимдир?
Деди: мәнә һәмдәм бир бүлбүлдүр.
Дедим: еј күл, харә јалварма,
Деди: мәним ишим мүшкүлдүр, еј залым. (2)

Дедим: ај гыз, көзәл ај гыз
белә назланма,¹

Деди: оғлан, икид оғлан,
назым өзүндәндир.

Дедим: ај гыз, көзәл ај гыз,
мәни јандырдын,

Деди: оғлан, јанан оғлан,
көзүн өзүндәндир,
Ај оғлан, көзүн өзүндәндир.

Деди: оғлан гој јаз олсун,
күлләр ачылсын,
белә, белә, јаз олсун,
јар јара говушсун.

¹ Анчаг Бүлбүлүн охудуғу бу бәнд зәрб муғамын инструментал һиссәси илә ифа олунур.

«РАҲАБ» МУҒАМЫНЫН ТЭСНИФЛЭРИ

Биринчи тәсниф

Вурма дәхи ол зүлфи-пәришанына шанә,
Салма мәни ганә, (2)
Сән һәлгеји-зәңчири мәнә ејләмә ханә,
Гәсд етмә бу чанә. (2)
Гојма дүшә ол күл, үзүнә зүлфи-сијаһи
Ким, дутмаја маһи. (2)
Чүн, Ај дутулар шуриш дүшәр мүлки-чаһанә,
Еј маһи-јеканә. (2)

Икинчи тәсниф

Мән гурбанам назлы јара, (2)
Бәзәк вериб, зүлфүн дара, (2)
Сәни мән чоҳдан севирәм,
Мәнә сән ејлә бир чара.
Наз илә, наз илә бахма мәнә,
Ширин дилли, көзү гара. (2)

Наз ејләмә мән тәк јара,
Кәл сән мәнә ејлә чара.
Күлә-күлә алма чаным,
Оллам-оллам сәнин јарын.
Наз илә, наз илә бахма мәнә,
Ширин дилли, көзү гара. (2)

БАЈАТЫ-КҮРД МУҒАМЫНЫН ТЭСНИФЛЭРИ

БАЈАТЫ-КҮРД ТЭСНИФИ

Баһар олду, јенә күлләр }
Ачылды дәстәбә-дәстә, }
Хәзан олду, ғыш әјјамы }
Кәлиб бүлбүл дамаг үстә. }²

Күзарым дүшдү күлзара, }
Бахыб көрдүм әчәб күлләр }
Бәсејни сурәти-зиба }
Ки, шәһ дүшмүш јанаг үстә. }²

БАЈАТЫ-ӘЧӘМ ТЭСНИФИ¹

Сәндән көзәлим, }
Етмәм килеј мән, }
Етсәм дүшәрәм, бала, }
Дилдән-дилә мән. }²

нәгәрәт:

Сән бир кәл бизә, }
Зүлфүн төк үзә. }
Көр һеч дәјәрәм, }
Бирчә телә мән. }²

Бир бүлбүл идим, }
Учдум чәмәнә, }
Дүшсәм гонарам, бала }
Күлдән-күлә мән. }²

нәгәрәт:

Кедиб кечәләр }
Әғјар илә кәзмә, }
Гојма сүбһ ејләјим }
Аһу-зар илә мән. }
Гој сүбһ етмәјим бала,
Јүз аһ илә мән.

¹ Бу сөzlәр «Шур тәснифи»ндә дә әхунур. Орада мән бу бәнд тамамлајыр:

«Доланнам бојнуна
Пәрванә кими,
Јанарам одуна,
Дөнәрәм күлә мән».

МАҖЕЈИ-СЕКАҢ ТЭСНИФИ

(Мәтнәи бајатылардан көтүрүлмүшдүр.)

Ендим булаг башына, }₂
 Бир гыз чыхды гаршыма, }₂
 Севда нәдир билмәздим, }₂
 О да кәлди башыма. }₂

нәгәрат:

Кәл, көзәлим, кәл севкилим,
 Олум көзүн гурбаны,
 Мәним азад вәтәнимдә
 Ај гыз, сәнә тај ханы?!.

Улдуз дөнүб Ај олмаз, }₂
 Јаз кетмәсә, јај олмаз. }₂
 Көнүл севән көзәлә }₂
 Көзәлликдә тај олмаз. }₂

нәгәрат.

МАҖЕЈИ-ЗАБУЛ ТЭСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф¹

Аһу көзүнү көрдүм (2)
 аһуләр арасында, (2)
 Дурмуш о мәләксима (2)
 мәһруләр арасында. (2)

нәгәрат:

Еј бади-сәба, ачма, }₂
 Еј бади-сәба, ачма }₂
 Кејсуји-тәри-зүлфүн, }
 Көнлүм гушу әјләшмиш
 Кејсуләр арасында. (2)

Сәһраји-Хүтән мишкин (2)
 Севмәз дили-диванә, (2)
 Дујдүм сәнин өз әтрин
 Тәрмуләр арасында. (2)

нәгәрат.

¹ Сөзләри ханәндә һачыбаба һүсејновундур.

Икинчи тәсниф

Јар белин инчә,
 ләбләрин гөнчә,
 Ашиги-зарын
 севдасы сәнсэн. }₂
 Бир көјәрчинсэн, }₂
 тели чин-чинсэн,
 Күллү күлзарын
 шејдасы сәнсэн. }₂

Хошдур кәлишин, }₂
 хошдур күлүшүн, }₂

Од салыр чана.
 тәрлан јеришин.
 Сәфалы өмрүн
 мәнасы сәнсэн. }₂

Көрөндән бәри }₂
 сәни, еј пәри. }₂
 Мәфтун өлмүш
 Диванә көнлүм.
 Сән һәр кәләндә,
 навлә күләндә
 һәсрәтлә чыхыр }₂
 сәјрана көнлүм. }₂

Шәһладыр көзүн,
 шириндир сөзүн,
 Әглими алды }₂
 о лалә үзүн. }₂
 Сәнсиз көрүндү }₂
 виранә көнлүм. }₂
 Кәлди навлә јар,
 кечди интизар.
 Чаван өмрүмүн }₂
 баһары күлдү. }₂

СЕКАҢ ТЭСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф¹

Сөзләри Мәһәммәд Фүзулининдир

Мәни чандан усандырды, чәфадан јар усанмазмы?
 Фәләкләр јанды аһимдән, мурадым шәм'и јанмазмы?

¹ Ханәндә Вәли Мәммәдовун репертуарындан.

нэгэр ат:

Шэби-ничран жанар чаным, төкөр ган чешми-киржаным,
Оядар хэлги эфганым, гара бэхтим ојнамазмы?
Гара бэхтим ојанмазмы?

Күли-рүхсарына гаршу көзүмдэн ганлы ахар су,
Һэбибим, фэсли-күлдүр бу, ахар сулар буланмазмы?

нэгэр ат.

Икинчи тэсниф

Нэ һалэтдир ки, мэн дүшдүм, }
Нэ истэр, билмэдим чанан. }
Һэбибим, кэл, }
Тэбибим, кэл, }
Гэмү-ешгэ едэк дэрман. (2)

Мэни дөври-фэлэк гојмуш }
Бијабанларда аварэ. }
Һэбибим, кэл, }
Тэбибим, кэл, }
Гэмү һичрэ едэк чарэ. (2)

Үчүнчү тэсниф

Пејман етдик илк баһарда,
Вафа, етибар дедик,
Шанид олсун гој бу ешгэ }
Илк баһар,—дедик. }

Көнлүм арзулар сэни, (2)
Еј өмрүмүн күлшэни, (2)
Кэл, кээк гоша јенэ
Бу чөлү, бу чэмэни. (2)
Кэл мэним мэлэјим,
Сэнсэн арзум, дилэјим. }
2

Јал-јамачлар күл-чичэкдэн }
Дон кејибдир ал-элван, }
Јенэ баһар кэлибди, јар, }
Сөјлэ, һардасан? }
2

Бэс о дүз илгар һаны, (2)
Унутдунму пејманы? (2)
Мэчнун олуб кэзирэм
Һэсрэтинлэ дүјяны. (2)
Кэл мэним мэлэјим,
Сэнсэн арзум, дилэјим. }
2

ФУЗУЛИ ТЭСНИФЛЭРИ:

Биринчи тэсниф

Сөзләри Мәһәммәд Фүзуликиндир

Фөзаји-ешги¹ чүн көрдүм, сәләһи-әглдән дурәм,²
Мэни рүсва көрүб, ејб етмә, еј насех³ ки, мә'зурәм!⁴
Әкәр чаки-кирибан ејлэсәм, мә'н⁵ ејләмән, чүн мән
Мәгаи нәикдән⁷ ари,⁶ либаси-аридән урәм.⁹
Мәнү Сәһраји-вәхшәт,¹⁰ мәнзил етмәм афијәт¹¹ күнчүн,
Әсири-дами-зүлмәт¹² олмазам, чүн талиби-һурәм.¹³ (2)
Бәлаји-ешгү дәрди-дуст тәркин гылмазам, заһид,
Нә мүштағи-бәһиштәм сән кими, нә талиби-һурәм. (2)
Гәрәз бир ад, имиш аләмдә, мән һәм ејләрәм, бир ад,
Бәһәмдиллаһ, Фүзули, риндү рүсвалыгдә¹⁴ мәшһурәм. (2)

Гејд: Мәһәммәд Фүзулинин сөзләри илә бөјүк мүғән
нимиз Бүлбүлүн охудуғу һәмнин тэснифләр «Секан» муғән
мына әсасландығы үчүн онлары бурада вермәји мәгсәдә
үјғүн һесаб еләдик.

¹ Фөзаји-ешг—ешг аләми.

² Сәләһи-әглдән дурәм—доғручу ағылдан узағам.

³ Насех—нәснәт едән.

⁴ Мә'зур—үзүрлү.

⁵ Чаки-кирибан—јәхасы чырыг, синәси парчаланмы.

⁶ Мә'н—гадаған.

⁷ Нәнк—ејиб, һәја.

⁸ Ари—мәһрум.

⁹ Ур—чыгылга.

¹⁰ Сәһраји-вәхшәт—горхунч сәһра.

¹¹ Афијәт—саламатлыг.

¹² Әсири-дами-зүлмәт—зүлмәт тәләсинә дүшмүш.

¹³ Талиби-һур—ишыг истәјән.

¹⁴ Риндү рүсвалыг—рүсвај олмуш ашиг.

Икинчи тәсниф

Кәтир, саги, гәдәһ ким, нөвбаһари-аләм-арадыр!¹
Зәмин сәбзү³, һава чанбәхшү⁴, күлшән раһатәфзадыр.⁵
Пәришан олма ким, күлбәрк тәк һала⁶ бу күлшәндә
Нишатү⁷-ејш үчүн аләми-чәмијјәт мүнәјјадыр.⁸

Ачылды лалә, күлдү гөнчә, кәлди ишрәт әјјамы, (2)
Тамаша гыл күлүн диванына ким, хош тамашадыр. (2)
Кәтир, саги, гәдәһ ким, ејш хошдур күл заманында, (2)
Заман фәвт етмә дәһрин гүссәји-суду зијанында, (2)
Сәба гөнчә дәнанын пүрзәр етсә, һеч ејб ирмәз (2)
Ки, мәдһи-хани-хангәдрдир⁹ гөнчә дәнанында, (2)
Гәдәһ тутмагдан икраһ етмәзәм та ким, ешитдим мән
Сәһәр бүлбүл дилиндән, күл јанында, гөнчә јанында. (2)
Ачылды гөнчә тумары вә мә'лум олду мәзмуни,
Будур ким: фәвт гылман мөвсими-күл чами күлжуни. (2)

Кәтир, саги, гәдәһ ким, бағу сәһра лаләзар олду, (2)
Әчәб фәсли-хүчәстә,¹⁰ мөвсими-хошрузикар олду. (2)
Ачылды гөнчә тумары вә мә'лум олду мәзмуни,
Будур ким: фәвг гылман мөвсими-күл чами-күлжуни. (2)

¹ Ара—бурада бәзәјән, зинәтләндирән мән'насындадыр.

² Зәмин—торпаг.

³ Сәбз—јашыл, јашыллыг.

⁴ Чанбәхш—руһ верән, көзәл.

⁵ Раһатәфза—раһатлыг артыран.

⁶ Һала—инди.

⁷ Нишат—севинч.

⁸ Мүнәјја—бурада һазырдыр мән'насында ишләнмишдир.

⁹ Мәдһи-хани-хагангәдрдир—«јүксәк мөгамлы бир хагана охунан бир мәдһдир» мән'насында ишләнмишдир.

¹⁰ Хүчәстә (хочәстә)—уғурлу.

«ЧАҺАРКАҺ» МУҒАМЫНЫҢ ТӘСНИФЛӘРИ

МАЈЕЈИ-ЧАҺАРКАҺ ТӘСНИФЛӘРИ:¹

Биринчи тәсниф

Сөзләри Мәһәммәд Фүзулиниңди

Дәһәнин дәрдимә дәрман дедиләр чананын, (2)
Билдиләр дәрдими, јохдур дедиләр дәрманын. (2)
Олса мәнбуларын ешги чәһәннәм сәбәби, (2)
Һури гылманы галыр кәндисинә ризванын. (2)
Кечди мејханәдән ел.
Нә мәләксән ки, хәраб етдин евин шејтанын? (2)
Ај залым, ај жарым, ај чаным,
Нә мәләксән ки, хәраб етдин евин шејтанын? (2)
Дәһәнин дәрдимә дәрман дедиләр чананын, (2)
Билдиләр дәрдими, јохдур дедиләр дәрманын. (2)
Дәһәнин дәрдимә дәрман дедиләр чананын...

Икинчи тәсниф

(Мәтн бајатылардан көтүрүлмүшдүр.)

Мән ашыг күндә дара, } 2
Сачыны күндә дара. }
Телинә, сөјләмәли } 2
Чәкмәсин күндә дараг. }

Кағыз јаздым гарасыз, } 2
Дәрдә дүшдүм чарасыз. }
Дәрдә дүшдүм чарасыз. }
Кәрәк мәним дилимдән } 2
Јара сиз јалварасыз. }

¹ Һәр ики тәсниф «Чаһаркаһ»ын бир нечә шө'бәсә пердәсинә истинад етдији үчүн «Чаһаркаһ тәснифи» илә дә охунур.

нэгэр ат:

Мэн ашыг кэлиндэdir,
Кэмэри белиндэdir.
Мэни агладыр, күлүр,
Инсаф өз элиндэdir.
Һэрдэн агладыр, күлүр,
Инсаф өз элиндэdir.
Женэ агладыр, күлүр,
Инсаф өз элиндэdir.

Мэн ашыг күл үстүнэ, }
Күн дүшүр күл үстүнэ. }
Дөшүнэ гој күл тахым }
Күн дүшсүн күл үстүнэ. } 2

Мэн ашыг күлэ-күлэ, }
Күл экдим күлэ-күлэ. }
Күл экдим күлэ-күлэ. }
Үзүмэ күлэ-күлэ. }
Ај гыз, јыхма свими } 2

нэгэр ат:

Мэн ашыг бир аз бэри, }
Көнчэдэн бир аз бэри, }
Көнлүмүн гөнчэсисэн, }
Дилимин дэ эзбэри. }
Мэн ашыг өзкэсинэ. }
Бахмарам өзкэсинэ. }
Јанымда бағрым чатдар }
Сэн бахсан өзкэсинэ. } 2

Мэн ашыг белэсинэ, }
Долан кэл белэсинэ. }
Долан кэл белэсинэ. }
Гој дурум гурбан олум
Көзлэрин килэсинэ.
Дурубан гурбан олум
Көзлэрин килэсинэ.

нэгэр ат:

Јағарам јағыш кими,
Битэрэм гамыш кими.

Гыза оғлан јарашыр
Ханчала күмүш кими.
Оғлана гыз јарашыр
Ханчала күмүш кими.
Гыза оғлан јарашыр
Ханчала күмүш кими.

Үчүнчү тэсниф

(Мәтнн бајатылардан көтүрүлмүшдүр.)

Михэк экдим лэјэндэ,
Ај михэк бојнуу эјэндэ. }
Нечэ гурбан демишэм }
Әлим элинэ дэјэндэ. } 2

нэгэр ат:

Нејләмэли?
Нејләмэли?
Бу дәрди кимэ сөјләмэли?
Јарын өзүнэ сөјләмэли?

Араз башдан лил кәлир, }
Ај дэстә-дэстә күл кәлир. }
Нејнирэм белә јары }
Ајда, илдә бир кәлир?! } 2

нэгэр ат:

Дөрдүнчү тэсниф

Дағлар башы думан олар,
Јар һэсрәти јаман олар.
Еј ала кез, кәл,
Јорулдум көзләмәкдән,
Сорушдум күл-чиһәкдән,
Јубанма, тез кәл.

нэгэр ат:

Баһар кечди, хэзан олду,
Бүлбүл көчдү, бағлар солду,
Нәғмә сусду, дил јорулду,
Интизарам кәл.
Гәлбим сәни даим анар.

Мәһәббәтинлә одланар, јар,
Һүчүм чәкәр гәм ләшкәри,
Рәһмә кәл, еј назлы пәри,
Интизарам кәл,
Белә, интизарам кәл.

Мәнә пајын гәм олубду,
Кирпикләрин нәм олубду.
Еј ала көз, кәл,
Севкилиләр чәм олубду,
Башга бир аләм олубду,
Јубанма, тез кәл,

нә гәр а т:

БӘСТӘ-НИКАР ТӘСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф

Сөзләри Әлиаға Ваһидиндир

Көзәлим, көзләринин сөһбәти һәр јанда олур. (2)
Бу мөләһәтли бахышлар гузу, чејранда олур. (2)

нә гәр а т:

Бир әлач ет мәнә, истәкли тәбибим сәнсэн, (2)
Ашигин чарәси өз севдији чананда олур. (2)

Нә тәбиәт көрүб өмрүндә, нә дүнја јетириб, (2)
О көзәлләр ки, бизим Азәрбајчанда олур. (2)

нә гәр а т:

Күл әкәр бүлбүлү инчитсә, вәфасыз демәјин, (2)
Гызларын тәгсири олмаз, күнаһ оғланда олур. (2)

Мүбтәлә көнлүмә билмәм нә олур, һәр күн итир, (2)
Ахтарыркән јенә ол зүлфи пәришанда олур. (2)

нә гәр а т:

Ваһидин бәлли дејил мәскәни, пәрванә кими, (2)
Каһ шәм'ә доланыр, каһ күлүстанда олур. (2)

Икинчи тәсниф

Истәсэн мәнв олсун Бисутун дағы, ај аман,
Әл көтүр Шириндән, етмә сорағы.

Кәл, кәл, лүтф ет, }
Гој чана миннәт, ах! } 2
Гој мән, гој мән
Ширинлә едим үлфәт.

Һаша ки, көнүл Хосрөва пабәнд ола бир дә, ола бир д
Нашад-дилим гәмзәдә хүрсәнд ола бир дә, ола бир д
Әкәр Хосров олса ашиги-вәфадар,
Јары да бу гәдәр олмаз чәфакар.

Хосров мәнимлә
Әнд етди үлфәт,
Сындырды әндин }
Ол бимүрүввәт. }

Үчүнчү тәсниф

Еј күлүм, баһар кәлиб, }
Ачыб чичәкләр, }
Көзләрим јоллардадыр, }
Де, һардасан кәл! }

Ешгимин дилдары ол, }
Күлсүн үрәкләр, }
Севән гәлбим дардадыр, }
Кәл, кәл, еј көзәл! }

Шәһла көзлүм,
Күнәш үзлүм,
Вәфалы олаг биз,
Күлмәсин әғјар,
Еј назлы дилдар.

Көј чәмәндә көзән заман
Јада сал, јар,
Әлван күлләр үзән заман
Јада сал, јар.

Көзләрим јоллардадыр,
Де һардасан, кәл!
Севән гәлбим дардадыр,
Кәл-кәл, еј көзәл!

Дөрдүнчү тәсниф

Гашларын камандыр, ала-көзлөрүн,
Һәр балдан, шөкөрдөн ширин сөзлөрүн.
Көл мөним севкилим, еј назлы дилбәр,¹
Мән сәни севмишәм, гој билсин елләр.

нәгәрат:

Ај гыз, ај гыз, ај гыз,
Кәлләм далынча,
Сәндән әл чәкмәрәм
мөним олунча.

Мөним ки, варлығым сәнә бағлыдыр!
Интизар чәкмәкдән синәм дағлыдыр.
Билирәм севирсән, амма ки, нәдән
Ешгини, гәлбини сән кизләдирсән.

нәгәрат.

Вүсәлын ешгилә чырпыныр үрәк,
Нә раһатлығ билир, нә дә динчәлмәк,
Көл хатырлајағ биз әнди, пејманы,
Вердијин вәдәләр сөjlә бәс һаны?

нәгәрат.

Бешинчи тәсниф

Јохдур чаһанда
Јар, сән тәк афәт.
Гара көзләринин
Һәр бахышы
Бир гијәмәт.

нәгәрат:

Чичәкли бағча-бағларын
аһу чејранысан сән,

¹ Сон ики мисра белә дә охунур:

«Сән мөним чанымсан, назлы дилбәрсән,
Ешгимдән, гәлбимдән сән бихәбәрсән».

Көңлүмүн асиманынын }
түләк тәрланымсан сән; }
Ашигин өзүнүн, }
һәм сөзүнүн }
чанымсан сән. }²

Ашығ олалы
о мөһ чамала,
Мөни Мәчнун едиб
салдын ахыр
көр нә һала.

нәгәрат.

Алтынчы тәсниф

Бүлбүлләр учду баға, }
Гонду будаг-будаға¹ }
Дүнјада бир чаным вар }
Олсун јага садаға. }²

нәгәрат:

Олду баһар, ачды күлләр,
Рәнки солду, кәлмәди.
Билмәм нә олду бу күн,
Күлүзарым кәлмәди.
Буна нә чарә гылым,
Назлы јарым кәлмәди.

Овчу јатыб марыға, }
Зүлфүн кәлмәз дараға }
Ахтарырам јарымы. }
Дүшүб сорағ-сораға. }²

нәгәрат.

¹ «Будагдан-будаға» мөһнасындадыр.

НАСАР ТЭСНИФЛЭРИ:

Биринчи тэсниф

Көзэллик вар ки, саздадыр,
Көзэллик вар ки, наздадыр.
Көзэллик вар—аваздадыр,
Хош аваздан инчимэрэм.

нэгэрат:

Инчимэрэм, инчимэрэм, }
Хош аваздан инчимэрэм. }2

Көзэллик вар—һэвэсдэди,
һэвэс ки, вар һэр кэсдэди.
Көзэл сэсдэн инчимэрэм, }
Көзэллик—көзэл сэсдэди, }2

нэгэрат:

Инчимэрэм, инчимэрэм, }
Көзэл сэсдэн инчимэрэм. }2

Көзэллик вар—сэпиндэди,
Көзэллик вар—экиндэди,
Көзэллик күл тэкиндэди, }
Күл тэкиндэн инчимэрэм. }2

нэгэрат:

Инчимэрэм, инчимэрэм, }
Күл тэкиндэн инчимэрэм. }2

Икинчи тэсниф

Назлы жарым, аман, }
Ај гашлары каман. }
Чөвр етмэ ашигинэ, }
Сэнсиз һалым јаман. }2

Мэн сэнэ һејран, }
Гара көзлү чејран, }
Кетмэ, кетмэ, көзэл јар, }
Мэнэм сэнэ һејран. }2

МУХАЛИФ ТЭСНИФИ

Көнүлдэ ашијан етмиш хэјалын,
Вериб чан, истэмэрэм бэзми-вүсалын, ај аман,
Вериб чан, истэрэм бэзми-вүсалын.

нэгэрат:

Ај назлы көлин,
Назлы назэнин,

Вериб чан, истэрэм бэзми-вүсалын, ај аман,
Вериб чан, истэрэм бэзми-вүсалын.

Гапында торпага үз сүртэрэм ки,
Нэсибим ола дидари-чэмалын, а күлүм.
Нэсибим ола дидари-чэмалын.

нэгэрат:

Ај назлы көлин,
Назлы назэнин,

Нэсибим ола дидари-чэмалын, а күлүм,
Нэсибим ола дидари-чэмалын,

Әкэр Хаганини көрмөк дилэрсэн
Хэјалына кэтир сэн өз хэјалын, а јарым,
Хэјалына кэтир сэн өз хэјалын.

нэгэрат:

Ај назлы көлин,
Назлы назэнин.

Хэјалына кэтир сэн өз хэјалын, а јарым,
Хэјалына кэтир сэн өз хэјалын.

Гејд: «Ај назлы көлин, назлы назэнин» сөзлө
ше'рә элаведир.

МӘНСУРИЈӘ ТӘСНИФИ

Күлүстанда сәнә бәнзәр күл олмаз, (2)
Ешгиндә мәним тәк һеч бұлбұл олмаз. (2)
О гара гашларын бир Ај парасы, (2)
Дәрдиндән хәстәјәм, нәдир чарасы?
Јери һа, јери һа, бели кәмәри,
Мән сәнин ешгиндән олмушам дәли.

МАЈЕЈИ-БАЈАТЫ-ШИРАЗ ТӘСНИФИ

Ај гыз, чохдандыр кәсмисән мәнән нәзәрин,¹
Һәсрәтиндән јанырам, јохдур һеч хәбәрин,
Чәкибдир гәсдимә чәллад кими көзләрин }²
Каман бир тәрәфдән, јај бир тәрәфдән.

нә гәр а т:

Һәсрәтиндәјәм, еј јар,
Сән еј севкили дилдар,
Сәндән ајры салыбдыр
Мәни о залым әғјар.
Сәнин ешгин едибдир }²
Сәнин ешгин едибдир }²
Бу ашиги-зары
Көр нечә бимар.

Һәсрәтин јандырачагдыр пәрванәләри,
Гојмакынан кәнарына биканәләри.
Ачма, ај гыз, зүлфүндәки диванәләри,
Бағлакынан бир тәрәфдән, сај бир тәрәфдән.

нә гәр а т.

¹Әлиаға Ваһидин ејни рәдифли гошмасындан көтүрүл-
мүш бу бәндләрин орижиналы беләдир:

«Чохдандыр кәсмисән мәнән нәзәрин,
Јанырам ешгинә јохдур хәбәрин.
Чәкибдир гәсдимә чәллад көзләрин
Каман бир тәрәфдән, јај бир тәрәфдән.

Һәсрәтин јандырыр пәрванәләри,
Гојма јахынына биканәләри,
Ачма зүлфүндәки диванәләри,
Бағла бир тәрәфдән, сај бир тәрәфдән».

БАЈАТЫ-ИСФАҢАН ТӘСНИФЛӘРИ:

Сөзләри Мирзәчан Мәдәтовундур¹

Биринчи тәсниф

Еј бивәфа јар, сәни
Нечә салым јада мән?!
Гојмадын бир шад олам
Бу гоча² дунјада мән.

нә гәр а т:³

Гурбан олум о көзләрә, (2)
Мәни көр салыб нә күнләрә. (2)

Ејб дејилдир сәнә,
Кәлмишәм фәрјада мән?!
Сәндән гејри кимсәм јох,
Кимә кедим дада мән?

нә гәр а т:

Едәрәм әндишәни⁴
Мән сәбр үчүн пешәни
Баша вуррам тишәни,⁵
Дөнәрәм Фәрһада мән.

нә гәр а т.

Икинчи тәсниф⁶

(Мәтнн бајатылардан көтүрүлмүшдүр.)

Елә демә, залым јар,
Гадан, бәлан алым јар,
Сән ки, бәјлә дејилдин,
Сәни бир өјрәдән вар.

¹Мирзәчан Мәдәтов XIX әср Азәрбајҗан шаиридир.

²Бу сөз орижиналда «фани» кими ишләнмишдир.

³Нәгәрәтын мәтнн халгындыр.

⁴Әндишә—фикир, хәјал, нараһатлыг.

⁵Тишә—күлүнк.

⁶Биринчи тәснифин мусигиси илә охунур.

нэгэ р а т:

Гурбан олум о көзлэрэ,
Мэни гојубдур нэ күнлэрэ. }2

Арахчынын һашымы,
Һара гојум башымы?
Кедиб јенэ кэлэрэм,
Төкмэ көзүн јашыны.

нэгэ р а т.

Гара сачын чэтири,
Кәтир сәпим әтири.
О гаш-көз ки, сәндә вар,
Көрән өзүн итири.

нэгэ р а т.

«ҺУМАЈУН» МУҒАМЫНЫН ТӘСНИФИ

Дағлар башында лаләләр,
Күл јарпағында жаләләр.
Бахдыгча ариф һал ејләр, (2)
Ән шаиранә, бүлбүлүм,
Кәлмә, фәғанә, бүлбүлүм. (2)

Күл ачыланда јаз олар,
Күлдән бүлбүлә наз олар.
Бүлбүлүн гәлби саз олар,
Јетәр чананә, бүлбүлүм,
Кәлмә фәғанә, бүлбүлүм. (2)

Өјрән һәјаты, бил әдәб,
Бу елми билмә бисәбәб,
Биздән буну ејләр тәдәб
Бу хош зәманә, бүлбүлүм,
Кәлмә фәғанә, бүлбүлүм. (2)

«ШҮШТӘР» МУҒАМЫНЫН ТӘСНИФЛӘРИ:

Биринчи тәсниф¹

Сөзләри Мәһәммәд Фүзулининди

Еј күл, нә әчәб силсилеји-мишки-гәрин вар, (2)
Еј сәрв, нә хош чан алычы ишвәләрин вар! (2)

нэгэ р а т:

Ачытды мәни ачы сөзүн, түнд никаһын¹, (2)
Еј нәхли-мәләһәт, нә бәла тәлх бәрин вар! (2)

нэгэ р а т:

Ешг ичрә, көнүл, демә ки, мән бихудәм, анчаг (2)
Еј гафил, өзүндән сәнин анчаг хәбәрин вар. (2)
Ешг әһлиңә ол маһ, Фүзули, нәзәр етмиш, (2)
Сән һәм өзүнү көстәр әкәр бир һүнәрин вар. (2)

Икинчи тәсниф

Севкилим, ләбләрин сәрмәсти олан }2
Јәгин ки сагидән шәраб истәмәз.
Мә'шугун гәлбиндә мүрүввәт олса, }2
Ашигин гәлбини кәбаб истәмәз.

нэгэ р а т:

Чәһд ејлә ашиги чамала јетир,
Рәгиби күјиндә завала јетир.
Мән кими хәстәни вүсала јетир, }2
Мәјәр көзәл олан сәваб истәмәз?

Пәришан зүлфләрин әссин бад олсун, }2
Рәгиби күјиндән алсын, јад олсун.
Көтүр бәрги үздән, көнүл шад олсун, }2
Күнәш тәк чәмалын ниғаб истәмәз.

нэгэ р а т:

¹ Никаһ—бахыш.

Нәчиб вә хејрхәһ иш	5
ХАЛГ МАҢНЫЛАРЫ	7
Аман нәнә	9
Ај Лоло (Икинчи вариант)	10
Лә'ли	11
Кедәк кәзәк бағчада	11
Телло	12
Гој күлүм кәлсин	12
Кәзәлим сәнсән	13
Евләри вар хана-хана	14
Дағлар кәзәли	14
Бәнәвишә	15
Сәндән мәнә јар олмас	16
Алакөз балам (Биринчи мәтн)	16
Јаша, Азәрбајчан	17
Нәби	18
Галалы	18
Лејла	19
Күрд гызы	20
Дара зүлфүн	20
Аначан	21
Кирдим јарым бағчасына	21
Һејраным оллам	22
Ај гадасы	22
Сәнә сөзүм вар	23
Нар-нар	24
Јар кәлди	24
Севкили јар	25
Күл бағчалар	26
Кечмә мөндән (Икинчи вариант)	26
Бағчада күл	27
Чал-ојна	28
Бизим јердәдир	29
Ај лоло (Биринчи вариант)	29
Үч күл	30
Јахан дүјмәлә	31
Сары бүлбүл	31
Вағифи	32
Күллү вағифә	33
Ашигәм	34
Булут зүлфлү	35
Кәзәл	36
Гәмәр чан	36

Сона кәзди	37
Ај бимүрвәт	38
Набелә (Биринчи мәтн)	38
Набелә (Икинчи мәтн)	39
Севирәм сәни	40
Дәли чејран	41
Севкилим	41
Алакөз балам (Икинчи мәтн)	42
Күлоғлан (Биринчи вариант)	43
Күлоғлан (Икинчи вариант)	43
Чалпапаг (Биринчи мәтн)	45
Чалпапаг (Икинчи мәтн)	45
Дағларда чичәк (Биринчи мәтн)	46
Дағларда чичәк (Икинчи мәтн)	46
Кечмә мөндән (Биринчи вариант)	47
Сона бүлбүлләр	47
Кәл бизә, јар	48
Гадан алым	48
Су кәлди	49
Сары кәлин	50
Кәл мәни алдатма	50
Јар бағында	51
Үч күндән бир, беш күндән бир	52
Ај лачын	53
Азәрбајчан чејраны	53
Үч телли дурна	55
Вәтәнимин баһары	55
Бизим вәтән гызлары	55
Дара телләр	56
Дара маһнысы	57
Дара баһын ағ алмасы	57
Дара алмаја бәнзәр	58
Дараманы атдым харала	59
Бәһ-бәһ!	60
Күл ачды	60
Кәл-кәл	60
Ај гыз, кимин гызысан?	61
Көр нә мөләһәтлисән	62
Мәнзәри	62
Ај гыз, сәнә маиләм	63
Бирчә дәнәсән, ај гыз	64
Өзүңзә гурбан мән олуң	65
Тој ахшамы	65
Әјләң, кәлин	66
Ај кәлин	66
Сән кәл	67

Ај гара хал жар	68
Күлө-күлө	68
Чейран бала	69
Судан кэлэн сүрмөли гыз	69
Бэхтөвөр	70
✓ Жашылбаш сона	70
Жаз майнысы	71
✓ Бағчада күллөр	71
Бағчадан кэлэн	72
Бүлбүл	73
✓ Ај бүлбүллөр	73
Кедирем ахы	74
Дағлардан ашдым	75
Ширванын жоллары	76
Шушанын дағлары	76
Уча дағлар	77
Уча дағлар	77
Уча дағлар башында	78
Әмим оғлу	79
Апарды селлөр Сараны	79
Бир чүт сона	80
Кетдин, жар	80
Ај бөри бах	81
Жар бизе гонаг келечөк	82
Олмаз	82
Көлмө, көлмө	83
Баятылар	83
Гашлары камандыр	84
Тез гајыт көл	85
Дурнам	86
Кирдим жарын бағчасына	87
Бүлбүллөр охур	87
Ашиг олмушам	88
Хумар олдум	88
Ај көзөлим	89
Дағлара чөн дүшөндө	90
Нәсири басма	90
Нар, нар, наркилө	91
Жар ширин олур	91
Иннабы	92
Галада јатмыш идим	93
Чан күлүм	93
Хал јанағында	94
Сүсөн сүнбүл	94
Гара гыз	95
✓ Аман көклик элиндөн	96

Азербайман маралы	96
Апармага көлмишик	97
Није көлмөз олду	98
Мөним тојугум	99
Ај мөним мөһөббәтим	99
Нечин бәс?	100
Није, бала?	100
Ојна, күлүм	101
Јардан инчимө	102
Ај гашы-көзү гара гыз	102
Шејда ханым	103
Гардасан?	103
Ај күлөбатын	104
Мөһбүбөм	104
Булагдадыр	105
Лајлај	106
Ај дили-дили	106
Нәштәрхан	107
Назлы јарым	107
Сулар сонасы	108
Сачлары бурма	108
Аһу кими	109
Пәри	110
Бу јана дөндөр мөни	110
Күчөләрә су сөпмишәм	111
Нөлејди...	111
Кимө јалварым?	112
Бәзәји нејләрсән?	113
Ләбүләб	114
Јери, јери гурбанын олум	114
Гаракилө	115
Гара гашың вәсмәси	116
Ағ үзүндө халын	116
Бир ала көз	117
Елө бөндөм	118
Дилбәрим	118
ДЕЛИШМӨЛӨР	119
Мән нејним	121
Мулөјли	122
Дедим: бир бусә вер	122
Ај көзөл	123
Көл-көл	123
Јајлығы	124
Аман, овчу	125
Ағачда лејләк	125
Көклик	126

Нејләрсән?	127
Назлы жарым	128
Дилбәрим	128
О хал нә халдыр?	129
Чейран севкилим	130
Бир дәнәсән, бир дәнә!	131
Кәлән јар	134

КЕНИШ ЈАЈЫЛМЫШ АШЫҖ МАҢНЫЛАРЫ

Нәркиз	137
Назлана-назлана	138
Нә галды	139
Нә бағ билди, нә дә бағбан	139
Телләрин	140
Чейран	141
Марал кими	141
Бојлана-бојлана	142
Кәлән дә	143
Колхоз тарласы	143
Ана јурдум	144
Безәнмисән	145
Долана-долана	145
Сөндән ајрыла билмирәм	146
Ојнасын	147
Назик әлләр	147

тәснифләр

«Раст» муғамынын тәснифләри	149
Мајеји—раст тәснифи	151
Дилкәш тәснифләри	151
Биринчи тәсниф	151
Икинчи тәсниф	152
Әрағ тәснифләри	152
Биринчи тәсниф	152
Икинчи тәсниф	153
Маһур тәснифләри	154
Биринчи тәсниф	154
Икинчи тәсниф	155
Үчүнчү тәсниф	155
Дөрдүнчү тәсниф	156
Бешинчи тәсниф	156
Мүргә—сәһәр	157
«Шур» муғамынын тәснифләри	158
Мајеји—шур тәснифләри	158
Биринчи тәсниф	158
Икинчи тәсниф	158
Үчүнчү тәсниф	159

Шур-шаһназ тәснифләри

Биринчи тәсниф	15
Икинчи тәсниф	16
Үчүнчү тәсниф	16
Бајаты—Ғачар тәснифләри	16
Биринчи тәсниф	16
Икинчи тәсниф	16
Үчүнчү тәсниф	16
Дөрдүнчү тәсниф	16
Шикәстеји-фарс тәснифи	16
Зәмин-хара тәснифи	16
Сәмаји-шәмс тәснифи	16
Һичаз тәснифи	16
Сарәнч тәснифләри	16
Биринчи тәсниф	16
Икинчи тәсниф	16
Дәшти тәснифләри	16
Биринчи тәсниф	16
Икинчи тәсниф	16
Үчүнчү тәсниф	16
Дөрдүнчү тәсниф	16
Бешинчи тәсниф	16
Аразбары (Биринчи вариант)	16
Аразбары (Икинчи вариант)	16
«Раһаб» муғамынын тәснифләри	17
Биринчи тәсниф	17
Икинчи тәсниф	17
«Бајаты-Күрд» муғамынын тәснифләри	17
Бајаты-күрд тәснифи	17
Бајаты-әчәм тәснифи	17
«Сәкаһ» муғамынын тәснифләри	17
Мајеји-сәкаһ тәснифи	17
Мајеји-забул тәснифләри	17
Биринчи тәсниф	17
Икинчи тәсниф	17
Сәкаһ тәснифләри	17
Биринчи тәсниф	17
Икинчи тәсниф	17
Үчүнчү тәсниф	17
Фүзули тәснифләри	17
Биринчи тәсниф	17
Икинчи тәсниф	17
Чаһаркаһ муғамынын тәснифләри	17
Мајеји-чаһаркаһ тәснифләри	17
Биринчи тәсниф	17
Икинчи тәсниф	17

Үчүнчү тәсниф	179
Дөрдүнчү тәсниф	179
Бәстә-Никар тәснифләри	180
Биринчи тәсниф	180
Икинчи тәсниф	181
Үчүнчү тәсниф	181
Дөрдүнчү тәсниф	182
Бешинчи тәсниф	182
Алтынчы тәсниф	183
Һасар тәснифләри	184
Биринчи тәсниф	184
Икинчи тәсниф	184
Мүхалиф тәснифи	185
Мәнсуријә тәснифи	186
Маеји-бајаты-Шираз тәснифи	186
Бајаты-Исфәһан тәснифләри	187
Биринчи тәсниф	187
Икинчи тәсниф	187
Һумајун муғамынын тәснифи	188
Шуштер муғамынын тәснифләри	189
Биринчи тәсниф	189
Икинчи тәсниф	189

Күрәш

АЗЕРБАЙДЖАНСКИЕ НАРОДНЫЕ
ПЕСНИ И ТЕСНИФЫ

(На азербайджанском языке)

Редактору С. Исмаилова

Рәсәмә З. Нәсәновә

Бәдди редактору А. Жабин

Техниги редактору Е. Бағырова

Корректорлары П. Чәфарова

Үгүмләмәгә верилдиши 07.08.84. Чапа
6344. Форматы 70x90/16. Мәтбәә көгү
Үкәсәк чап үсүлү. Шәрти чап вәрәги 7.
Учот нәшр. вәрәги 7,35. Сифарини 808.

Азәрбајҗан ССР Дәвләт Нәшријат,
рәги Ишләри Ко

«Ишыл» нәшријаты, Бақы

Үени-китаб мәтбәәси, Бақы, Ә